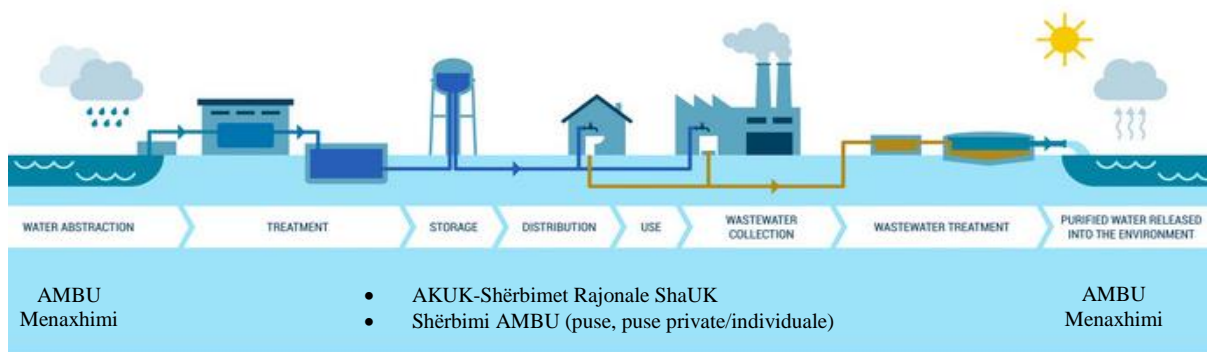

SHQIPËRIA, PROCESI I VETË-VLERËSIMIT

KARTELA E AKSESIT TË BARABARË NË UJË DHE KANALIZIME

Tiranë, 17 Qershor 2024

Mirënjohje

Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore vlerëson përfundimin me sukses të projektit të titulluar "Vetë-vlerësimi i situatës së aksesit të barabartë në ujë dhe kanalizime në Shqipëri". Ky vlerësim gjithëpërfshirës u arrit duke zbatuar me përpikëri Kartelën e Rezultateve të Aksesit të Barabartë, të përditësuar, duke ofruar një kuptim të plotë dhe të nuancuar të situatës aktuale të aksesit në ujë dhe kanalizime në vend.

Falënderimet tona të përzemërta shkojnë për të gjithë të përfshirët, për përkushtimin dhe punën e tyre të palodhur, gjë që bëri të mundur këtë vlerësim vendimtar. Ne shprehim vlerësimin tonë më të thellë për Zyrën UNECE-Kombet e Bashkuara në Gjenevë, ekipin e projektit, partnerët lokalë, palët e interesuara dhe anëtarët e komunitetit, përpjekjet bashkëpunuese dhe kontributet e thella të të cilëve ishin të dobishme në këtë përpjekje.

Kontributet tuaja kanë avancuar ndjeshëm mirëkuptimin dhe përparimin tonë drejt sigurimit të aksesit të barabartë në shërbimet thelbësore të ujit dhe kanalizimeve për të gjithë qytetarët e Shqipërisë. Gjetjet dhe njohuritë e marra nga ky vlerësim do të shërbejnë si një bazë jetike për nismat e ardhshme dhe zhvillimet e politikave që synojnë adresimin e pabarazive dhe promovimin e zgjidhjeve të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse të ujit dhe kanalizimeve në të gjithë vendin.

Faleminderit edhe një herë për angazhimin tuaj në këtë kauzë të rëndësishme.

Gerta Lubonja
Drejtor i Përgjithshëm
Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore

Përmbajtja

- 0.1 Lista e shkurtimeve
- 0.2 Lista e figurave
- 0.3 Lista e tabelave

1.0 HYRJE

2.0 PROFILI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

3.0 METODOLOGJIA.

- 3.1 Shpjegimi se si janë mbledhur dhe analizuar të dhënat
- 3.2 Sistemi i vlerësimit të kartelës së rezultateve i përdorur.

4.0 ANALIZA E KARTELËS DHE GJETJET KRYESORE

Seksioni 1. Kornizat drejtuese të qeverisjes për të ofruar qasje të barabartë në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë të sigurt

Fusha e veprimit 1.1 Kuadri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë

Fusha e veprimit 1.2 Politikat Financiare Sektoriale

Fusha e veprimit 1.3 Të drejtat dhe detyrat e përdoruesve dhe bartësve të tjerë të të drejtave

Seksioni 2 Reduktimi i pabarazive gjeografike

Fusha e veprimit 2.1 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e aksesit ndërmjet zonave gjeografike

Fusha e veprimit 2.2 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve ndërmjet zonave gjeografike

Fusha e veprimit 2.3 Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj për sektorin

Seksioni 3 Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara

Fusha e veprimit 3.1 Politikat publike për të adresuar nevojat e grupeve vulnerabël dhe të marginalizuara

Fusha e veprimit 3.2 Personat me nevoja të veçanta fizike

Fusha e veprimit 3.3 Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor

Fusha e veprimit 3.4 Përdoruesit e objekteve arsimore

Fusha e veprimit 3.5 Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve

Fusha e veprimit 3.6 Të burgosurit

Fusha e veprimit 3.7 Njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe

Fusha e veprimit 3.8 Të pastrehët

Zona e veprimit 3.9 Udhëtarët dhe komunitetet nomade

Fusha e veprimit 3.10 Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta

Fusha e veprimit 3.11 Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizim dhe higjienë në vendet e tyre të punës

Fusha e veprimit 3.12 Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik

Seksioni 4 Mbajtja e ujit dhe kanalizimeve të përballeshme për të gjithë

Fusha e veprimit 4.1 Politikat publike për të siguruar përballeshmërinë e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës

Fusha e veprimit 4.2 Masat e politikave të ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përballeshmërinë)

Fusha e veprimit 4.3 Masat e Politikës së Mbrojtjes Sociale

5.0 PËRMBLEDHJE DHE REKOMANDIME

5.1 Përmbledhje e rezultateve të vendit

5.2 Analiza e boshllëqeve të kartelës së rezultateve për akses të barabartë në USH në Shqipëri

5.3 Rekomandime

6.0 ANEKSET

Aneksi 1 Karta e rezultateve për akses të barabartë, niveli i vendit

Aneksi 2 Karta e rezultateve për akses të barabartë, Rezultatet përmbledhëse të pikëve

Aneksi 3 Përfaqësuesit e Grupit të Punës

Aneksi 4 Pikat Fokale Kombëtare të Protokollit për Ujin dhe Shëndetin

Aneksi 5 Agjenda 1 e Seminarit Fillestar dhe LP

Aneksi 6 Agjenda 2 e Seminarit të Rezultateve dhe LP.

Aneksi 7. Galeria e Fotove

Lista e shkurtimeve

AKUK	Agjencia Kombëtare e Ujësjetës Kanalizimeve
AMBU	Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
DSIP	Plan i Zbatimit Strategjik të Direktivës
DWD	Direktiva për ujën e pijshëm
ERRU	Enti Rregullator i Ujit
BE	Bashkimi Europian
EUR	Bashkimi Europian
INSTAT	Instituti i Statistikave
MIBU	Menaxhimi i Integruar i Burimeve Ujore
MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
UKM	Urdhër i Kryeministrit
BL	Basen Lumor
SKMMD	Sistemi i Kontrollit Mbikëqyrës dhe Mbledhja e të Dhënave
OZhQ	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm
RAT	Reforma Administrative Territoriale
DTUNU	Direktiva për trajtimin e ujërave të ndotura urbane
WASH	Uji, sanitet dhe higjiena
FU	Furnizimi me Ujë
KUK	Kompanitë e Ujësjetës Kanalizimeve
ZFU	Zonat e furnizimit me ujë
ITUN	Impiante për trajtimin e ujërave të ndotura

Lista e figurave

Figura 1. Popullsia dhe shkalla e rritjes vjetore

Figura 2. Shpërndarja e popullsisë për çdo rreth në raport me popullsinë e përgjithshme

Figura 3. Harta e Rajoneve dhe Bashkive Përkatëse në Shqipëri

Figura 4. Shërbimet e Ujësjetellës Kanalizimeve Kombëtare, Sektoriale, Politikat dhe Planet e Zbatimit

Figura 5. Kuadri i qeverisjes për shoqëritë e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në Shqipëri

Figura 6. Procesi i reformës në sektorin e ujësjetellës kanalizimeve 2007 - 2022

Figura 7. Fazat e vetëvlerësimit të zbatimit të aksesit të barabartë në Shqipëri

Figura 8. Plani i vetëvlerësimit të situatës së aksesit të barabartë në ujë dhe kanalizime në Shqipëri

Figura 9. Fusha e Veprimit dhe pyetjet përkatëse cilësore

Figura 10. Azilkërkuesit e akomoduar dhe familjet e tyre përkatëse sipas vendit të origjinës 2020-2022

Figura 11. Përballueshmëria e faturës së furnizimit me ujë për konsumatorët familjarë me ujëmatës %, 2021

Figura 12. Përballueshmëria e Furnizimit me Ujë për Konsumatorët Familjarë me pagesë fikse faturimi %, 2021

Lista e tabelave

Tabela 1. Përmbledhje e ZFU-ve dhe kërkesës përkatëse për ujë sipas basenit lumor në Shqipëri

Tabela 2. Analiza e shërbimeve të ujësjellës-kanalizimeve të përdoruesve të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara

Tabela 3. Si të interpretohet çdo përgjigje e mundshme

Tabela 4. Besueshmëria e përgjigjeve

Tabela 5. Protokoll i mbi Objektivat Strategjike të Ujit dhe Shëndetit, Treguesit e Performancës (në %), 2023 – 2030

Tabela 6. Personat me aftësi të kufizuara

Tabela 7. Numri i spitaleve dhe shtretërve (2021)

Tabela 8. Raporti i vitit 2023: Në Shqipëri janë 2222 të dënuar dhe 2800 të paraburgosur.

Tabela 9. Familjet me ndihmë ekonomike sipas qarqeve në Shqipëri, 2021

Tabela 10. Të ardhurat mesatare mujore sipas shkallës së decilit, Rajonet, 2021

Tabela 11. Përmbledhje e rezultateve të qarkut

Tabela 12. Rezultatet përmbledhëse të nivelit kombëtar sipas seksioneve

1 HYRJE

Shqipëria ka ratifikuar Protokollin e UNECE-WHO/Europe për Ujin dhe Shëndetin që në vitin 2002. Një nga objektivat kryesore të Protokollit është sigurimi i ujit të pijshëm dhe kanalizime të sigurta për të gjithë, duke pasur parasysh veçanërisht sigurimin e qasjes së barabartë në këto shërbime "për të gjithë anëtarët e popullsisë, veçanërisht ata që vuajnë nga një disavantazh ose përjashtim social".

Tre faktorë kritikë për të siguruar qasje të barabartë në ujë dhe kanalizime janë zvogëlimi i pabarazive gjeografike, tejkalimi i barrierave me të cilat përballen grupet e cenushme dhe adresimi i shqetësimeve të përballueshmërisë. Në nëntor 2013, Palët e Protokollit miratuan Kartelën e Vlerësimit të Qasjes së Barabartë, një mjet analitik që mund të ndihmojë qeveritë dhe palët e tjera të interesit të krijojnë një masë bazë të barazisë për qasje në ujë dhe kanalizime, të identifikojnë prioritetet përkatëse, të diskutojnë veprimet e mëtejshme që duhet të ndërmerren dhe të vlerësojnë progresin përmes një procesi vetëvlerësimi.

Pas diskutimeve në Seminarin Rajonal mbi Qasjen e Barabartë në Ujë dhe Kanalizime (Gjenevë, 13–14 Qershor 2022), vendet pan-evropiane identifikuan dhe theksuan nevojën për të përditësuar Kartelën e Vlerësimit të Qasjes së Barabartë si rezultat i mësimave të nxjerra që nga zhvillimi i saj dhjetë vjet më parë. Për më tepër, seminari ofroi një mundësi për të identifikuar përfshirjen e parametrave të rinj, të tilla si një përgjigje e bazuar në higjienë ose një kornizë e zgjeruar e llogaridhënies.

Shqipëria njoftoi synimin e saj për të aplikuar Kartelën e Vlerësimit të Qasjes së Barabartë në nivel kombëtar përmes korrespondencës dhe shkëmbimit me sekretariatit e UNECE në vitin 2022. Shqipëria ra dakord të jetë ndër vendet e para ku do të pilotohet kartela e azhurnuar e Vlerësimit të Qasjes së Barabartë në përputhje me këtë proces rishikimi.

Mbi këtë bazë, u krye një vetëvlerësim i situatës së qasjes së barabartë në ujë dhe kanalizime në Shqipëri duke aplikuar Vlerësimin e përditësuar të Qasjes së Barabartë:

- Arritja e një kuptimi më të mirë të situatës dhe sfidave të qasjes së barabartë në ujë dhe kanalizime në vend dhe, më konkretisht, në rrethet dhe rajonet e përmendura. Zhvillimi i një pasqyre gjithëpërfshirëse të masave ekzistuese të politikave për të adresuar pabarazitë në qasjen në ujë dhe kanalizime dhe për të identifikuar boshllëqet e informacionit dhe politikave për të siguruar qasje të barabartë në ujë dhe kanalizime.
- Identifikimi i aktorëve përkatës lokalë për të kontribuar në përmirësimin e qasjes së barabartë në ujë dhe kanalizime dhe për të rritur ndërgjegjësimin e tyre.
- Informimi lidhur me objektivat ekzistuese ose objektivat që do të përcaktohen sipas Protokollit, veçanërisht objektivat që lidhen me përmirësimin e qasjes së barabartë në ujë dhe kanalizime.

Kartela e Vlerësimit të Aksesit të Barabartë do të përqendrohet në katër dimensionet kryesore për të kuptuar se si sigurohet barazia e aksesit në ujë dhe kanalizime: korniza e qeverisjes, pabarazitë gjeografike, grupet e cenushme dhe të marginalizuara dhe përballueshmëria.

Ekipi kryesor që drejton këtë nismë përfshin Z. Arduen Karagozi, Drejtor i Menaxhimit Strategjik të Burimeve Ujore në AMBU, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore të Shqipërisë; Znj. Ermela Toçi, Përfaqësuese e Burimeve Ujore; Znj. Zhaneta Misja, përfaqësuese e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale; Znj. Enkelejda Gjinali, Këshilltare Kryesore e Scorecard; Znj. Ana Majko, Konsulente e Kujdesit Social; Znj. Diane Guerrier; dhe Z. Armin Bigham Ghazani, Menaxherë të Programit nga Zyra e Kombeve të Bashkuara të UNECE në Gjenevë.

Palët e interesuara të përfshira në procesin e vetëvlerësimit përfshijnë përfaqësues nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Agjencia Kombëtare e Mjedisit, Zyra e Administrimit të të Basenit Ujor Ishëm-Erzen-Mat, Agjencia Kombëtare e Ujit dhe Kanalizimeve, Enti Rregullator i Ujit, Shoqëria Ujësëllës Kanalizime Durrës, Bashkia Vorë, Ministria e Arsimit dhe Departamenti i Inxhinierisë së Mjedisit si pjesë e Fakultetit të Inxhinierisë së Ndërtimit.

2 PROFILI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Shqipëria ka burime të shumta ujore, të ndara në shtatë basene lumore (Drin-Bunë, Vjosë, Semani, Shkumbini, Mat, Ishem dhe Erzen), nga të cilat dy janë ndërkuftare: Drin-Buna ndahet me Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut dhe Kosovën; Vjosa ndahet me Greqinë. Shqipëria gjithashtu ka tre liqene të mëdha natyrore (Ohër, Prespë dhe Shkodër), 247 liqene të vogla natyrore dhe 650 rezervuarë artificialë. Vendi ka dalje në detin Adriatik dhe Jon me një vijë bregdetare prej 427 km, nga të cilat 273 km janë në detin Adriatik dhe 154 km janë në detin Jon. Bregdeti është gjithashtu shtëpia e disa lagunave të mëdha natyrore të mbrojtura: Kune-Vain në veri, Karavastaja, Narta dhe Butrinti në jug.

Shqipëria ka gati 10,000 m³ ujë të pijshëm për person në vit, duke u renditur ndër 10 vendet e para në Europë. Burimet e ujërave nëntokësore janë të bollshme, midis 9 miliardë m³/v dhe 13 miliardë m³/v. Megjithatë, sasia e disponueshme e ujërave sipërfaqësore (dhe, në një masë më të vogël, e ujërave nëntokësore) zvogëlohet në mënyrë drastike gjatë sezonit të thatë veror (korrik-shtator), me vetëm 6-9% të rrjedhjes vjetore.

Si një ekonomi në tranzicion, Shqipëria po përballet me një trajektore të shpejtë zhvillimi. Urbanizimi i shpejtë, zhvillimi ekonomik dhe zhvillimi i infrastrukturës, veçanërisht infrastruktura e turizmit masiv në zonat bregdetare, kërcënojnë gjithnjë e më shumë cilësinë dhe sasinë e burimeve ujore në dispozicion, duke ndikuar në shëndetin ekologjik të trupave ujqorë dhe mjedisit. Shqetësime të tjera përfshijnë shtimin e hidrocentraleve, shpyllëzimin në basenet lumore dhe nxjerrjen e zhavorrit. Ndryshimi i klimës është një faktor tjetër përkeqësues.

Turizmi është një nga sektorët më të rëndësishëm të ekonomisë shqiptare, duke u konsideruar si një nga motorët kryesorë të zhvillimit dhe rritjes ekonomike të vendit. Nga janari deri në dhjetor 2023, Shqipëria u vizitua nga 10.1 milionë turistë, një shifër rekord për turizmin. Në raportin e saj, Banka e Shqipërisë vëren se të ardhurat nga sektori i turizmit për nëntë muaj arritën në 3.2 miliardë euro, një shifër që tejkalon të gjithë vitin 2022, kur ekonomia përfitoi në total 2.8 miliardë euro.

Dy goditje shkatërruese në një periudhë të shkurtër kanë goditur Shqipërinë - një tërmet shumë shkatërrues në fund të vitit 2019 u pasua nga pandemia globale COVID-19 në fillim të vitit 2020. Të dyja ngjarjet nënvizojnë nevojën për të forcuar modelin e rritjes së Shqipërisë si bazë për një rimëkëmbje të fuqishme dhe të qëndrueshme ekonomike. Në nëntor 2019, Shqipëria u godit nga një tërmet me magnitudë 6.3, duke vrarë 51 dhe duke zhvendosur 17,000 njerëz. Dëmet në asetet fizike dhe humbjet ishin ekuivalente me rreth 7.5% të Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB).

Një krizë e dytë ndodhi ndërsa shqiptarët filluan procesin e rindërtimit, të mbështetur nga një paketë e konsiderueshme ndihme financiare nga komuniteti ndërkombëtar. Në mars 2020, Shqipëria u detyrua të merrte masa të padëgjura të shëndetit publik për të ngadalësuar përhapjen e pandemisë globale COVID-19. Ngrirja e pjesëve të mëdha të ekonomisë për shkak të pandemisë e çoi Shqipërinë në një recesion prej 4% në vitin 2020. Stresi i tërmetit të vitit 2019 dhe krizës COVID-19 në financat publike ka sjellë ulje të shpenzimeve të planifikuara qeveritare në disa sektorë, përfshirë furnizimin me ujë dhe kanalizimet (FUK).

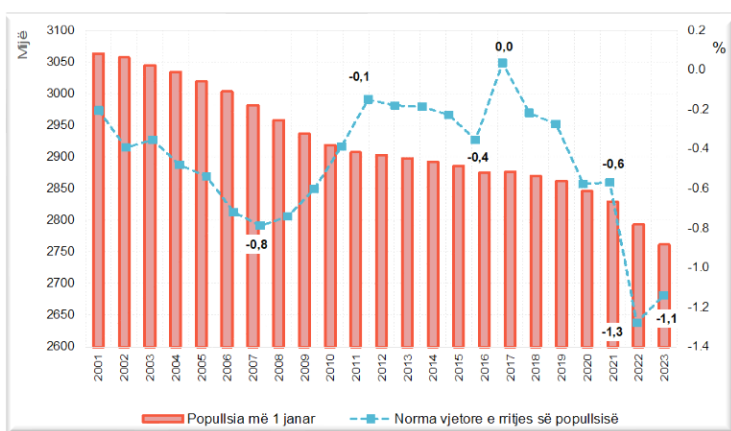

Figura 1. Popullsia dhe norma vjetore e rritjes

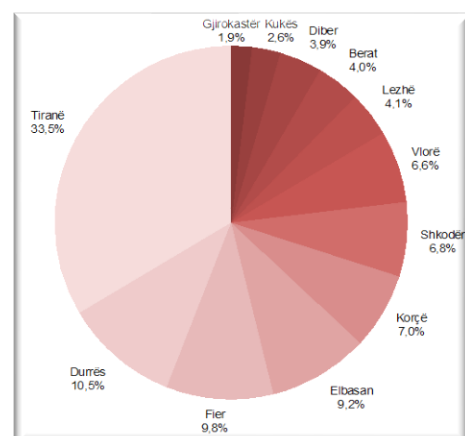
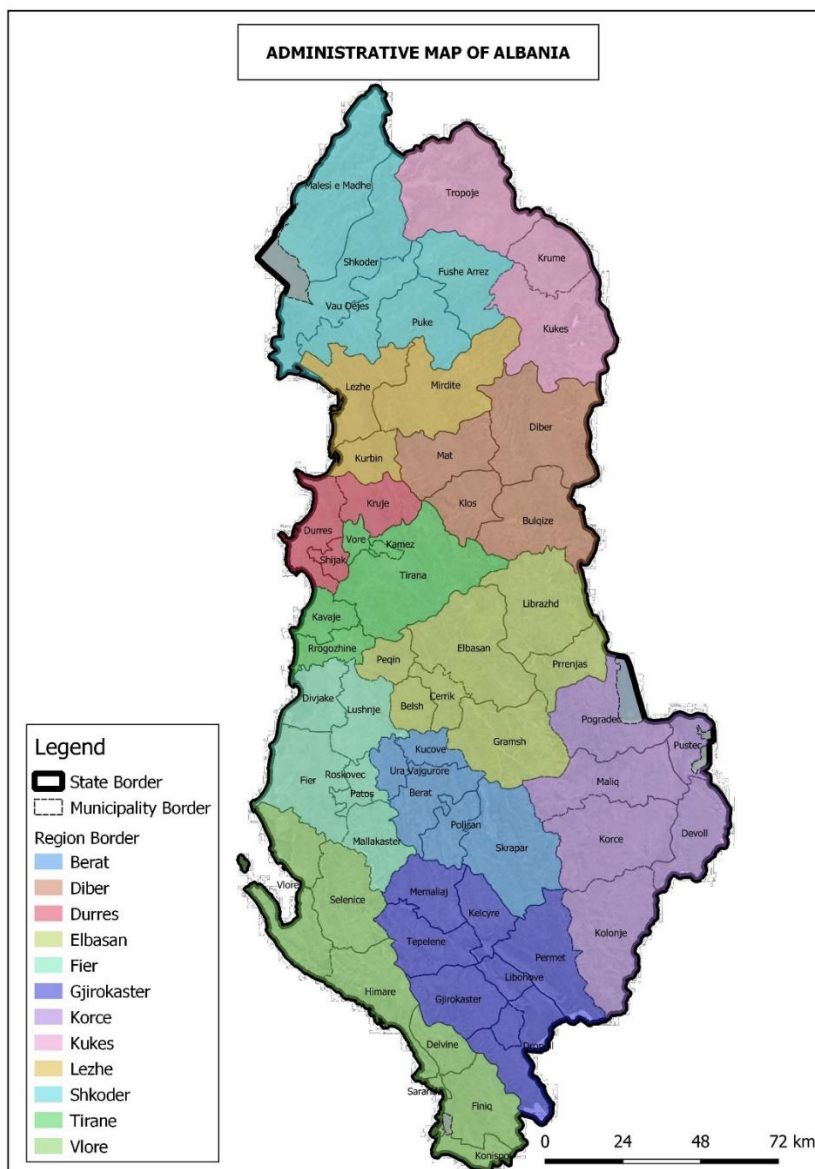

Figura 2. Shpërndarja e popullsisë për çdo qark në raport me popullsinë e përgjithshme

Për arsye historike, Shqipëria ka trashëguar një strukturë administrativo-territoriale të karakterizuar nga shumë njësi të vogla dhe të fragmentuara të qeverisjes vendore. Në korrik 2014, Kuvendi i Shqipërisë miratoi një ligj për “Ndarjen Administrative dhe Territoriale”, i cili reduktoi numrin e 374 bashkive dhe komunave, secila me organet e tyre administrative të qeverisjes, në 61 bashkitë aktuale që përfshijnë të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë. Territori i Shqipërisë ndahet në (i) 12 rajone, (ii) 61 bashki dhe (iii) 373 njësi administrative të përbëra nga 72 qytete (urbane) dhe 2.997 fshatra (rurale).

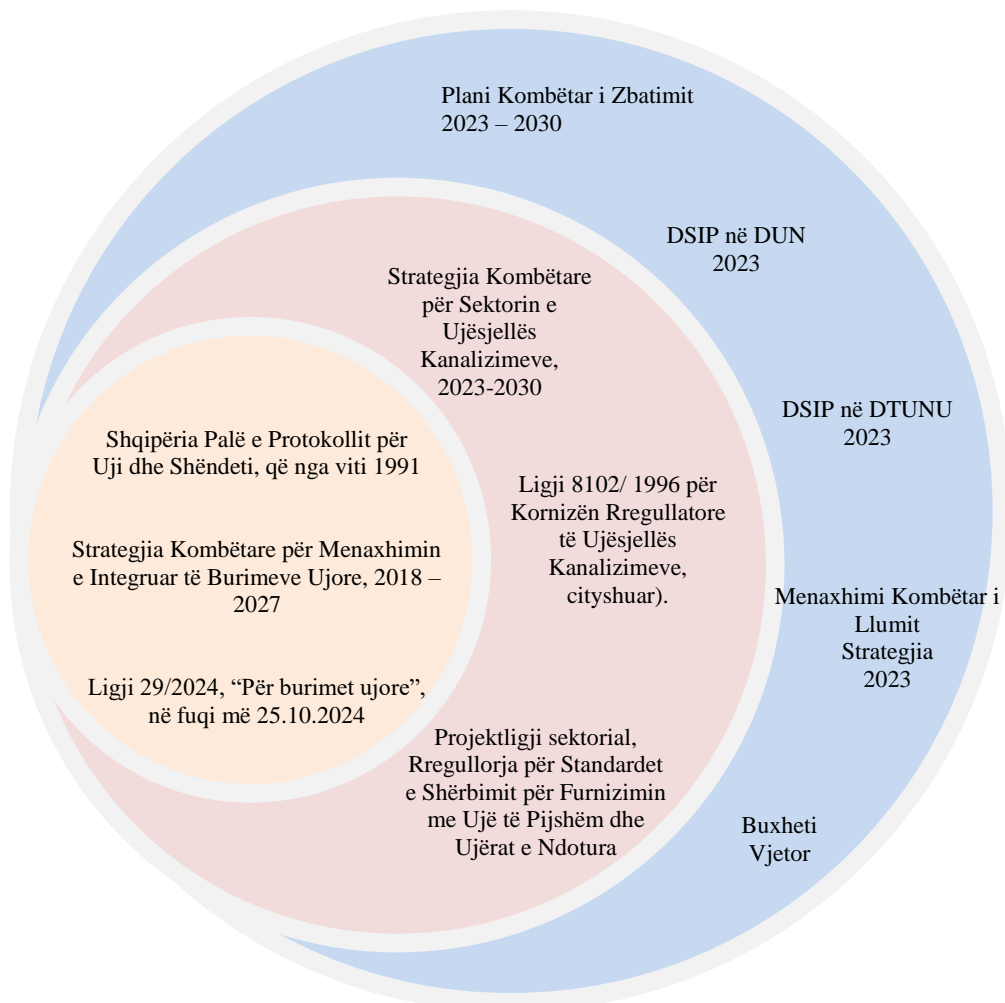
Sipas Institutit të Statistikave të Republikës së Shqipërisë (INSTAT), popullsia shqiptare në 1 janar 2023, ishte 2.761.785 banorë (Fig. 1). Qarku i Tiranës zë rreth 33.5% të popullsisë së përgjithshme, duke vazhduar të jetë një nga qarqet më të populluara në vend, i ndjekur nga Qarku i Durrësit dhe Qarku i Fierit përkatësisht me 10.5% dhe 9.8%. Sa i përket rajoneve të tjera, pesë prej tyre zënë përkatësisht 1.9% deri në 4.1% të popullsisë së përgjithshme (Fig. 2).

Figura 3. Harta e rajoneve dhe bashkive përkatëse në Shqipëri

Burimi: AKUK - Projekti Nips 2021

Figura 4. Shërbimet Kombëtare të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve, Sektoriale, Politikat dhe Planet e Zbatimit

Burimi: Përpunuar nga Eksperti i Ujit të Kartelës së Vlerësimit

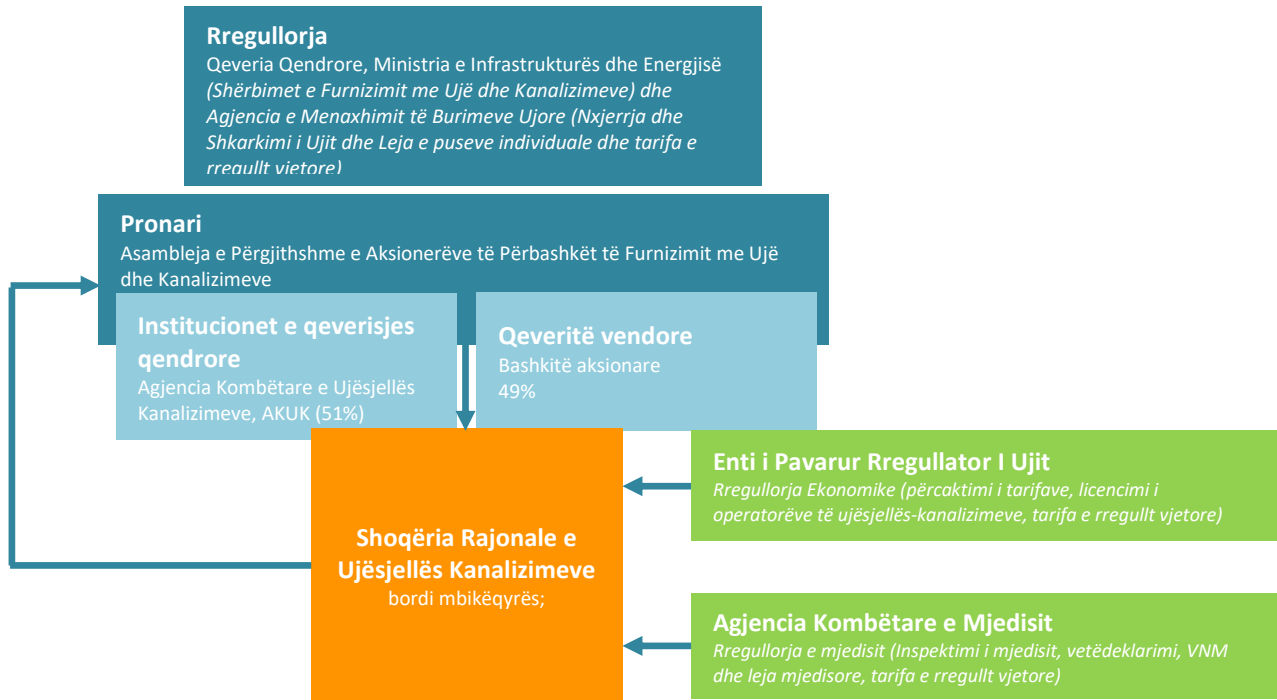
Sipas INSTAT, popullsia rurale llogaritet në 964.791 banorë (2020). Përqindja e popullsisë rurale ka rënë në mënyrë të vazhdueshme nga 51% në vitin 2015 në 46% në vitin 2020, e nxitur nga emigracioni dhe nivelet më të ulëta të lindjeve. Regjistrimi i popullsisë dhe banesave në vitin 2023 është regjistrimi i 12-të që kur Shqipëria u bë e pavarur në vitin 1912; i pari u krye në vitin 1923. Që nga regjistrimi i vitit 1989, metodologjia e regjistrimit ka ndjekur gjithnjë e më shumë rekomandimet ndërkombëtare për regjistrimin e popullsisë.

Regjistrimi i Popullsisë 2023 do të prodhojë (në procesin e finalizimit) numrin zyrtar të popullsisë në një vend në nivelin më të vogël gjeografik, së bashku me informacionin për një numër të zgjedhur të karakteristikave demografike, sociale dhe ekonomike të popullsisë së përgjithshme. Në mënyrë të ngjashme, një regjistrim i banesave do të prodhojë numërimin zyrtar të të gjitha banesave në një vend në nivelin më të vogël gjeografik dhe informacion mbi një numër të zgjedhur të karakteristikave të banesave të ndara midis atyre urbane dhe rurale.

SAU-menaxhimi dhe administrimi në Shqipëri, përfshin 3 faza:

- përdorimi i burimeve të ujit të pijshëm (përgjegjësia e AMBU-së),
- ndjekur nga shërbimet e ujësjellës-kanalizimeve, përfshirë trajtimin e ujit (përgjegjësitet: AKUK/Shoqëritë Rajonale të Ujësjellës Kanalizimeve dhe AMBU për puset individuale private).
- duke përfunduar me shkarkimin e ujit pas përdorimit ose trajtimit (përgjegjësia e AMBU-së).

Figura 5. Kuadri Qeverisës për Shoqëritë Ujësjellës Kanalizime në Shqipëri

Burimi: Përpunuar nga Eksperti i Ujit të Kartelës së Vlerësimit

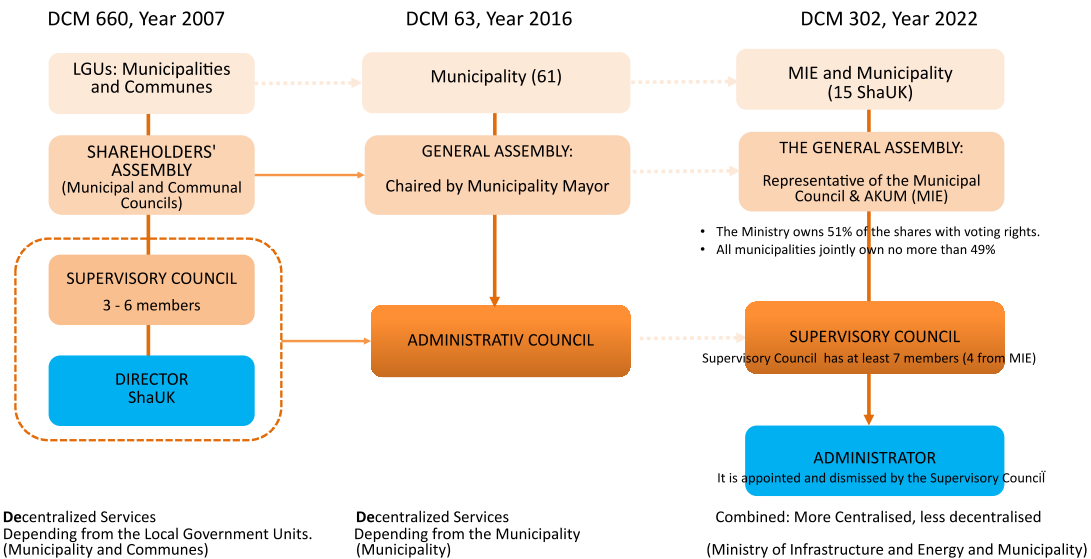
Kompanitë Rajonale të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve (UK) luajnë një rol të rëndësishëm të dyfishtë në ekonominë e Shqipërisë si ofruesit e vetëm të shërbimeve të UK (duke shërbyer për rreth 2.8 milionë njerëz në vitin 2003) dhe punëdhënësit e një pjese të konsiderueshme të stafit të sektorit publik (4.2%). Gjatë 15 viteve të fundit, Shqipëria ka zhvilluar një kuadër të fortë rregullator të ujit për shërbimet WASH dhe ka pësuar disa ndryshime në marrëveshjet institucionale për përmirësimin e tij. Një nga reformat e ujësjellës-kanalizimeve ka filluar në janar 2016, sipas VKM nr. 63, datë 27 janar 2016, “Për riorganizimin e sektorit të ujësjellës-kanalizimeve”, duke përfunduar në vitin 2021. Si rezultat, deri në fund të vitit 2019, vetëm 39 nga 58 KFUK kishin përfunduar riorganizimin e tyre dhe ishin licencuar nga Enti Rregullator i Ujit (ERRU).

Së fundmi, Qeveria Shqiptare miratoi VKM nr. 302, datë 11.5.2022, për politikën kombëtare për riorganizimin e shërbimeve të ujësjellës-kanalizimeve dhe listën e propozuar të pesëmbëdhjetë (15) shoqërive të përbashkëta (rajonale) të ujësjellës-kanalizimeve (UK). Përgjegjësitet e reja të AKUK përfshijnë koordinimin e procesit të grumbullimit dhe udhëheqjen e reformës bazuar në planin strategjik institucional të zhvillimit (Fig. 3).

Sektori i furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në Shqipëri është i organizuar si një sistem me dy nivele, ku qeveria qendrore është përgjegjëse për strategjitë sektoriale dhe zhvillimin e politikave, si dhe qeveritë vendore për ofrimin e shërbimeve. Qeveria Qendrore ka rolin kryesor të kanalizimit të fondeve të donatorëve dhe thesarit për përmirësimin e kapitalit bazuar në vlerësimin e nevojave përmes Master Planeve Kombëtare dhe shprehjes së nevojave nga qeveritë lokale. Ajo gjithashtu ofron garanci sovranë për kreditë nga institucionet financiare ndërkombëtare dhe subvencione operative për KFUK-të për të mbuluar kostot e tyre të energjisë (Fig.5). Qeveria Qendrore (AKUK) zotëron 51% të aksioneve të shoqërive të ujësjellës-kanalizimeve në Shqipëri. Bashkitë, si pronarë (49% e pjesës) të shoqërive ekzistuese të ujësjellës-kanalizimeve brenda kufijve të tyre administrativë, sfidohen të ofrojnë shërbime të furnizimit me ujë dhe

kanalizimeve në territoret e tyre të zgjeruara pas miratimit të Reformës Administrative Territoriale (TAR 2016) (Fig. 6).

Figura 6. Procesi i reformimit të Sektorit të Ujësjellës Kanalizimeve 2007 - 2022

Burimi: Përpunuar nga Eksperti i Ujit të Kartelës së Vlerësimit

Furnizimi me ujë

Mirëqenia e të gjithë qytetarëve, pavarësisht nga vendbanimi i tyre urban ose rural, ndikohet ndjeshëm nga shërbimet e ujit, kanalizimeve, mbetjeve të ngurta, etj., infrastruktura publike dhe hapësirat publike të krijuara dhe të mbikëqyruara nga bashkitë.

Janë identifikuar gjithsej 1,185 Zona të Furnizimit me Ujë (ZFU), duke përfshirë 2,117 fshatra dhe qytete, të cilat përbëjnë afërsisht 69%. Rreth 92% e popullsisë së Shqipërisë (2.83 milionë) jeton në këto zona. Koncepti i Zonës së Furnizimit me Ujë (ZBU) u prezantua në Direktivën e Këshillit 98/83/KE, të 3 nëntorit 1998, mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (ZBU). DUN përcakton "një zonë furnizimi" si një zonë e përcaktuar gjeografikisht brenda së cilës uji i destinuar për konsum njerëzor vjen nga një ose më shumë burime dhe ku cilësia e ujit mund të konsiderohet afërsisht uniforme". DUN zbatohet për të gjitha sistemet e shpërndarjes që i shërbejnë më shumë se 50 persona ose furnizojnë mesatarisht më shumë se 10 m³/ditë. Pra, 1,185 ZFU nuk përfshijnë sistemet e shpërndarjes që shërbejnë më pak se 50 persona. Popullsia e mbetur vazhdon të furnizohet me sisteme ujore individuale lokale (p.sh., burime, puse etj.). AMBU duhet të administrojë burimet e saj ujore.

Shqipëria po shpалos një vizion të integruar të menaxhimit të burimeve ujore, duke miratuar një ligj për menaxhimin e integruar të burimeve ujore, si dhe krijimin e organeve kombëtare për administrimin dhe menaxhimin e ujit, duke përfshirë Këshillin Kombëtar të Ujit dhe Agjencinë Kombëtare të Menaxhimit të Burimeve Ujore (AMBU), dhe menaxhimi i burimeve ujore në nivelin e basenit bëhet, në mënyrë fillestare tani për tani, përmes Këshillave të Baseneve Lumore dhe Zyrave të Menaxhimit të Baseneve Lumore.

Në zbatim të ligjit nr. 111, datë 15.12.2012, "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore", i ndryshuar me ligjin nr. 6, datë 8.2.2018, dhe të vendimit nr. 221, datë 26.4.2018, të Këshillit të Ministrave, "Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë së Menaxhimit të Burimeve Ujore (AMBU)", Agjencia e Menaxhimit të Ujërave dhe Burimeve Ujore (AMBU) është përgjegjëse për menaxhimin e burimeve ujore në Shqipëri dhe për veprimet që lidhen me politikën e menaxhimit të burimeve ujore, furnizimin dhe shfrytëzimin e ujit, mbrojtjen e ujit nga ndotja, planifikimi i ujërave dhe rrjedhave ujore, përfshirë hartimin e planeve të menaxhimit të riskut të përmbytjeve për çdo qark të basenit lumor.

AMBU-ja është autoriteti kompetent për të punuar drejtpërdrejt në procesin e harmonizimit të acquis të ujërave të BE-së me ministrinë e linjës (VKM nr. 221, datë 26.4.2018, "Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë së Menaxhimit të Burimeve Ujore"). Proceset e Integritimit të Ujërave në BE janë pjesë e kapitullit

27, “Mjedisi dhe Ndryshimet Klimatike”, nën juridiksionin e zëvendësministrit të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit (Urdhri i Kryeministrit nr. 94, datë 20 maj 2019, “Për krijimin, përbërjen dhe funksionimin e grupeve ndërinstitucionale të punës për Integrimin Evropian”). Në këtë drejtim, AMBU është institucion përgjegjës për udhëheqjen e Nënkapitullit për Ujin (11 Direktiva për Ujin).

Shqipëria, për sa i përket menaxhimit të burimeve ujore, është e ndarë në shtatë basene ujore (VKM nr. 697, datë 30.10.2019 për kufijtë territorialë dhe hidrografikë të përcaktuar të baseneve ujore në Republikën e Shqipërisë dhe qendrën dhe përbërjen e secilit Këshill të Basenit Ujor) si më poshtë:

- Baseni ujq Drin-Buna,
- Baseni ujq Mat,
- Baseni ujq Ishem,
- Baseni ujq Erzen,
- Baseni ujq Shkumbin,
- Baseni ujq Seman,
- Baseni ujq Vjosa.

Siç tregohet në Tabelën 1, të dhënat sugjerojnë se numri më i lartë (323) i ZFU-ve janë në basenit e lumit Seman. Ndërsa, kërkesa më e lartë për ujë dhe shkalla e lidhjes së shërbimit gjendet në basenin e Ishemit (rreth 38 milionë cum/vit).

Tabela 1. Përmbledhje e ZFU-ve dhe kërkesës përkatëse për ujë sipas basenit lumor në Shqipëri

Emri i basenit lumor (BU)	ZFU-të	Popullsia 2020	Popullsia e shërbyer në vitin 2020	% e njerëzve shërbeu në vitin 2020	Totali kërkesave për ujë 2020	Totali kërkesave për ujë 2050	Totali Maks. Kërkesave për Ujë 2020-2050
	Numri	Numri	Numri	%	Viti	Numri	Numri
BU Drin - Buna	289	070	262	74%	18,605,858	19,273,373	21,165,991
BU Erzeni	81	114	96	84%	6,668,541	6,750,600	7,312,745
BU Ishëm	47	115	109	92%	38,250,754	44,535,625	45,011,806
BU Mat	91	609	475	88%	18,845,358	19,938,763	20,661,347
BU Seman	323	808	169	78%	16,079,990	15,511,718	17,882,013
BU Shkumbin	144	.339	267	71%	12,328,851	12,687,368	14,745,272
BU Vjosë	210	404	328	81%	20,654,379	20,764,177	22,839,440
Totali	1,185	2,834,237	2,338,367	83%	131,433,731	139,461,623	149,618,615

Burimi: Projekti NIPS 2021

Shërbimi i kanalizimeve

Bazuar në të dhënat e vitit 2022, mbulimi i përgjithshëm i shërbimit të furnizimit me ujë të popullsisë shqiptare mbetet në nivelin 77.8%. Mbulimi i kanalizimeve në vitin 2022 arriti vetëm 54.2% të nivelit kombëtar (bazuar në 383 sistemet e kanalizimeve të identifikuar). Megjithatë, këto shifra kombëtare pasqyrojnë dallime të mëdha midis zonave urbane dhe rurale. Statistikat kombëtare (2022) për mbulimin me tubacione të ujësjellës-kanalizimeve tregojnë një pabarazi të konsiderueshme në normat e mbulimit urban dhe rural (93.5% përkundrejt 58% për furnizimin me ujë dhe 82% përkundrejt 15% për kanalizimet). Të dhënat e EUROSTAT për Shqipërinë në vitin 2020 tregojnë se gati 60% e popullsisë që jeton në zonat rurale ishte në rrezik varfërie në vitin 2021, niveli më i lartë në Europë.

Një përmbledhje e statusit dhe planit kombëtar të ITUN është renditur më poshtë:

- 10 ITUN janë funksionale (mbulojnë 815,000 NP).
- 4 ITUN-të janë ende në ndërtim ose jo funksional (që mbulojnë 438,000 NP).
- Disa nga ITUN-të operacionale aktualisht po i afrohen 15 vjeçarit.
- Ekzistojnë 16 ITUN për të cilët ka përfunduar një studim fizibiliteti ose dizajn i detajuar.
- Për të mbuluar të gjithë Shqipërinë me ITUN, deri në vitin 2050 janë planifikuar të ndërtohen 114 ITUN.
- Për të realizuar tërësisht këtë punë nevojiten rreth 2.3 miliardë euro.

Furnizimi me ujë dhe kanalizime i përdoruesve, duke përfshirë grupet e cenueshme dhe të marginalizuara

Në Politikën Kombëtare të Ujit mungojnë specifikat në lidhje me nevojat e veçanta dhe të diferencuara të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara (Tabela 2). Kohët e fundit, Ministria e Infrastrukturës hartoi një ligj kombëtar për shërbimet e furnizimit me ujë, kanalizime dhe trajtimin të ujërave të ndotura, duke përcaktuar se 'bashkitë janë përgjegjëse për zbatimin e politikave mbështetëse dhe lehtësuese për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara'.

Tabela 2. Përdoruesit e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime, analiza e grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara

Analizat e grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara	Baza e të dhënave	Politika publike	Fondet publike	Ankesa Mechanism	Ujë çezme, tualete
Grupet e cenueshme dhe të marginalizuara	■	■	■		
Personat me nevoja të veçanta fizike	■	■	■		
Njësitë e kujdesit shëndetësor	■	■	■	■	■
Përdoruesit e objekteve arsimore	■	■	■	■	■
Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve	■	■	■	■	■
Të burgosur.	■	■	■	■	■
Njerëzit që jetojnë në qendra dhe kampe kolektive	■	■	■	■	■
Njerëz të pastrehë	■	■	■	■	■
Udhëtarët dhe komunitetet nomade	■	■	■	■	■
Personat në strehim pa ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurt	■	■	■	■	■
Personat pa akses në shërbimet WASH në vendet e tyre të punës	■	■	■	■	■
Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik	■	■	■	■	■

Burimi: Përpunuar nga Eksperti i Ujit i Kartelës së Vlerësimit

Drejtorja e Përgjithshme e Shërbimeve Sociale Shtetërore dhe Drejtoritë Rajonale të Shërbimeve Sociale janë institucione kyçe të mandatuara nga ligji për shërbimet sociale për të planifikuar, buxhetuar dhe ofruar shërbime të dedikuara të kujdesit social. Këto shërbime promovojnë mirëqenien dhe përfshirjen sociale të individëve dhe familjeve në nevojë, siç përcaktohet në Ligjin Nr 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit social”, dhe Strategjinë për Mbrojtjen Sociale, 2019–2023.

Grupet e cenueshme dhe të marginalizuara zakonisht përfshijnë popullatat në rrezik më të lartë për të përjetuar disavantazhe, diskriminim ose përjashtim për shkak të faktorëve të tillë si statusi socio-ekonomik, përkatësia etnike, gjinia, mosha, aftësitë e kufizuara dhe vendndodhja gjeografike. Qasja në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizime në Shqipëri ende nuk i përmbush standardet e BE-së, veçanërisht në zonat rurale, komunitetin e romëve dhe minoritetet e tjera. Për më tepër, trajtimi i ujërave të zeza mbetet në një fazë të hershme të zhvillimit.

Politikat publike që synojnë adresimin e nevojave të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara, duke përfshirë personat me nevoja të veçanta fizike, përdoruesit e institucioneve shëndetësore dhe arsimore,

banorët e shtëpive të të moshuarve, të burgosurit, njerëzit që jetojnë në qendra dhe kampe kolektive, individët e pastrehë, udhëtarët, komunitetet nomade dhe ata që nuk kanë qasje në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta në shtëpitë dhe vendet e tyre të punës, janë thelbësore. Politikat përkatëse merren parasysh në raportet dhe analizat e tabelave të rezultateve.

Buxheti i shtetit shqiptar i vitit 2024 parashikon 735.9 miliardë lekë (afërsisht 7 miliardë euro) për të nxitur rritjen ekonomike të Shqipërisë, për të nxitur punësimin, për të rritur masat e mbrojtjes sociale dhe për të lehtësuar konsolidimin e mëtejshëm fiskal. Veçanërisht, rreth një e treta e shpenzimeve totale publike të përshkruara në buxhetin e shtetit të vitit 2024 është alokuar për iniciativat e mbrojtjes sociale që synojnë grupet e cënueshme sociale, përfshirë individët në pension dhe të sapolindurit.

Palët kryesore të interesit të përfshira në sektorin e furnizimit me ujë dhe kanalizime

Institucionet ekzistuese kompetente në Shqipërisë për legjislacionin e ujit të pijshëm, duke përfshirë por pa u kufizuar nga:

- Kryeministri dhe këshilli i tij i ministrave
- Këshilli Kombëtar i Ujit
- Agjencia Kombëtare e Menaxhimit të Burimeve Ujore (AMBU)
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
- Agjencia Kombëtare e Ujësjetës Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUK)
- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
- Enti Rregullator i Sektorit të Furnizimit me Ujë (ERRU)
- Shoqëritë e Ujësjetës Kanalizimeve (UK)
- Bashkitë (LSGU-MUN)
- Këshillat e Baseneve Ujore (KBU)
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM)
- Fondi Shqiptar i Zhvillimit
- Inspektorati Shtetëror i Mjedisit (ISHM)

Pavarësisht ujit të bollshëm, sektori i ujit në Shqipëri mbetet relativisht i dobët. Kompetencat e menaxhimit të ujit ndahen midis disa institucioneve me kapacitet dhe koordinim të pamjaftueshëm. Për më tepër, industria ka infrastrukturë jo të plotë dhe pjesërisht të vjetëruar të ujit dhe ujërave të ndotura, politika joefikase të rikuperimit të kostos për shërbimet e lidhura me ujin dhe mjete joadekuate financiare për zhvillimin, funksionimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës.

3 OBJEKTIVAT DHE METODOLOGJIA E VETËVLERËSIMIT

Ky ushtrim vetëvlerësimi është një mjet i vlefshëm për zhvillimin e një pasqyre gjithëpërfshirëse të masave ekzistuese të politikave për të adresuar pabarazitë e aksesit në ujë dhe kanalizime. Sugjerohet që cikli i vetëvlerësimit duhet të përafrohet me procesin e politikave që kërkon të ndikojë. Për shembull, mund të përkohet me përgatitjen e planeve strategjike për sektorët e ujit dhe kanalizimeve. Për më tepër, rezultatet e vetëvlerësimit mund të informojnë strategji dhe plane të tjera për problemet mjedisore dhe shëndetësore, përfshirjen sociale, zhvillimin rajonal ose sektorë të veçantë si arsimit. (Figura Referencë dhe 8)

Do t'i shërbejë objektivave të shumëfishta, në veçanti:

- Fitimi i një kuptim më të thellë të situatës aktuale dhe sfidave që lidhen me lëndën.
- Identifikimi i boshllëqeve të informacionit dhe politikave që duhet të adresohen.
- Rritja e ndërgjegjësimit midis palëve të interesuara në lidhje me çështjet në fjalë.
- Identifikimi i palëve të interesit përkatëse dhe krijimi i kontakteve me ta për të nxitur bashkëpunimin dhe partneritetin.
- Identifikimi i mundësive për koordinim më të mirë midis masave plotësuese të politikave për të adresuar sfidat e identifikuar në mënyrë efektive.

Informacioni mbi çështjet e aksesit të barabartë mund të gjendet në botimin e UNECE-WHO/Europe " Askush nuk mbetet pas". Hyrja në secilën seksion të tabelës së rezultateve tregon seksionin përkatës në botimin "Askush nuk mbetet pas" që lidhet me secilën fushë veprimi.

3.1 Mbledhja e të dhënave, analizat dhe raportet

Puna përgatitore dhe seminari fillestar:

- Përgatitja/ftimi i palëve të duhura të interesit për të emëruar një përfaqësues nga institucioni i tyre për të marrë pjesë në mënyrë aktive në ushtrimin e vetëvlerësimit.
- U përgatit ftesa dhe iu dërgua antarëve të nominuar për të marrë pjesë aktive në seminarin fillestar.
- U zhvillua seminari i nisjes së projektit.

Mbledhja e të dhënave

- U hartua versioni fillestar i raportit të analizës së situatës.
- U hartua agjenda dhe iu përcoll të nominuarve për të siguruar përfshirjen e tyre aktive në seminarin e rezultateve.
- U përpilua raporti i analizës së situatës.
- Të nominuarit dërguan përshtypje/komente me shkrim.

Seminari i rezultateve

- Shqyrtimi i komenteve dhe reagimeve të marra nga palët e interesuara gjatë seminarit të rezultateve,
- Shqyrtimi dhe finalizimi i raportit të vendit bazuar në komentet e marra.

Raportimi

- Finalizimi i Raportit Kombëtar të Vendit në dy gjuhë, shqip dhe anglisht.
- Shpërndarja zyrtare e Raportit.

Figura 7. Fazat e vetëvlerësimit të zbatimit të qasjes së barabartë në Shqipëri

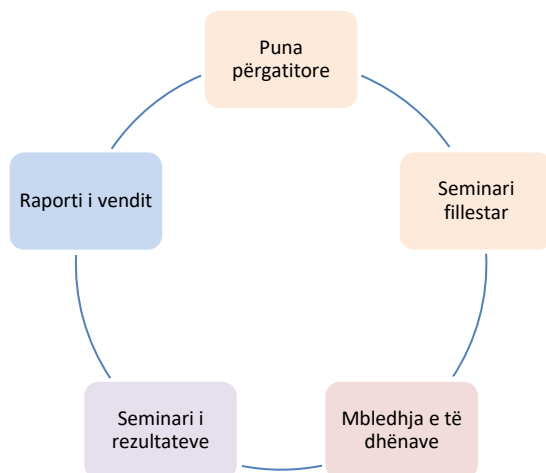
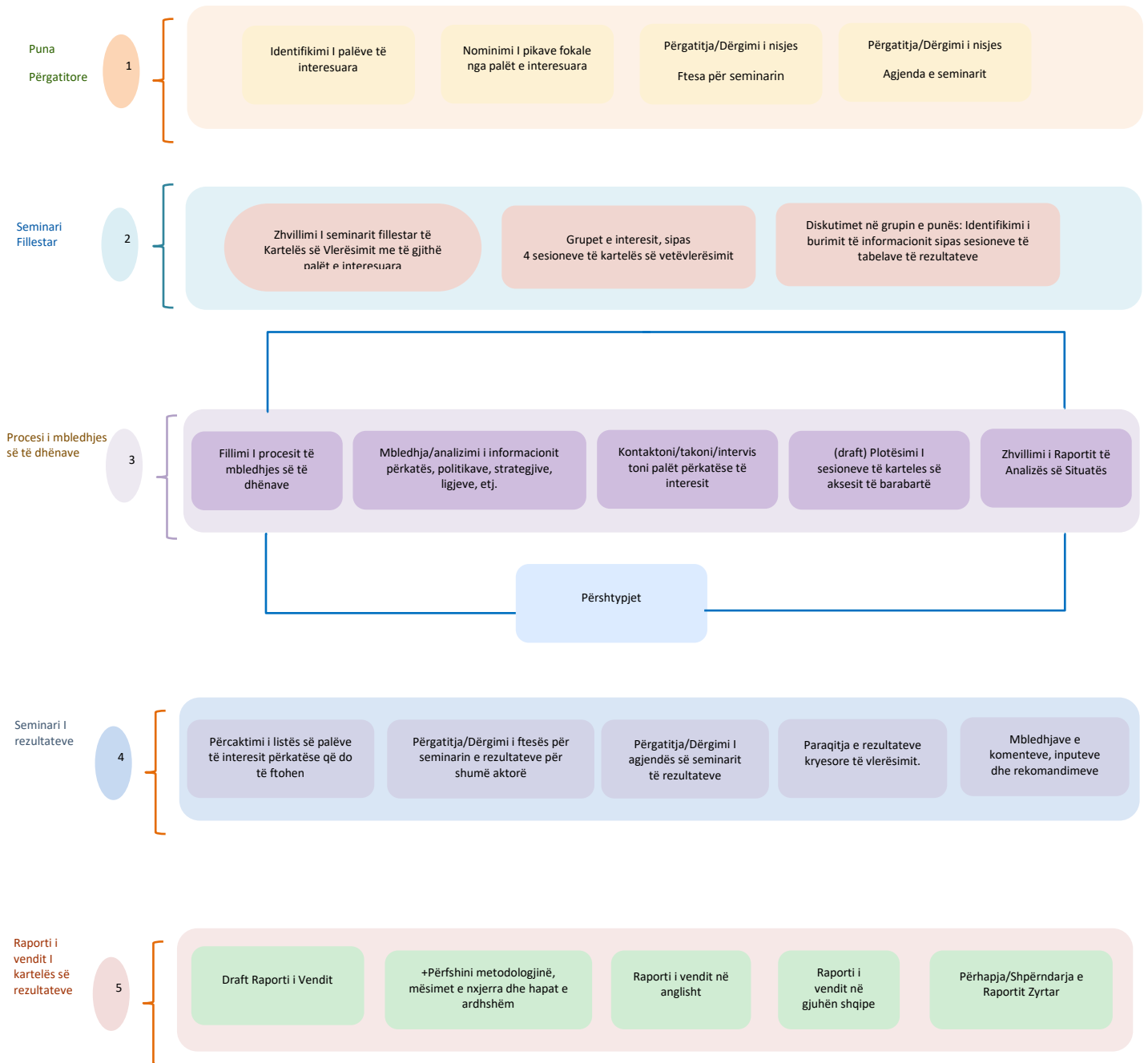

Figura 8. Plani i vetëvlerësimit të situatës së aksesit të barabartë në ujë dhe kanalizime në Shqipëri

3.2 Sistemi i vlerësimit të pikëve të përdorura

Si është i strukturuar ushtrimi cilësor i vetëvlerësimit?

Tabela e vetëvlerësimit përbëhet nga katër seksione kryesore, 12 fusha veprimi dhe 103 pyetje. Progresi në secilën fushë të veprimit matet përmes pyetjeve cilësore. Numri i përgjithshëm i pyetjeve varion nga 2 deri në 6. Çdo pyetje kërkon një përgjigje. Ekzistojnë katër përgjigje të mundshme: Jo, në një masë të kufizuar, në një masë të madhe, ose po. Tabela e mëposhtme udhëzon se si të interpretohet çdo përgjigje e mundshme. Të anketuarit u inkurajuan të shpërndajnë përgjigjet përgjatë katër pikëve të mundshme për të shmangur grumbullimin e të gjitha përgjigjeve në kategoritë "në një masë të kufizuar" dhe "në një masë të madhe".

Rezultati/Vlerësimi: Secila pyetje mori një vlerësim me pikë nga 3 në 0, me katër përgjigje të mundshme:

Figura 9. Fusha e veprimit dhe pyetjet përkatëse cilësore

The diagram illustrates the structure of the assessment table. It shows a table with two main sections, 1.1.1 and 1.1.2, each containing a table of responses (Po, Deri diku, Pak, Jo) and a score (3). Callouts point to the 'Fusha e veprimit' (Action Area), 'Pyetje cilësore' (Qualitative Question), and 'Rezultati i përgjigjes' (Response Result).

Fusha e veprimit	Pyetje cilësore	Rezultati i përgjigjes			
Fusha 1.1 Kuartri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë					
Arsyetimi. Edhe pse përpunimi arrihet përmes iniciativave individuale, duhet edhe një kornizë strategjike që të sigurohemi se i gjithë sektori WASH (dhe e gjithë administrata publike në përgjithësi) kontribuon për të arritur tek qasja e barabartë					
1.1.1 Të drejtat e njeriut për ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime janë integruar në kuartrin ligjor	Po	Deri diku	Pak	Jo	3
Përgjigja e pyetjes : (shpjegoni shkurtimisht dhe jap shembuj se justifikoj të përgjigje)					
Burimet e përdorura : (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion)					
Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)					
1.1.2 Ekziston një plan strategjik për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	Po	Deri diku	Pak	Jo	3
Përgjigja e pyetjes: (shpjegoni shkurtimisht dhe/ose jap shembuj se justifikoj të përgjigje)					
Burimet e përdorura të informacionit: (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion)					
Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)					
1.1.3 Janë vendosur objektiva për akses të barabartë	Po	Deri diku	Pak	Jo	3

Çdo përgjigje është argumentuar. Pra, të anketuarit përdorën informacion sasior dhe/ose cilësor nga dokumentet ligjore, dokumentet udhëzuese, raportet analitike, sondazhet ose burime të ngjashme. Të anketuarit u inkurajuan të përdorin sa më shumë hapësirë që të jetë e nevojshme. Një rezultat përmbledhës u llogarit për secilën fushë veprimi. Rezultati u llogarit duke marrë parasysh rezultatin për secilën pyetje, si dhe numrin e pyetjeve nën secilën fushë veprimi. Rezultati përmbledhës u riprodhuar në fletën përmbledhëse.

Tabela 3. Si të interpretosh çdo përgjigje të mundshme

Rezultati	Pikët	INTERPRETIMI
Po	3	Ka të dhëna të mjaftueshme në dispozicion
Të gjerë	2	Ka informacion të gjerë
Të kufizuar	1	Ka informacion të limituar
Jo	0	Ka pak ose aspak informacion

Vlerësimi i metodologjisë

Të anketuarit vetëvlerësuan besueshmërinë e secilës përgjigje në mbledhjen dhe raportimin e të dhënave. Ekzistojnë tre nivele të besueshmërisë: e lartë (informacion shumë i besueshëm), e mesme (informacion i besueshëm) dhe e ulët (jo i besueshëm). Kriteret për caktimin e një shkalle besueshmërie përfshinin procedurat, gjurmueshmërinë dhe vlefshmërinë. Tabela 4 tregon se si u caktua niveli i besueshmërisë sipas këtyre kriterëve.

Tabela 4. Besueshmëria e përgjigjeve

E lartë Shumë i besueshëm	E mesme i besueshëm	E ulët jo i besueshëm
Përgjigjen e mbështesin disa dokumente koherente dhe lehtësisht të arritshme.	Identifikohen përgjegjësitë për mbledhjen e të dhënave, monitorimin dhe kontrollin e cilësisë së përgjigjeve.	Përgjegjësitë për mbledhjen e të dhënave, monitorimin dhe kontrollin e cilësisë së përgjigjeve nuk janë identifikuar.
Të dhënat e referencës gjurmohen lehtësisht nga burimi (et) zyrtare.	Të dhënat dhe burimet mund të gjurmohen nga burimi zyrtar.	Jo të gjitha të dhënat mund të gjurmohen
Të dhënat janë vërtetuar zyrtarisht.	Të dhënat janë vërtetuar	Jo të gjitha të dhënat janë vërtetuar

WASH- Llogaritjet e pikëve të kartelës së vetë-vlerësimit

- Përgjigja mesatare e pikëve dhe besueshmëria llogariten për secilën **Fushë Veprimi**.

Përgjigja mesatare e pikëve për secilën fushë veprimi llogaritet bazuar në shumën e pikëve të të gjitha përgjigjeve për pyetjet dhe numrin e pyetjeve në atë fushë veprimi. (Formula Referencë 1)

$$\text{Mesatarja e pikëve të fushës së veprimit} = \frac{\Sigma \text{ e pikëve të të gjitha përgjigjeve në fushën e veprimit}}{\# \text{ numrin e pyetjeve në atë fushë veprimi}} \quad [1]$$

Besueshmëria mesatare e pikëve të përgjigjeve llogaritet në bazë të shumës së besueshmërisë së përgjigjeve për pyetjet në fushën e veprimit dhe numrit të pyetjeve në secilën fushë veprimi. (Formula Referencë 2)

$$\text{Mesatarja e pikëve të besueshmërisë së përgjigjeve në fushën e veprimit} = \frac{\Sigma \text{ e besueshmërisë së të gjitha përgjigjeve në fushën e veprimit}}{\# \text{ numri i pyetjeve në atë fushë veprimi}} \quad [2]$$

- Përgjigja mesatare e pikëve dhe besueshmëria llogariten për **secilin seksion**.

Përgjigja mesatare e pikëve për secilin seksion llogaritet bazuar në shumën e të gjitha përgjigjeve për fushat e veprimit të sesionit dhe numrin e fushave të veprimit në atë seksion. (Formula Referencë 3)

$$\text{Mesatarja e përgjigjes së pikëve të seksionit} = \frac{\Sigma \text{ mesatare e përgjigjes së pikëve të fushës së veprimit}}{\# \text{ numri i fushave të veprimit në atë seksion}} \quad [3]$$

Besueshmëria mesatare e pikëve të përgjigjeve për secilën pjesë llogaritet në bazë të shumës së besueshmërisë së përgjigjeve në fushën e veprimit të seksionit dhe numrit të fushave të veprimit në atë seksion. (Formula Referencë 4)

- Llogaritja e rezultateve të pikëzimit dhe besueshmëria e tyre në **nivelin kombëtar të aksesit të barabartë**

Rezultati mesatar i pikëve në nivel kombëtar llogaritet në bazë të shumës së rezultateve të pikëve të katër seksioneve dhe numrit të seksioneve të kartelës (# = 4). (Formula Referencë 5)

$$\text{Rezultati mesatar i pikëve të kartelës së vetëvlerësimit} = \frac{\Sigma \text{rezultatet e pikëve të katër seksioneve}}{4 (\# \text{ i seksioneve})} \quad [5]$$

Besueshmëria mesatare e pikëve të aksesit të barabartë në nivel kombëtar llogaritet bazuar në shumën e besueshmërisë së përgjigjeve në të katër seksionet dhe numrin e seksioneve të kartelës (# = 4). (Formula Referencë)

$$\text{Besueshmëria mesatare e pikëve të kartelës së vetëvlerësimit} = \frac{\Sigma \text{besueshmëria e përgjigjeve të katër seksioneve}}{4 (\# \text{ i seksioneve})} \quad [6]$$

Përmbledhja e vetëvlerësimit të katër seksioneve kryesore, 12 fushave të veprimit dhe 103 pyetjeve paraqitet në fund të Aneksit 2 të këtij dokumenti.

4.0 ANALIZA E TABELËS SË REZULTATEVE DHE GJETJET KRYESORE

Seksioni 1. Kornizat drejtuese të qeverisjes për akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë.

Kushdo ka të drejtë për akses në shërbimet e ujit dhe kanalizimeve. Shqipëria i përcakton këto të drejta brenda kuadrit të saj ligjor dhe strategjik, siç është Strategjia Kombëtare e Burimeve Ujore 2017-2027, Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjellës Kanalizimeve, 2023-2030, dhe Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2023-2025.

Fusha e veprimit 1.1. Korniza strategjike për arritjen e aksesit të barabartë

Strategjia e Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore të Shqipërisë (SMIBU) e përcakton MIBU-në si "një proces që promovon zhvillimin dhe menaxhimin e koordinuar të ujit, tokës dhe burimeve të lidhura me të, duke maksimizuar mirëqenien ekonomike dhe sociale që rezultojnë në mënyrë të barabartë pa rrezikuar qëndrueshmërinë e ekosistemeve jetike." Brenda parimeve të saj udhëzuese, ajo njeh të drejtën themelore të të gjitha qenieve njerëzore për të pasur akses në ujë të pastër dhe kanalizime me një çmim të përballueshëm. Për më tepër, menaxhimi i ujit si një e mirë ekonomike është një mënyrë e rëndësishme për të arritur përdorim efikas dhe të barabartë dhe për të inkurajuar ruajtjen dhe mbrojtjen e burimeve ujore.

Fusha e veprimit 1.2. Politikat Financiare Sektoriale

Strategjia Kombëtare Sektoriale për Furnizimin me Ujë dhe Kanalizimet deri në vitin 2030 vlerësohet të kushtojë 1.65 miliardë dollarë amerikanë, me financimin që vjen nga një kombinim i tarifave, taksave dhe transferimeve. Kontributi i përgjithshëm i vlerësuar i qeverisë deri në vitin 2030 do të jetë 973 milionë dollarë amerikanë, bazuar në alokimet historike dhe aktualisht të angazhuara për shpenzimet e sektorit. Kjo lë një hendek financiar prej gati 41% të kostos së përgjithshme të zbatimit të strategjisë. Është e rëndësishme të theksohet se shpenzimet e parashikuara të sektorit nuk llogariten për investimet e financuara drejtpërdrejt nga nga buxhetet e pushtetit vendor ose shoqëritë e ujësjellësave. Megjithatë, duke pasur parasysh kapacitetet e kufizuara të financimit dhe aftësisë kreditore të këtyre subjekteve, burimet shtesë do të jenë të nevojshme për të financuar (UK) në planin afatmesëm dhe afatgjatë, duke mbuluar shpenzimet kapitale, asistencën teknike dhe shpenzimet operacionale.

Fusha e veprimit 1.3. Të drejtat dhe detyrimet e përdoruesve dhe mbajtësve të tjerë këtyre të drejtave

Është krijuar mekanizmi për sigurimin e të drejtave, detyrimeve dhe aksesit në informacionin përkatës në lidhje me ujin dhe kanalizimet për mbajtësit e të drejtave. Komisioni Kombëtar Rregullator miratoi dhe zbatoi kontratën model për shërbimet e ujësjellës-kanalizimeve me vendimin nr 8, datë 4.02.2011. Kjo kontratë rregullon marrëdhëniet midis klientëve (privatë dhe publikë) dhe operatorit përgjegjës për ofrimin e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime. Kontrata përshkruan të drejtat dhe detyrimet e të dyja palëve, duke siguruar qasje në informacionin përkatës kur është e nevojshme.

Lidhur me aksesin në shërbimet themelore të UK-ve dhe përballë acquis të BE-së lidhur me ujin dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ), mbulimi i shërbimeve në pjesët peri-urbane dhe rurale të vendit ende mbetet shumë mbrapa, romët dhe popullatat e tjera të cënueshme dhe minoritare janë veçanërisht të disavantazhuara. Shqipëria kërkon një strategji rritjeje më gjithëpërfshirëse për të arritur dhe mbështetur objektivat e saj afatgjata të zhvillimit, duke përfshirë çështjet e barazisë.

Seksioni 2. Reduktimi i pabarazive gjeografike

Fusha e veprimit 2.1. Politikat publike për të zvogëluar pabarazitë e aksesit midis zonave gjeografike

Në një shkallë të konsiderueshme, Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjellës Kanalizimeve, 2023-2030, shërben si politika kryesore publike për të zvogëluar pabarazitë midis zonave urbane dhe rurale në mënyrë progresive. Ai synon aspekte teknike dhe operacionale për të përmirësuar cilësinë dhe efikasitetin e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime në zonat urbane dhe rurale (Tabela 5).

Tabela 5. Protokollin për Objektivat Strategjike të Ujit dhe Shëndetit dhe Treguesit e Performancës (në %), 2023 – 2030

Objektivat Strategjike/Masat Prioritare	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mbulimi me ujë	77	78	79.7	80.8	82	83	85	87	88	90
Urbane	92	93	94	94	95	Viti '95.	96.	97	98	99
Rurale	57	58	60	62	64	67	70	75	80	85
Mbulimi me kanalizime	53	53.5	54	54.0	55	56.8	58.	60	62	64
Urbane	82	83	83	84	84.5	85	87	89	91	93
Rurale	12.6	13	13.5	14	15	18	20	22	24	26
ITUN-të	14:4	15	15.5	16	16.5	18	20	22	24	26

Burimi: AKUK, Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030

Përveç AKUK, Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH) është një mekanizëm i qeverisë qendrore i krijuar në vitin 1993 për të lehtësuar zhvillimin e infrastrukturës, urbanizimin, turizmin dhe ndërveprimin ndërkufitar në zonat rurale. Duke pasur parasysh se ofrimi i shërbimeve në rajonet peri-urbane dhe rurale ende mbetet mbrapa, popullatat që banojnë në këto zona përballen me disavantazhe të caktuara.

Fusha e veprimit 2.2. Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve midis zonave gjeografike

Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore, 2017-2027 thekson sfidën e rritjes së efikasitetit të shërbimit si në zonat urbane ashtu edhe në ato rurale duke iu përmbajtur parimit të rikuperimit të plotë të kostos.

Në Shqipëri, pushteti vendor dhe AKUK ofrojnë bashkërisht shërbime të furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura, ndërsa Enti Rregullator i Ujit (ERRU) është përgjegjës për vendosjen e tarifave. Qeveria qendrore subvencionon kompanitë publike dhe mbulon kostot e zhvillimit të infrastrukturës.

Tarifat përbëhen nga një komponent fiks, i njëtrajtshëm për të gjithë klientët brenda zonës së shërbimit të ndërmarrjes dhe një komponent i ndryshueshëm që ndryshon në bazë të kategorive të shërbimeve (furnizimi me ujë, grumbullimi i ujërave të ndotura dhe trajtimi i ujërave të ndotura) dhe llojet e klientëve (familjet, tregtar dhe industrial). ERRU lejon që pjesa e ndryshueshme e tarifës të ndryshojë midis llojeve të klientëve për të lehtësuar subvencionimin e kryqëzuar.

Metodologjia e vendosjes së tarifave pritet të përfshijë një pagesë falas prej 50 litra për frymë në ditë për klientët që kanë nevojë për ndihmë sociale ose kanë aftësi të kufizuara. Subvencionet e ndërsjellta midis kategorive të konsumatorëve përfshihen në politikat dhe planet e veprimit të Strategjisë Kombëtare për Furnizimin me Ujë dhe Kanalizimet, 2011–2017.

Fusha e veprimit 2.3. Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj për sektorin

AKUK është njësi ligjore, individuale dhe buxhetore që përfaqëson institucionin e vetëm teknik të specializuar qeveritar në sektorin e ujësjetës-kanalizimeve për planifikimin e zonave që kanë mbetur pas dhe kërkojnë mbështetje të jashtme. Agjencia, në bashkëpunim me shoqëritë vendore të ujësjetës-kanalizimeve dhe pushtetin vendor, ushtron gjithashtu autoritetin e saj ligjor për të koordinuar dhe monitoruar veprimtarinë e ofruesve të shërbimeve në lidhje me shërbimet e ujësjetës-kanalizimeve për të gjithë popullsinë e vendit. Çdo shoqëri ka një strukturë bashkiake dhe një njësi administrative (gjeografike) që mund të ofrojë disa përparësi, duke përfshirë:

- komunikimin e ngushtë me klientët lokalë,
- ekipe të forta bashkëpunuese në çdo vend,
- aftësi për t'u shërbyer më mirë nevojave lokale dhe për të përshtatur qasjen e tyre ndaj tregut lokal,
- aftësi për të inkurajuar konkurrencën pozitive midis departamenteve të ndryshme.

Falë strukturave të mësipërme, është analizuar se sektori i shërbimeve të ujësjetës-kanalizimeve në Shqipëri po përballen me infrastrukturë të vjetër dhe nevojë për më shumë makineri dhe pajisje, veçanërisht në zonat

rurale. Ekziston gjithashtu nevoja për investime të konsiderueshme në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve. Investimet në furnizimin me ujë janë nën nivelin e duhur për të mbështetur cilësinë e mirë dhe shërbimin e pandërprerë në afatgjatë. Financimi i huaj është fokusuar në menaxhimin e ujërave të ndotura, ndërsa investimet në furnizimin me ujë financohen kryesisht nga buxheti i shtetit.

Seksioni 3. Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara

Grupet e marginalizuar dhe të cenueshme të mara në konsideratë në kartelën e vlerësimit në Shqipëri, janë vlerësuar për here të parë. Ekzistojnë politika publike për të adresuar nevojat e grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara, personave me nevoja të veçanta fizike, përdoruesve të objekteve të kujdesit shëndetësor, përdoruesve të objekteve arsimore, përdoruesve të shtëpive të të moshuarve, të burgosurve, njerëzve që jetojnë në qendra dhe kampe kolektive, personave të pastrehë, udhëtarëve dhe komuniteteve nomade. Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurt, personat pa qasje në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës dhe përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik.

Legjislacioni i vetëm që merr në konsideratë disa grupe të marginalizuara është VKM nr. 18, datë 12 janar 2018, “Për subvencionimin e marrëveshjeve të kontratës dhe instalimin e matësve të ujit për kategoritë në nevojë të propozuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale”. Referuar kësaj VKM-je, kategoritë kryesore përfituese janë:

- Familjet që trajtohen me ndihmë ekonomike.
- Familjet me anëtarë që marrin përfitime invalidore dhe nuk kanë anëtarë të punësuar ose të vetëpunësuar të familjes.
- Familjet me anëtarë që përfitojnë nga pensionet shtetërore të aftësisë së kufizuar dhe pensionet e plota të invaliditetit rurale dhe që nuk kanë anëtarë të familjes të punësuar ose të vetëpunësuar.
- Familjarët që përfitojnë nga pensioni shtetëror i pleqërisë ose që përfitojnë nga pensioni i pleqërisë së fshatit, por që jetojnë në qytet dhe që nuk kanë anëtarë të familjes të punësuar ose të vetëpunësuar.

Lidhur me qasjen në shërbimet thelbësore të UK-ve dhe përballë acquis të BE-së lidhur me ujin dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ), mbulimi i shërbimeve në pjesët peri-urbane dhe rurale të vendit mbetet ende shumë mbrapa. Romët dhe popullatat e tjera të cenueshme dhe minoritare janë në një disavantazh të veçantë. Shumica e shërbimeve nuk kanë një politikë pro të varfërve, dhe shumë nuk po përdorin mekanizmat e krijuar nga MIE për të lidhur familjet e varfra dhe të cenueshme dhe as një politikë tarifore efikase për të promovuar përdorimin efikas të ujit.

Pra, Shqipëria kërkon një strategji më gjithëpërfshirëse të rritjes për të arritur dhe mbështetur objektivat e saj afatgjata të zhvillimit me moton e OKB-së “Të mos lëmë askënd pas”!

Fusha e veprimit 3.1. Politikat publike për adresimin e nevojave të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara

Politikat publike luajnë një rol të rëndësishëm në adresimin e nevojave të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara, duke siguruar akses të barabartë në shërbimet thelbësore si furnizimi me ujë, kanalizimet dhe kujdesi social. Megjithatë, politikave ekzistuese shpesh u mungojnë dispozita specifike të përshtatura për sfidat unike të këtyre grupeve.

Për shembull, ndërsa politika kombëtare e ujit përshkruan objektivat e përgjithshme, ajo nuk arrin të adresojë nevojat e diferencuara të komuniteteve të cenueshme. Megjithatë, nismat e fundit, të tilla si hartimi i një ligji kombëtar për shërbimet e furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizimeve (për të qenë në përputhje të plotë me Direktivën e re të ujit), do të përmirësojnë perspektivën. Ky legjislacion fuqizon bashkitë të përcaktojnë kategoritë e përdoruesve të shërbimeve që kanë të drejtë për çmime të subvencionuara, duke përfituar mundësisht popullatat e cenueshme.

Për më tepër, kuadri ligjor që rrethon shërbimet e kujdesit shoqëror, i administruar nga organe si Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve Sociale Shtetërore dhe Shërbimet Sociale Komunale, luajnë rolin kryesor. Këto institucione janë të mandatuara të planifikojnë, buxhetojnë dhe ofrojnë shërbime të dedikuara të kujdesit shoqëror, duke nxitur mirëqenien dhe përfshirjen sociale të grupeve në nevojë. Ligji që rregullon shërbimet sociale përcakton përfitimet, kriteret e përshtatshmërisë dhe procedurat e aplikimit dhe u kalon përgjegjësitë subjekteve publike dhe jopublike, duke siguruar përgjegjshmëri dhe efikasitet.

Për më tepër, planet e synuara të veprimit si Plani Kombëtar i Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrje të Romëve dhe Egjiptianëve 2021–2025 nënkuptojnë përparim. Ky plan i jep përparësi zhvillimit të infrastrukturës, përfshirë furnizimin me ujë dhe kanalizimet, në zonat e banuara kryesisht nga këto komunitete. Duke investuar në infrastrukturë kritike, plani synon të adresojë pabarazitë afatgjata dhe të përmirësojë kushtet e jetesës për grupet e marginalizuara. Ndërsa ekzistojnë boshllëqe në politikat aktuale, iniciativa si projektligji kombëtar dhe planet e veprimit të synuara demonstrojnë një angazhim për të adresuar nevojat e komuniteteve të cënueshme dhe të marginalizuara.

Fusha e veprimit 3.2. Personat me nevoja të veçanta fizike

Shumë persona me aftësi të kufizuara, të sëmurë dhe të moshuar përballen me probleme të aksesit në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve për shkak të nevojave të tyre specifike fizike:

- Baza e të dhënave kombëtare për personat me aftësi të kufizuara (Tabela 6) ekziston, por qasja në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga personat me nevoja të veçanta fizike nuk vlerësohet.
- Është politikë publike të sigurohet qasje në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit me nevoja të veçanta fizike, por jo gjithmonë është përmbushur
- Financimi publik mbështet aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit me nevoja të veçanta fizike (të tilla si përshtatja e objekteve të shtëpisë), , por është i kufizuar
- Standardet minimale teknike sigurojnë krijimin e objekteve të aksesueshme për njerëzit me nevoja të veçanta fizike, por jo gjithmonë zbatohen.

Tabela 6. Personat me aftësi të kufizuara

Rajoni	Numri i përgjithshëm	% e të verbërve	Tetraplegjik paraplegjik %	Me aftësi të kufizuara mendore dhe fizike %
Berat	3.	22	6	72
Dibër	3.	13	8	80
Durrës	6.	19	10	71
Elbasan	12	14	5	81
Fier	8.	20	11	69
Gjirokastrë	198	21	7	72
Korçë	6.	15	7	78
Kukës	2.	8	10	82
Lezhe	4.	14	10	76
Shkodër	5.	14	9	78
Tiranë	11	19	11	70
Vlorë	4.	22	13	66
Shqipëria	71	17	9	74

Burimi: Shërbimet Sociale Shtetërore të përpunuara nga INSTAT

Plani Kombëtar i Veprimit për Personat me Aftësi të Kufizuara 2021–2025 është një dokument ndërsektorial i qeverisë shqiptare që përfaqëson politika të dedikuara për personat me aftësi të kufizuara. Qëllimi i tij është të vazhdojë të promovojë dhe mbështesë integrimin e personave me aftësi të kufizuara në jetën socio-ekonomike të vendit, duke i kushtuar vëmendje të vazhdueshme përmbushjes së detyrimeve të Konventës për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara përmes masave specifike. Kuadri ligjor bazohet në Planin Kombëtar për Personat me Aftësi të Kufizuara 2021–2025 dhe VKM-n nr. 355, datë 2 qershor 2022, “Për miratimin e standardeve të shërbimit të integruar celular në familje, për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre, si dhe manualin e zbatimit.

Fusha e veprimit 3.3. Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor

Të gjitha objektet e kujdesit shëndetësor (Tabela 6) kanë qasje në ujë të pijshëm dhe kanalizime. Në disa zona të izoluara, ka një lidhje uji, por mund të identifikohet se ka vështirësi me shërbimin e vazhdueshëm nga rrjeti. Në shumicën e rasteve, shërbimi 24-orësh mbështetet nga depozita individuale të ujit. Nuk ka asnjë bazë të dhënash të publikuar për këto shërbime. Kuadri rregullator, siç përcaktohet në VKM nr. 237, datë 6 mars 2009, mandaton objektet e kujdesit shëndetësor për të siguruar furnizim të pandërprerë me ujë dhe për të mbajtur rezerva të mjaftueshme të ujit gjatë ndërprerjeve. Kjo rregullore nënvizon rëndësinë e respektimit të standardeve për të mbrojtur shëndetin publik dhe për të siguruar ofrimin e shërbimeve thelbësore në institucionet e kujdesit shëndetësor.

Për disa grupe të marginalizuara, infrastruktura për ujin e pijshëm dhe kanalizimet, bazuar kryesisht në një rrjet të brendshëm, financohet nga qeveria qendrore në kuadër të programeve specifike buxhetore për modernizimin e shërbimeve. Tabela 7 liston numrin e spitaleve dhe shtretërve.

Të gjitha objektet e kujdesit shëndetësor në zonën urbane kanë akses në rrjetin e ujësjellës-kanalizimeve. Në zonat rurale ku mungon rrjeti i ujësjellësit, në disa raste, burimi i ujit sigurohet përmes pusit, ku mund të pompojen ujërat nëntokësore. Në shumicën e rasteve, tualete të veçanta për meshkuj dhe femra ekzistojnë në të gjitha strukturat e rindërtuara. Të gjithë këto struktura kanë pajisje funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike. Periudha dhe masat pandemike COVID-19 kanë përmirësuar ndjeshëm vëmendjen ndaj kësaj infrastrukture shumë të rëndësishme.

Tabela 7. Numri i spitaleve dhe shtretërve (2021)

Rajoni	Numri i Spitaleve (#)	Shtretër spitali (#)	Shtretër spitalorë për 1000 banorë (#)
Berati	4	447	38
Dibër	3	566	50.
Durres	3	593	20.3
Elbasani	6	144	43
Fieri	4	884	31.3
Gjirokastrë	4	417	73
Korçë	4	844	42
Kukes	3	410	55
Lezhe	3	411	34.5
Shkodër	2	724	37
Tiranë	19	3.	36
Vlorë	4	632	33
Shqipëria	59	420	37

Burimi: Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, përpunuar nga INSTAT

Fusha e veprimit 3.4. Përdoruesit e objekteve arsimore

Raporti kombëtar për zbatimin e platformës për veprim paraqet numrin e institucioneve arsimore (publike dhe private) me qasje në ujin e pijshëm, objektet themelore sanitare të përbashkëta dhe objektet themelore të larjes së duarve për vitin 2017. Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021-2026 synon të kontribuojë në një sistem arsimor që bazohet në nevojat dhe interesat e nxënësve; që krijon kushtet dhe mundësitë që studentët të ndërtojnë dhe zhvillojnë njohuritë, aftësitë dhe vlerat e tyre të kërkuara nga shoqëria; që u lejon studentëve të zhvillohen në mënyrë të pavarur, të kontribuojnë në mirëqenien dhe shoqërinë e tyre dhe të përballen në mënyrë konstruktive me sfidat e jetës.

Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve për vitet 2023–2030 parashikon një angazhim për të përmbushur detyrimet për aksesin në furnizimin me ujë dhe kanalizime për të gjithë popullsinë. ERRU ka përcaktuar shkollat, kopshtet, çerdhet, konviktet e studentëve dhe kampuset universitare si klientë publikë me status të veçantë në metodologjinë e vendosjes së tarifave.

Fusha e veprimit 3.5. Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve

Standardet e shërbimit në qendrat e kujdesit ditor për të moshuarit garantojnë të drejtat e tyre sipas Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, Politikës së Deklarimit dhe Planit Ndërkombëtar të Veprimit për të Moshuarit, Kartës Sociale Evropiane (rishikuar), rekomandimeve të Këshillit të Evropës, etj. Standardet e Shërbimeve të Kujdesit Social për të Moshuarit në Institucionet Rezidenciale bazohen në parimet e njohura të kujdesit shoqëror, siç janë respektimi i vlerave dhe individualitetit, universaliteti, barazia e mundësive, e drejta për përfitim, partneriteti, transparenca dhe paanshmëria, mosdiskriminimi, integrimi social, pavarësia dhe pjesëmarrja në jetën në komunitet. Kuadri ligjor bazohet në VKM nr. 823, datë 6.12.2006, “Për miratimin e standardeve të shërbimeve të kujdesit social për të moshuarit në qendrat e kujdesit ditor”, dhe VKM nr. 821, datë 6.12.2006, “Për miratimin e standardeve të shërbimeve të kujdesit social për të moshuarit në qendrat e banimit”.

Sa i përket shtëpive të të moshuarve, infrastrukture për ujë të pijshëm dhe kanalizime, kryesisht një rrjet i brendshëm, financohet nga qeverisja vendore dhe qendrore në kuadër të programeve specifike buxhetore për modernizimin e kësaj infrastrukture. Investimet bëhen nëpërmjet qeverisjes vendore dhe qendrore. Në vendimin nr. 821, datë 6.12.2006, “Për miratimin e standardeve të shërbimeve të kujdesit social për të

moshuarit në qendrat e banimit”, hartimi i dokumentit të standardeve të shërbimeve të banimit do t’i shërbejë strukturave të qeverisjes vendore për përmbushjen e funksioneve të reja që lidhen me plotësimin e nevojave sociale të komunitetit, planifikimin dhe ndarjen e fondeve përkatëse për ngritjen dhe mbështetjen e shërbimeve ekzistuese për të moshuarit.

Fusha e veprimit 3.6. Të burgosurit

Studimet kanë treguar se burgjet shpëllajnë tualetet 35 deri në 65 herë në ditë. Për krahasim, një familje tipike me një familje mund të lajë një tualet të vetëm 10 deri në 12 herë në ditë. Shifrat e konsumit të ujit janë tronditëse. **Të burgosurit** (Tabela 8) nuk mund të sigurojnë qasje të pavarur në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime dhe varen nga shërbimet e ujit dhe kanalizimeve të ofruara në burgje dhe qendra të tjera të paraburgimit.

Tabela 8. Raporti i vitit 2023: Në Shqipëri ka 2,222 të dënuar dhe 2,800 të paraburgosur

Burgjet	Niveli i dënuar							Ndonjëherë
	Shuma	< se 1 vit	1 < 3 vjet	3 deri në 5 vjet	5 < 10 vjet	10 < 20 vjet	20 < 25 vjet	
“Jordan Misja”	6	1	0	1	1	1	2	0
Fier	569	11	.	167	153	136	58	0
Ali Demi (i Grave)	34	5	2	4	12	8	3	0
Rrogozhinë	266	41	64	72	57	17	15	0
Lezhë	4	1	0	1	0	1	0	1
Lushnje	153	7	17	43	42	30	14	0
Burrë	86	2	1	7	14	18	25	19
Peqin	332	0	0	0	40	65	103	124
Fushë-Krujë	70	1	2	6	8	31	18	4
Korçë	207	11	16	30	55	43	27	25
Kavajë	3	1	0	0	2	0	0	0
Durrës	56	7	5	8	10	9	4	13
Berat	38	5	5	12	7	5	4	0
Shkodër	398	10	34	88	87	110	69	0
SHUMA	2222	103	190	439	488	474	342	186
	100%	4.6	8.6	19	22	21.3	15.4	8.4

Burimi: INSTAT

Kuadri ligjor bazohet në VKM nr. 209, datë 6.4.2022, mbi miratimin e rregulloreve të përgjithshme të burgjeve:

“Qëllimi është përcaktimi i rregullave për organizimin dhe funksionimin e sistemit të burgjeve, disiplinën e brendshme, trajtimin me dinjitet dhe respektimin e të drejtave, kushtet parësore të të burgosurve, kushtet e jetesës në institucion, mjediset, normat e sjelljes së të burgosurve, rehabilitimin dhe riintegrimin e tyre, si dhe çdo element që lidhet me ekzekutimin e vendimeve penale, sipas dispozitave ligjore.”.

Kushtet e paraburgimit ndryshojnë nga një institucion në tjetrin. Megjithatë, shumë të burgosur dhe të paraburgosur në këto institucione u mbajtën në kushte të kufizuara. Për shembull, në Durrës dhe Korçë, qelitë me 4 shtretër ishin vetëm rreth 14 m² (përfshirë zonën e tualetit prej rreth 2 m²). Për më tepër, disa nga këto qeli në secilin objekt mbanin më shumë të burgosur sesa numri i shtretërve në dispozicion, kështu që të burgosurit duhej të flinin në dyshekë të vendosur në dysheme. (Tualeti ishte një për të gjithë.)

Fusha e veprimit 3.7. Njerëzit që jetojnë në qendra dhe kampe kolektive

Kuadri ligjor i çështjeve të azilit bazohet në VKM nr. 630, datë 27.10.2021, “Për organizimin dhe funksionimin e qendrës së pritjes për azili”. Qendra e Pritjes për Azilit ka përgjegjësitë e mëposhtme:

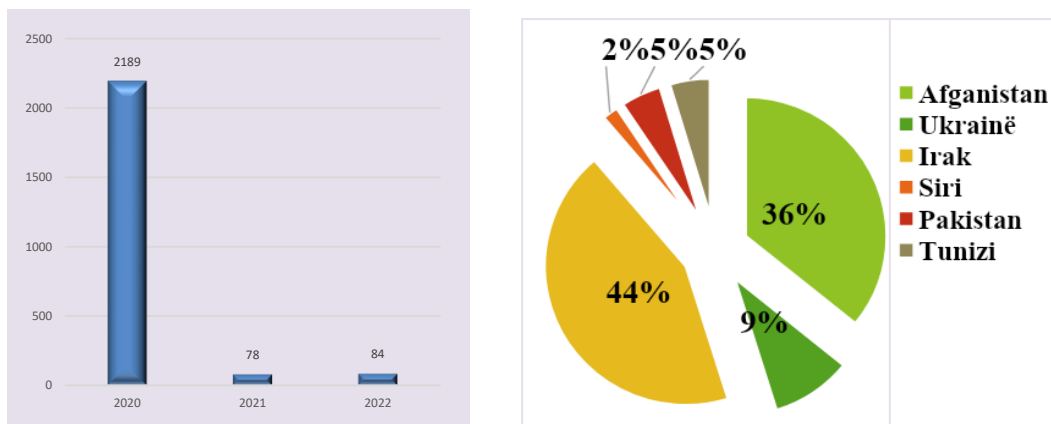
- Organizatat punojnë për të siguruar pranimin kolektiv të aplikantëve për mbrojtje ndërkombëtare;
- Organizon punën për të siguruar standartet e përshtatshme të jetesës për kërkuesit e mbrojtjes

ndërkombëtare;

- Organizatat punojnë për të siguruar zhvillimin e programeve pedagogjike dhe arsimore dhe këshillim ligjor falas për aplikantët për mbrojtje ndërkombëtare.

Numri i azilkërkuesve të akomoduar në Shqipëri për vitin 2020 është 2189. Numri i azilkërkuesve të akomoduar në periudhën janar-dhjetor 2021 është shumë më i ulët në krahasim me periudhën janar-dhjetor 2022, ku janë akomoduar 78 persona në periudhën janar-dhjetor 2021 dhe 84 persona janë akomoduar në periudhën janar-dhjetor 2022 (Figura 9).

Figura 9. Azilkërkuesit e akomoduar dhe familjet e tyre përkatëse sipas vendit të origjinës 2020-2022

Burimi: INSTAT

Qendra e Pritjes për Azilit ka përgjegjësitë e mëposhtme:

- organizon punën për të siguruar pranimin kolektiv të aplikantëve për mbrojtje ndërkombëtare;
- organizon punën për të siguruar sigurimin e standardeve adekuate të jetesës për kërkuesit e mbrojtjes ndërkombëtare;
- organizon punën për të siguruar zhvillimin e programeve pedagogjike dhe arsimore dhe këshillim ligjor falas për aplikantët për mbrojtje ndërkombëtare.

Ligji 10/2021, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 44, thotë se Qendrat e Pritjes së Azilit duhet të sigurojnë kushte minimale të higjienës. Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës, Trajtimin ose Ndëshkimit Mizor, Çnjerëzor ose Poshtëruar, bazuar në verifikimin e kushteve të jetesës së azilkërkuesve në Republikën e Shqipërisë, harton një përmbledhje të kushteve minimale të jetesës në këto qendra.

Fusha e veprimit 3.8. Personat e pastrehë

Strategjia e Strehimit Social 2016–2025 i kushton rëndësi të veçantë krijimit dhe forcimit të një sistemi të mbledhjes së të dhënave në mënyrë që bashkitë të mund të njohin nevojat për strehim dhe të hartojnë programe të përshtatshme bazuar në burimet vendore. Në ligjin nr. 22/2018, “Strehimi social” është përcaktuar si një nga kushtet për strehim të përshtatshëm dhe akses në shërbimet publike. Shërbimet publike përfshijnë ujën e pijshëm, furnizimin me energji elektrike, largimin e ujërave të ndotura dhe menaxhimin e mbetjeve. Këto shërbime përcaktohen sipas kushteve të menaxhimit të banesave sociale me qira.

Bashkia e Tiranës, e vetmja në Shqipëri nëpërmjet strukturave të saj, zbaton dhe administron strehmoren për të pastrehët e identifikuar në situata rruge në qytetin e Tiranës. Kjo qendër, në ndryshim nga administrata e pesë qendrave të tjera sociale në varësi të Bashkisë së Tiranës, shërben çdo ditë si një strehë funksionale, ku grupi i synuar mund të përfitojë nga paketa e shërbimeve të nevojshme brenda orës 20:00–8:00. Në rastet kur shpallet emergjencë civile, kjo qendër funksionon 24 orë në ditë, duke mbuluar mjediset e ujit, ushqimit dhe higjienës pa asnjë pengesë për të përfutur nga këto shërbime.

Fusha e veprimit 3.9. Udhëtarët dhe komunitetet nomade

Minoritetet rome, mesatarisht, kanë vetëm 46% qasje në ujë me tubacione në mjediset e tyre, ndërsa 89% e fqinjëve të tyre jo romë kanë. Disa njerëz kanë nevojë për akses në ujë të pijshëm, kanalizime dhe shërbime higjienike të sigurta, jo sepse vendbanimi i tyre nuk shërbehet ose sepse nuk mund t’i përballojnë ato, por

sepse nuk kanë banesë fikse për t' u lidhur me rrjetet e ujit dhe kanalizimeve. Ato përfshijnë udhëtarët dhe komunitetet nomade. Udhëtarët dhe komunitetet nomade duhet të mbështeten në objektet publike. Dokumenti politik i miratuar është Planet Kombëtare të Veprimit për Minoritetet Rome dhe Egjiptiane, 2021-2025.

Përshtatja e Planeve Kombëtare të Veprimit për pakicat rome dhe egjiptiane (2021-2025) dhe komunitetin LGBTI (2021-2027) afirmon angazhimin e Qeverisë Shqiptare për të avancuar më tej agjendat përkatëse në përputhje me standardet dhe vlerat evropiane. Bashkimi Evropian dhe Këshilli i Evropës mbështet autoritetet përkatëse vendase në kryerjen e analizës gjithëpërfshirëse dhe një seri konsultimesh gjithëpërfshirëse me komunitetet përkatëse në hartimin e planeve të reja të veprimit.

Plani i miratuar i veprimit për romët dhe egjiptianët, duke marrë parasysh përparësitë e përcaktuara në Kornizën Strategjike të Romëve të BE-së (2020-2030) dhe Planin Strategjik të Veprimit të KE-së për Përfshirjen e Romëve dhe Udhëtarëve (2020-2025), përfshin një kapitull të ri mbi "Luftimin e Anticiganizmi". Ai synon të sigurojë që anticiganizmi të njihet dhe adresohet në politikat publike përmes ndryshimeve sistematike dhe strukturore për të kontribuar në një shoqëri shqiptare të lirë nga diskriminimi ndaj romëve dhe egjiptianëve.

Fusha e veprimit 3.10. Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime

Njerëzit që u përkasin grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara (njerëzit e varfër) (Tabela 9) shpesh jetojnë në banesa pa shërbimet bazë të ujit dhe kanalizimeve, edhe nëse ndodhen në lagje ose vendbanime me akses. Shkaqet përfshijnë qëndrimin e paligjshëm, cilësinë e ulët të akomodimit me qira, grumbullimin, diskriminimin dhe mungesën e përfshirjes ose qasjes në shërbime për shkak të distancave të largëta nga shërbimet.

Table 9. Familjet me ndihmë ekonomike sipas rajoneve në Shqipëri, 2021

Rajoni	Totali i familjeve përfituese të ndihmës ekonomike (#)	Familjet përfituese me persona me aftësi të kufizuara (%)	Familjet përfituese nga Komuniteti Rom (%)	Familjet përfituese të drejtuara nga gra (%)
Berat	1.	12	2	10
Dibër	10.	10	0	10
Durrës	781	21	6	18
Elbasan	16	18	2	9
Fier	2.	6	6	12
Gjirokastrë	915	9	3	6
Korçë	8.	13	7	10
Kukës	154	11	0	8
Lezhë	2.	17	2	11
Shkodër	4.	16	1	10
Tiranë	205	16	6	14
Vlorë	123	10	3	23
Shqipëri	62	14	3	10

Burimi: Shërbimet Sociale Shtetërore, përpunuar nga INSTAT

Shënim: Numri mesatar i familjeve që përfitojnë nga skema e ndihmës ekonomike përfshin vetëm ato që përfitojnë nga sistemi i vlerësimit.

Fusha e veprimit 3.11. Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës

Informacioni publik në lidhje me individët që kanë nevojë për akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës nuk është i disponueshëm.

Fusha e veprimit 3.12. Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik

Shërbimi i transportit publik ofrohet nën përgjegjësinë e bashkisë. Aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në transportin publik është e kufizuar. Në tregjet e sapokrijuara të bashkisë, ka qasje në kanalizime, por nuk ka informacion për ujë të pijshëm të sigurt.

Seksioni 4. Mbajtja e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës të përballeshme për të gjithë

Enti Rregullator i Ujit (ERRU) llogarit dhe miraton shërbimet tarifore për të siguruar akses të përballeshëm, duke siguruar që ato të mos tejkalojnë 5% të shpenzimeve mujore të Njesisë Ekonomike Familjare. Kjo përlllogaritje bazohet në publikimin vjetor “Anketa e Buxhetit të Familjeve” nga INSTAT. Sipas Raportit të Entit Rregullator i Ujit për vitin 2022, ka rezerva të konsiderueshme në dispozicion për të rritur dhe ruajtur qasjen e përballeshme në tarifatat e shërbimit. Metodologjia e vendosjes së tarifave të ERRU-së qëndron në katër kritere ose shtylla:

- Mbulimi i justifikuar i kostos së aktivitetit të shërbimeve
- Efikasiteti i menaxhimit të njësisë
- Përballeshmëria e faturës nga klientët
- Efikasiteti mjedisor

Përballeshmëria shprehet si përqindje e raportit mujor të shumës së faturës së ujit ndaj të ardhurave mesatare mujore të klientëve familjarë. INSTAT ofron të dhëna të detajuara që mundësojnë një analizë më të saktë dhe më të thellë për vlerësimin e kriterit të përballeshmërisë. Të dhënat sigurohen në bazë qarku për shpenzimet mesatare mujore të një familjeje për 10 kategori të popullsisë (decile) nga të varfërit (decili 1) tek të pasurit (decili 10). Të dhënat (Tabela 10) janë të detajuara për madhësi të ndryshme familjare sipas numrit mesatar të personave që banojnë, përkatësisht 3.8 persona për familje për totalin e 10 decileve dhe 3.9 persona për familje për shumën e decileve nga 1-9. Të dhënat japin si përqindje shpenzimet mujore të familjeve për shpenzimet totale të energjisë, ujit, qirasë (rreth 10.2% deri në 10.4% të totalit), por jo veçmas për shërbimet e ujit.

Tabela 10. Të ardhurat mesatare mujore sipas shkallës decilit, Rajonet, 2021

Decili	Berat	Dibër	Durrës	Elbasan	Fier	Gjirokastrë	Korçë	Kukës	Lezhë	Shkodër	Tiranë	Vlorë	Mesatarja
1 (*)	27,299	34,309	35,926	34,023	31.562	28715	30,850	39,360	40,565	34,187	32,907	29,639	33,237
2	45,128	41,000	47,466	41,967	43621	40,043	37714	51,174	44631	48,881	44,748	39,713	43,805
3	54262	43,354	54,170	46,528	48,819	46676	50,086	59654	57645	53,101	53,133	40,485	50,809
4	56,811	54,019	59,060	56,137	57,535	54,474	47,060	71,145	61,457	58,849	62,478	47,123	57244
5	59,301	55246	56,309	53,571	63,163	52285	60,356	61219	66649	60,265	69,367	46,046	61,127
6	64,325	57,507	77,765	69,239	68,872	64276	70,924	71652	68,349	75,761	73,967	58,963	69,532
7	77,625	64,185	85,158	72,912	76,013	66257	74,798	80,817	72,434	79,375	77,376	61,310	75691
8	87,085	67,052	91,334	70219	86,030	92,150	78,955	72722	81,933	84,465	92259	75,886	86,089
9	94,555	89,439	110,239	85,987	110,271	82,262	104,372	71,885	116,322	101662	108,199	101,133	104,398
10	141,868	91,948	138,155	101,560	163,988	135,669	154,703	183,805	167664	163,115	158,404	136702	152,079
Të ardhura mesatare mujore (Decile 1-10)	70,826 (590 €)	59,806 (500 €)	75,558 (630 €)	63,214 (527 €)	74,987 (625 €)	66,281 (552 €)	70,982 (591 €)	76,343 (636 €)	77,765 (648 €)	75,966 (633 €)	77,284 (644 €)	63,370 (528 €)	73,401 (612 €)

(*) 1 është dekili më i ulët ose njerëzit nën kufirin kombëtar të varfërisë.

Burimi: <https://unece.org/regional-workshop-equitable-access-water-and-sanitation>

Figura 11. Përbalueshmëria e faturës së furnizimit me ujë për konsumatorët familjarë me matës uji %, 2021

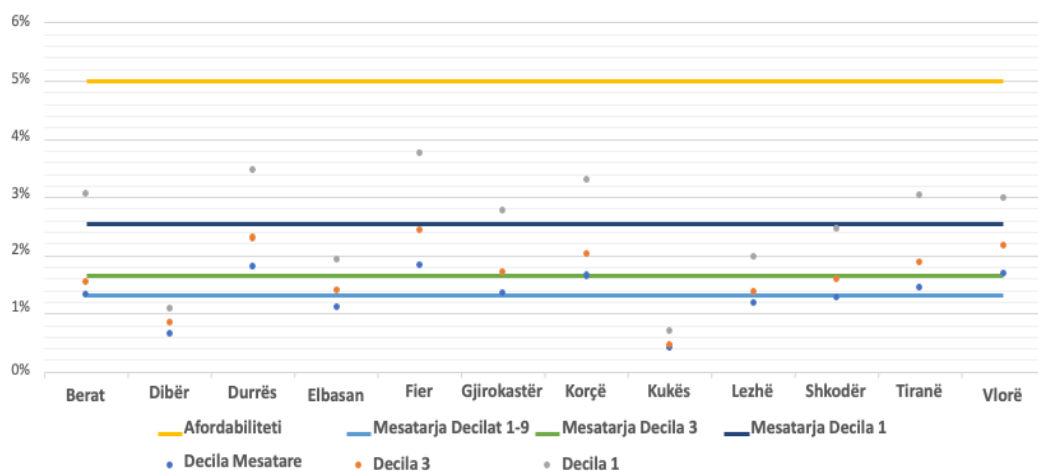
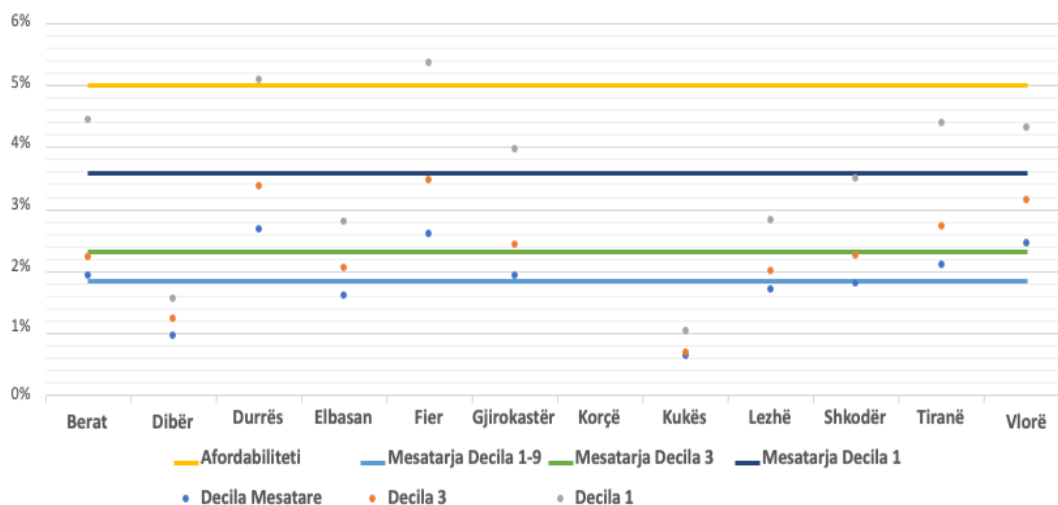

Figura 12. Përbalueshmëria e furnizimit me ujë për klientët familjarë me traifë fikse %, 2021

Burimi: <https://unece.org/regional-workshop-equitable-access-water-and-sanitation>

Në përfundim (Figura 11 dhe 12):

- Në nivel kombëtar, bazuar në mesataren, përbalueshmëria duket e garantuar, megjithatë vlerësimi duhet të bëhet rast pas rasti për secilin rajon.
- Në përgjithësi, çdo qark ka tarifa mesatare të shërbimeve që plotësojnë kriteret e përbalueshmërisë, si për faturimin me matje ashtu edhe në normën fikse.
- Për klientët me matës ka ende marzhe për të rritur tarifën dhe për të qenë të përbalueshëm ekonomikisht nga konsumatorët familjarë, përfshirë decilat 3 të klientëve (me përjashtim të qarqeve Durrës dhe Korçë).
- Shumica e kompanive janë mjaft problematike me një normë aktuale të grumbullimit prej rreth 70% dhe duhet të analizojnë urgjentisht arsyet e shkallës së ulët të grumbullimit dhe duhet të marrin masa për ta përmirësuar atë për të shmangur problemin e përbalueshmërisë së tarifave.

Fusha e veprimit 4.1. Politikat publike për të siguruar përbalueshmërinë e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës

Ofruesi i shërbimit duhet të ofrojë ndihmë sociale për konsumatorët duke siguruar 20 litra për person në ditë pa pagesë. Çdo konsum përtej kësaj ndarjeje do të faturohet bazuar në leximet e matësit të ujit të instaluar nga kompania. Lista e pranueshmërisë për ndihmë sociale do të merret zyrtarisht nga njësitë e qeverisjes vendore brenda zonës së shërbimit të shoqërisë. Ndërsa ekzistojnë mekanizma për të adresuar familjet ose

individët që kanë nevojë për akses në shërbimet e ujit dhe kanalizimeve nga një ofruer brenda zonës, asnjë politikë aktualisht nuk adreson përballueshmërinë e shërbimeve të ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës me vetë-furnizim.

Fusha e veprimit 4.2. Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përballueshmërinë)

Masat prioritare të politikës së ujit dhe kanalizimeve që adresojnë çështjet e përballueshmërisë janë përfshirë në Objektivin e Politikës Strategjike #4 të Strategjisë “Përmirësimi i qëndrueshmërisë financiare dhe përballueshmërisë së shërbimeve të WASH sipas parimeve të kontrollit dhe mbulimit të plotë të kostove operacionale” si më poshtë:

- Mbulimi i kostove të mirëmbajtjes dhe shpenzimeve të investimeve kapitale.
- Rikonceptimi dhe unifikimi i tarifave të shërbimeve sektoriale, me qëllim mbulimin e kostove dhe mbrojtjen e konsumatorëve,
- Rritja e nivelit të mbledhjes së tarifave.
- Hartimi dhe zbatimi i një sistemi të unifikuar të menaxhimit dhe mirëmbajtjes së aseteve.
- Zbatimi i një qasjeje të re për investimet në sektor drejt reduktimit të konsumit të energjisë përmes investimeve në furnizimin me energji nga fotovoltaiqët, instalimin e pompave sipas kritereve të BE-së dhe instalimin e programit SCADA që rrit efikasitetin e tyre.

Në zbatimin e metodologjisë së re për aplikimet e tarifave të ujit dhe kanalizimeve për kompanitë e reja rajonale, ERRU do të vendosë tarifa afatgjata gjatë gjithë periudhës rregullatore bazuar në një plan biznesi 5-vjeçar. Të dhënat do të monitorohen çdo vit për të vlerësuar realizimin, për të ndikuar në strukturën e tarifave dhe për të promovuar arritjen e objektivave. ERRU është përgjegjëse për të siguruar që tarifat e konsumatorit të bazohen në kostot e nevojshme dhe të arsyeshme për shërbimet e ofruara, duke siguruar që ato të mos tejkalojnë 5% të shpenzimeve mujore të Njesisë Ekonomike Familjare.

Fusha e veprimit 4.3. Masat e Politikave të Mbrojtjes Sociale

Masat e drejtpërdrejta të politikës së mbrojtjes sociale që adresojnë çështjet e përballueshmërisë ende nuk janë zbatuar në Shqipëri. Programi Kombëtar i Shqipërisë për Modernizimin e Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve (PforR), i financuar nga Banka Botërore, përqendrohet në Zonën 3 të Rezultateve të Projektit (RA3), “Mbyllja e hendekut drejt qasjes universale në shërbimet e furnizimit me ujë.” Kjo iniciativë do të mbështesë krijimin e një dritareje të re financimi brenda AKUK për investimet në shoqëritë ujësjellës kanalizime (UK). Qëllimi është rritja dhe përmirësimi i aksesit në shërbimet e furnizimit me ujë në zonat e pa shërbyera, veçanërisht në zonat peri-urbane dhe rurale. Kjo do të arrihet duke siguruar grante për investime në lidhje me shoqëritë e përzgjedhura UK.

Sa i përket përballueshmërisë së faturave mujore, Programi i Bankës Botërore dhe Programi Shqiptar i Modernizimit të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve (nisur në vitin 2023) do të eksplorojnë mekanizmat e subvencionimit. Këto mekanizma synojnë të subvencionojnë 40 litrat e para për frymë në ditë për familjet, siç propozohet në ligjin e ri të sektorit.

5.0 PASQYRA E REZULTATEVE DHE REKOMANDIMEVE TË VENDIT

5.1 Pasqyra e rezultateve të vendit

Seksioni	Fusha e Veprimit	Rezultati	Besueshmëria
Seksioni 0	Profili i vendit/rajonit, të dhënat socio-ekonomike dhe sektoriale		
Seksioni 1	Kornizat e drejtuese për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	2.5	E lartë
	1.1 Kuadri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë	2.1	E lartë
	1.2 Politikat financiare sektoriale	3.0	E lartë
	1.3 Të drejtat dhe detyrimet e përdoruesve dhe mbajtësve të tjerë të këtyre të drejtave	1.8	E lartë
Seksioni 2	Reduktimi i pabarazive gjeografike	2.4	E lartë
	2.1 Politikat publike për të zvogëluar pabarazitë e aksesit midis zonave gjeografike	2.4	E lartë
	2.2 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve midis zonave gjeografike	2.3	E mesme
	2.3 Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj për sektorin	3.0	E mesme
Seksioni 3	Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara	1.0	E mesme
	3.1 Politikat publike për adresimin e nevojave të grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara	1.3	E mesme
	3.2 Personat me nevoja të veçanta fizike	1.3	E mesme
	3.3 Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor	1.0	E mesme
	3.4 Përdoruesit e objekteve arsimore	2.4	E mesme
	3.5 Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve	2.0	E mesme
	3.6 Të burgosurit	1.8	E mesme
	3.7 Njerëzit që jetojnë në qendra dhe kampe kolektive	1.4	E mesme
	3.8 Të pastrehët	0.6	E mesme
	3.9 Udhëtarët dhe komunitetet nomade	0.8	E mesme
	3.10 Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime	0	E mesme
	3.11 Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës	0	E mesme
	3.12 Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik	0	E mesme
Seksioni 4	Mbajtja e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës të përballeshme për të gjithë	1.8	E lartë
	4.1 Politikat publike për të siguruar përballeshmërinë e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës	2.0	E lartë
	4.2 Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përballeshmërinë)	3.0	E lartë
	4.3 Masat e politikave për shtresat që kanë statusin e mbrojtjes sociale	0.3	E lartë

Tabela 12. Rezultatet përmbledhëse në nivel kombëtar sipas seksioneve.

Nr.	Seksioni	Mesatarja e pikëve 8.57	Besueshmëria
1	Kornizat e drejtuese për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	2.5	E lartë
2	Reduktimi i pabarazive gjeografike	2.4	E lartë
3	Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara	1.0	E mesme
4	Mbajtja e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës të përballeshme për të gjithë	1.8	E lartë
Pasqyra e rezultateve të vendit		1.9	E lartë

5.2 Analiza e boshllëqeve të aksesit të barabartë në shërbimet WASH në Shqipëri

Për të ofruar qasje të barabartë në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë të sigurt (WASH) në Shqipëri, veçanërisht për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara, është thelbësore një analizë e detajuar e boshllëqeve të kartelës së rezultateve. Kjo qasje do të identifikojë fushat kryesore për përmirësimin dhe rritjen e besueshmërisë së informacionit.

Vendosja e vlerave të synuara në përputhje me OZhQ

- Aksesit në ujë të pijshëm të sigurt: 100% deri në vitin 2030 (në përputhje me OZhQ 6.1).
- Aksesit në kanalizime: 100% deri në vitin 2030 (në përputhje me OZhQ 6.2).
- Praktikë higjienike: 100% deri në vitin 2030 (në përputhje me OZhQ 6.2).
- Pajtueshmëria me cilësinë e ujit: Pajtueshmëria 100% me standardet.
- Reduktimi i sëmundjeve të lidhura me WASH: Reduktim i ndjeshëm bazuar në normat aktuale të incidencës.
- Përfshirja e grupeve të cenueshme: 100% akses për grupet e marginalizuara deri në vitin 2030.

Veprimet që do të ndërmerren

Temat	Performanca aktuale	Hendeku duke marrë parasysh performancën e synuar 100%	Veprimet e nevojshme
Akcesit në ujë të pijshëm.			
Popullsia totale	Urbane:85% Rurale:60%	Urbane: 15% Rurale: 40%	<ul style="list-style-type: none"> • Popullsia totale • Grupet e cenueshme • Zhvillimi i infrastrukturës në zonat rurale dhe të marginalizuara. • Përmirësimi i besueshmërisë së sistemeve ekzistuese të ujit në zonat urbane. • Investimi në objektet e trajtimit të ujit, veçanërisht në zonat me popullsi të cenueshme
Grupet e cenueshme	50% në përgjithësi	50%	
Akcesit në kanalizime			
Popullsia totale	Urbane: 80%, Rurale: 50%	Urbane: 20% Rurale: 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Ndërto objekte të reja sanitare, duke i dhënë përparësi komuniteteve të marginalizuara. • Edukimi i komuniteteve për rëndësinë e kanalizimeve të përmirësuara. • Ofrimi i mbështetjes financiare dhe teknike për zonat rurale dhe të marginalizuara
Grupet e cenueshme	Grupet e cenueshme: 45% në përgjithësisht	55%	
Higjiena			
Popullsia totale	Urbane: 70%, Rurale: 40%	Urbane: 30% Rurale: 60%	<ul style="list-style-type: none"> • Zbatimi i programeve të edukimit të higjienës

Temat	Performanca aktuale	Hendeku duke marrë parasysh performancën e synuar 100%	Veprimet e nevojshme
Grupet e cenusshme	35% në përgjithësi	65%	<p>me bazë komunitare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fillimi i nismave për higjienën e shkollave dhe vendeve të punës, me fokus grupet vulnerabël.
Cilësia e ujit	75%	25%	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorimi dhe raportimi i rregullt i cilësisë së ujit, veçanërisht në zonat e marginalizuara. • Përmirësimi i infrastrukturës së trajtimit të ujit. • Zbatimi i standardeve të cilësisë së ujit.
Ndikimi në shëndet			
Shkalla aktuale e incidencës së sëmundjeve diarreike:	E lartë në zonat rurale dhe të marginalizuara	Zvogëlim i ndjeshëm. Bazuar në të dhënat aktuale shëndetësore	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi i shërbimeve të WASH në komunitetet e cenusshme dhe të marginalizuara. • Kryerja e fushatave të shëndetit publik. • Përmirësimi i objekteve të kujdesit shëndetësor në zonat rurale dhe të marginalizuara.

Fushat ku informacioni mund të jetë më i besueshëm

Metodat e mbledhjes së të dhënave:

- Sigurimi i mbledhjes konsistente dhe gjithëpërfshirëse të të dhënave në të gjithë zonat urbane, rurale dhe të marginalizuara.
- Përdorni i teknologjisë moderne (p.sh., GIS, mbledhja e të dhënave celulare) për monitorim në kohë reale.
- Të dhëna të ndara sipas demografisë (mosha, gjinia, niveli i të ardhurave, statusi i aftësisë së kufizuar).

Raportimi dhe transparenca:

- Krijimi i mekanizmave transparentë për raportimin e të dhënave të WASH.
- Angazhimi i komunitetit në proceset e verifikimit të të dhënave.
- Publikimi i raporteve të rregullta mbi progresin dhe boshllëqet.

Koordinimi ndërinstytucional:

- Përmirësimi i koordinimit midis agjencive qendrore, OJQ-ve dhe organizatave ndërkombëtare.
- Ndarja e praktikave dhe të dhënave më të mira për të shmangur dyfishimin dhe boshllëqet.
- Nxitja e partneriteve me organizata të bazuara në komunitet për të përmirësuar besueshmërinë e të dhënave.

Shëndeti:

- Forcimi i sistemeve të mbikëqyrjes shëndetësore për ndjekjen e saktë të sëmundjeve të lidhura me WASH.
- Kryerja e sondazheve të rregullta shëndetësore për të mbledhur informacion të përditësuar.
- Fokusi në rezultatet shëndetësore midis grupeve të cenusshme dhe të marginalizuara.

Konkluzione

Adresimi i boshllëqeve në sektorin e WASH në Shqipëri, me një fokus të veçantë në grupet e cenusshme dhe të marginalizuara, kërkon një strategji gjithëpërfshirëse që përfshin zhvillimin e infrastrukturës, arsimin, ndërhyrjet shëndetësore dhe përmirësimin e besueshmërisë së të dhënave. Duke u fokusuar në këto fusha veprimi, Shqipëria mund të bëjë përparim të rëndësishëm drejt arritjes së qasjes universale dhe të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë, duke përmirësuar kështu shëndetin publik dhe cilësinë e jetës për të gjithë qytetarët e saj.

5.3 Rekomandimet për vendin

Kornizat drejtuese për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë (WASH) përballen me disa sfida që duhet të adresohen. Këto sfida mund të përfshijnë:

Koordinimi i politikave: Sigurimi i koordinimit efektiv midis agjencive të ndryshme qeveritare, departamenteve dhe palëve të interes të përfshira në politikat dhe programet WASH është thelbësore. Përmirësimi i qasjes së integruar të institucioneve dhe organeve përkatëse kombëtare për akses të barabartë në ujë dhe kanalizime dhe zbatimi i saj në strategjinë kombëtare të menaxhimit të ujit. Mungesa e koordinimit mund të çojë në përpjekje të fragmentuara dhe shpërndarje joefikase të burimeve.

Kornizat rregullatore: Zhvillimi dhe zbatimi i kornizave të fuqishme rregullatore është vendimtar për të siguruar cilësinë, përballueshmërinë dhe aksesin në shërbimet WASH. Mbikëqyrja e fortë rregullatore mund të përmirësojë ofrimin e shërbimeve, ndotjen e ujit dhe çështjet e higjienës.

Mobilizimi i burimeve: Sigurimi i burimeve të përshtatshme financiare për të financuar zhvillimin, mirëmbajtjen dhe ofrimin e shërbimeve të infrastrukturës WASH është një sfidë e rëndësishme. Financimi i kufizuar mund të pengojë zgjerimin e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt dhe objekte sanitare, veçanërisht në komunitetet e marginalizuara dhe me akses të kufizuar.

Ngritja e kapaciteteve: Ngritja e kapaciteteve të institucioneve qendrore, autoriteteve lokale dhe organizatave me bazë në komunitet është jetik për qeverisjen efektive të WASH. Mungesa e kapaciteteve në planifikim, zbatim, monitorim dhe vlerësim mund të pengojnë përparimin drejt arritjes së aksesit të barabartë në shërbimet WASH.

Pjesëmarrja e komunitetit: Nxitja e angazhimit dhe pjesëmarrjes aktive të komuniteteve, veçanërisht grupeve të cënueshme dhe të marginalizuara, në proceset e vendimmarrjes në lidhje me WASH është thelbësore. Mungesa e përfshirjes së komunitetit mund të çojë në dështime të projektit dhe rezultate të paqëndrueshme.

Mbledhja dhe monitorimi i të dhënave: Përmirësimi i mekanizmave të mbledhjes, analizës dhe monitorimit të të dhënave është kritik për ndjekjen e progresit, identifikimin e boshllëqeve dhe informimin e vendimmarrjes së bazuar në prova në sektorin WASH. Rritja e sistemit të monitorimit të WASH duke përdorur PK-të për grupet e marginalizuara, siç përmenden tek kartela e rezultateve. Më shumë disponueshmëri të të dhënave dhe sisteme më të mira monitorimi mund të pengojnë përpjekjet për të adresuar pabarazitë e aksesit në shërbimet WASH.

Qëndrueshmëria ndaj ndryshimeve klimatike: Krijimi i rezistencës ndaj ndikimeve të ndryshimeve klimatike, të tilla si mungesa e ujit, thatësira, përmbytjet dhe sëmundjet e shkaktuara nga uji, është thelbësore për të siguruar qasje të qëndrueshme në ujë të pijshëm të sigurt dhe shërbime sanitare. Integrimi i masave të përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike në politikat dhe programet WASH është i nevojshëm për të zbutur rreziqet dhe për të rritur elasticitetin.

Adresimi i këtyre sfidave kërkon një **qasje holistike që përfshin bashkëpunimin me shumë palë të interesuara**, zgjidhje inovative dhe angazhim të qëndrueshëm politik për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë.

Direktiva më e fundit e rishikuar për ujin e pijshëm përfshin standarde të forcuara të cilësisë së ujit që tejkalojnë rekomandimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë (OBSh). Prandaj, Shqipëria duhet të marrë masa për të promovuar ujin e rubinetit në hapësirat publike dhe restorantet për të zvogëluar konsumin e shisheve plastike.

- Zbatimi i fushatave të ndërgjegjësimit të publikut për të promovuar përfitimet e konsumit të ujit të rubinetit dhe për të dekurajuar përdorimin e shisheve plastike njëpërdorimshe.
- Instalimi i shatërvanëve publikë të ujit ose stacioneve të rimbushjes në hapësira publike, parqe dhe zona me trafik të lartë do të inkurajojë njerëzit të rimbushin shisheet e tyre të ripërdorshme të ujit.
- Ofrimi i stimujve ose zbritjeve për restorantet dhe kafenetë që ofrojnë ujë rubineti falas për klientët dhe nuk shesin shishe plastike njëpërdorimshe.
- Bashkëpunimi me bizneset, shkollat dhe organizatat e komunitetit për të promovuar programet e shisheve të rimbushëshme të ujit dhe për të inkurajuar përdorimin e alternativave të ripërdorshme.

Masat për të siguruar akses më të mirë në ujë, veçanërisht për grupet e cënueshme dhe të marginalizuara:

- Kryerja e programeve të synuara të gjera për të identifikuar dhe adresuar nevojat specifike të aksesit

në ujë të komuniteteve të cenueshme dhe të marginalizuara, duke përfshirë familjet me të ardhura të ulëta, popullatat rurale dhe grupet minoritare.

- Zbatimi i programeve të subvencioneve ose skemave të ndihmës financiare për të ndihmuar familjet me të ardhura të ulëta të përballojnë faturat e ujit dhe të kenë qasje në shërbimet themelore të ujit.
- Forcimi i partneriteteve me qeverisjen vendore, OJQ-të dhe organizatat me bazë në komunitet për të ofruar shërbime mbështetëse, të tilla si ofrimi i ujit ose ndihma e transportit, për individët që përballen me pengesa për të pasur akses në ujë të pastër.
- Zhvillimi i politikave dhe strategjive gjithëpërfshirëse që i japin përparësi aksesit të barabartë në ujë për të gjithë anëtarët e shoqërisë, pavarësisht nga statusi socio-ekonomik ose karakteristikat demografike.

Masat për të zvogëluar rrjedhjet (humbjet) e ujit dhe për të rritur transparencën e sektorit:

- Investimi në përmirësime dhe mirëmbajtje të infrastrukturës për të riparuar rrjetet e vjetra të shpërndarjes së ujit dhe për të zvogëluar humbjet e ujit nga rrjedhjet dhe shpërthimet e tubave.
- Zbatimi i teknologjive të përparuara të monitorimit dhe zbulimit të rrjedhjeve, të tilla si matësit inteligjentë dhe sistemet e ndjeshmërisë në distancë, për të identifikuar dhe adresuar rrjedhjet në kohë reale.
- Përmirësimi i mekanizmave të mbledhjes dhe raportimit të të dhënave për të ndjekur përdorimin e ujit, për të identifikuar tendencat dhe për të përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën brenda sektorit të ujit.
- Forcimi i kornizave rregullatore dhe mekanizmave të zbatimit për të siguruar pajtueshmërinë me masat e ruajtjes së ujit dhe objektivat e zvogëlimit të rrjedhjeve.
- Promovimi i angazhimit publik dhe pjesëmarrjes në proceset e menaxhimit të ujit, duke përfshirë iniciativat e transparencës, konsultimet publike dhe forumet e angazhimit të palëve të interesit, për të nxitur llogaridhënie dhe besim më të madh në sektorin e ujit.

Shtojca

DRAFT

KARTELA E VLERËSIMIT PËR QASJE TË BARABARTË PËR UJË TË PIJSHËM TË SIGURT, KANALIZIME DHE HIGJIENË

Përmbledhje:

Ky dokument është një version i rishikuar i seksioneve të kartelës së rezultateve dhe fjalorthit të dokumentit të Kartelës së Qasjes së Barabartë të Publikuar nga UNECE dhe WHO/Europën nën Protokollin për Ujë dhe Shëndetin (2013).

Ky është rezultat i raundeve të rishikimit, përmes të cilave u morën komente dhe vlerësime nga vende dhe organizata të ndryshme gjatë dhe pas Seminareve Rajonale për Qasje të Barabartë në Ujë dhe Higjienë (Gjenevë, 13-14 qershor 2022).

Qëllimet e kartelës së rishikuar të rezultateve dhe fjalorit janë:

- për të pasqyruar mësimet e nxjerra nga pandemia e COVID-19 duke vlerësuar aftësinë për të siguruar ofrimin e shërbimeve WASH në situata emergjente dhe për të adresuar çështjet e tjera kyçe të barazisë diskutuar gjatë Seminareve Rajonale për Qasje të Barabartë në Ujë dhe Higjienë;
- për të siguruar përafrimin me punën e fundit mbi përballueshmërinë të kryer nga Grupi i Ekspertëve për Qasje të Barabartë në Ujë dhe Higjienë, siç është dokumentuar në botimin e Protokollit të vitit 2022 "Bërja e Ujit dhe Higjienës të Përballueshme për Të Gjithë: Opsione politike dhe praktikat e mira për të siguruar përballueshmërinë e shërbimeve të ujit dhe higjienës së sigurt në rajonin paneuropian".

Parashikohet që karta e rishikuar e rezultateve të jetë në fazën pilot gjatë ushtrimit të vetë-vlerësimit në Shqipëri dhe Mal të Zi (2022-2023), për të cilin mësimet e nxjerra nga keto dy raste do të reflektohen në takimin e ardhshëm të Grupit Ekspert për Qasje të Barabartë, për të lejuar nëse do të jetë e nevojshme, rishikimin e mëtejshëm të kartelës së rezultateve.

Profili i Shqipërisë

Të dhëna socio-ekonomike dhe sektoriale

	2021 ose viti më i afërt (tregoni vitin)	2015 ose viti më i afërt (tregoni vitin)	Burimi (tregoni nëse ky është një burim zyrtar)
Popullsia	2,829,741	2,885,796	Instituti i Statistikave të Republikës së Shqipërisë (INSTAT)
Sipërfaqja e Shqipërisë (km ²)	28,748 km ²	28,748 km ²	Instituti i Statistikave të Republikës së Shqipërisë (INSTAT)
PBB* për banor (EUR/person)	6373,3 (\$/person)	3953,6 (\$/person)	Fondi Monetar Ndërkombëtar https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/ALB https://www.macrotrends.net/countries/ALB/albania/gdp-per-capita https://www.instat.gov.al/media/3545/abania_in_figures_2015.pdf
% e popullsisë nën kufirin kombëtar të varfërisë	21,8 %	26,2 %	Instituti i Statistikave të Republikës së Shqipërisë (INSTAT): % e popullsisë në rrezik të varfërisë Shqipëria në shifra, 2021 https://www.instat.gov.al/media/1032/1/albania-in-figures-2021.pdf Burimi i Bankes Botërore https://data.worldbank.org/topic/poverty
% e popullsisë e papunë	11.5%	17.5%	Instituti i Statistikave të Republikës së Shqipërisë (INSTAT): https://www.instat.gov.al/media/1006/6/tregu-i-punes-2021.pdf https://www.instat.gov.al/media/1367/tregu_i_punes_2015_.pdf
% e popullsisë që jeton në qytet	62,97	57,43	https://www.statista.com/statistics/444566/urbanization-in-albania/
% e popullsisë që jeton në Fushat peri-urbane	Nuk aplikohet për Shqipërinë	Nuk aplikohet për Shqipërinë	https://www.instat.gov.al/media/2919/a_new_urban-rural_classification_of_albanian_population.pdf Territori i Shqipërisë ka 12, (ii) 61 bashki, (iii) 373 njësi administrative të cilat përbëhen nga (urbane) 72 qyteza/qytete dhe (rurale) 2.997 fshatra.
% e popullsisë që jeton në fshat	37.03% (ulur)	42.57%	https://www.statista.com/statistics/444566/urbanization-in-albania/
Burimet e rinovueshme të ujërave të ëmbla (milion m ³ për ???)	9,480 m ³ / për frymë, në nivel kombëtar burime të brendshme të rinovueshme për frymë	9 338 m ³ /banor	Armin: Duhet te shtohet për frymë Tabela: https://data.worldbank.org/indicator/ER.H2O.INTR.PC?locations=AL
	22,3%	33%	https://erru.al/doc/Raporti_Vjetor_2021.pdf https://erru.al/doc/ERRU_Raporti_Vjetor_2015.pdf

			VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. Llogaritja e autorit bazuar në dokumentet e mësipërme dhe riorganizimin e sektorit të ujësjellës kanalizimeve të krijuar në 2016
% e popullsisë pa akses në ujë të pijshëm të sigurt			https://erru.al/doc/Raporti_Vjetor_2021.pdf https://erru.al/doc/ERRU_Raporti_Vjetor_2015.pdf VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. Llogaritja e autorit bazuar në dokumentet e mësipërme dhe riorganizimin e sektorit të ujësjellës kanalizimeve të krijuar në vitin 2016.
% e popullsisë pa akses në kanalizime	47%	50%	https://erru.al/doc/ERRU_Raporti_Vjetor_2015.pdf https://erru.al/doc/Raporti_Vjetor_2021.pdf VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. Llogaritja e autorit bazuar në dokumentet e mësipërme.
% e popullsisë pa akses në trajtimin e ujërave të ndotura	13 290 075 000 lekë 106,320,600 Euro (Kursi i këmbimit: 1EUR=125lek)	4 383 149 000 lekë 35,065,192 Euro (Kursi i këmbimit: 1EUR=125lek)	Buxheti faktik , Min e financave 2021 https://financa.gov.al/paketa-e-projektligjit-te-buxhetit-faktik-2021/ Buxheti faktik , Min e financave 2015 https://financa.gov.al/buxheti-faktik-2015/
Burimet financiare publike të shpenzuara në sektorin WASH	Nuk aplikohet për Shqipërinë	Nuk aplikohet për Shqipërinë	
Burimet financiare publike të shpenzuara për sigurimin e aksesit të barabartë WASH	I njëjti përkufizim	I njëjti përkufizim	VKM nr.379/2016 “Për cilësinë e ujit të pijshëm (përkufizime)

Detyrime Ndërkombëtare WASH

		Nr
A është vendi juaj palë në Paktin Ndërkombëtar të 1966 mbi të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore?	Po, që nga 4 tetor 1991 Ratifikimi, Aderimi(a), Pasardhja(d)	https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-3&chapter=4&clang=en
A është vendi juaj palë në Protokollin e 1999-ës mbi Ujin dhe Shëndetin?	Po, që nga 2002	

Seksioni 1.

Kornizat drejtuese të qeverisjes për akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë

Fushat e Veprimit	Seksioni përkatës në botimin “Askush nuk është harruar
1.1 Kuadri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë	seksioni 3.1 seksioni 3.4
1.2 Politikat financiare të sektorit	seksioni 3.1 seksioni 2.3
1.3 Të drejtat dhe detyrat e përdoruesve dhe mbajtësve të tjerë të këtyre të drejtave	seksioni 3.2

Fusha 1.1 Kuadri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë

Arsyetimi. Edhe pse përparimi arrihet përmes iniciativave individuale, duhet edhe një kornizë strategjike që të sigurohemi se i gjithë sektori WASH (dhe e gjithë administrata publike në përgjithësi) kontribuon për të arritur tek qasja e barabartë

1.1.1 Të drejtat e njeriut për ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime janë integruar në kuadrin ligjor

Po	Deri diku	Pak	Jo
3			

Përgjigja e pyetjes : (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Të drejtat e njeriut për ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurt janë trajtuar në dokumente të ndryshme zyrtare, duke përfshirë Strategjinë Kombëtare të Burimeve Ujore (VKM Nr. 73/2018), Strategjinë Kombëtare për Sektorin e Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030 (Deklarata e Vizionit) (VKM 448/2023), si dhe Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2022-2030.

Republika e Shqipërisë ka ratifikuar 'Protokollin e UNECE për ujin dhe shëndetin' më 8 mars 2002. Qëllimi kryesor i Protokollit është të mbrojë shëndetin dhe mirëqenien e njerëzve nëpërmjet menaxhimit më të mirë të ujit, duke përfshirë mbrojtjen e ekosistemeve ujore dhe duke parandaluar, kontrolluar, dhe reduktuar sëmundjet e lidhura me ujin. Shqipëria, si nënshkruese e Rezolutës së Kombeve të Bashkuara për "Qasje në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime si e drejtë e njeriut", është e angazhuar të tregojë, nëpërmjet veprimeve, pse, në këtë fazë zhvillimi, ka vullnetin dhe forcën për t'iu përgjigjur sfidave, duke bërë atë që është e duhura për të garantuar barazinë për të gjithë qytetarët, në drejtim të të drejtave të njeriut për ofrimin e shërbimit të furnizimit me ujë dhe mbledhjen, largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura urbane. (citim nga VKM Nr. 448, datë 26.07.2023).

Burimet e përdorura: (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion)

- VKM Nr. 88, datë 22.02.2023, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim" 2022-2030
WEB: <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/02/22/88/59519cb2-2180-4e7e-9d91-68545a68e008>
- VKM Nr.73, datë 7.2.2018, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, 2018 - 2027.
WEB: <https://faolex.fao.org/docs/pdf/alb181221.pdf>
- Miratuar: VKM nr.448, datë 26.07.2023 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>
- Drafted: Water Resource Management Law (under final approval).
WEB: <http://www.ambu.gov.al/publikimi-i-draft-projektligjit-per-burimet-ujore/>
- Njohja e të drejtave të njeriut për ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurt shfaqet edhe në faqen WEB të Entit Rregullator të Ujit:
https://www.erru.al/doc/UN_Access_to_safe_water_and_sanitation_oct_2011_alb.pdf

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
e lartë

1.1.2 Ekziston një plan strategjik për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë

2

Përgjigja e pyetjes: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Po, Strategjia Kombëtare për Sektorin Ujësjetës Kanalizimeve ka objektiv për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë, e cila përfshin edhe një plan të detajuar veprimi dhe monitorimi 2023 - 2030 (VKM 448/2023). Në kuadër të Integritimit Evropian, Shqipëria ka hartuar "Plane specifike të zbatimit të direktivave të BE-se" për Direktivën e Ujit të Pijshëm (DSIP-DWD) dhe Direktivën e Trajtimit të Ujërave të Ndotura Urbane (DSIP-UWWTD). (në pritje të miratimit të DSIPs) Këto plane (DSIPs) përfshijnë edhe një strategji të detajuar financiare nga viti 2023 deri në vitin 2050. Statujtë e sipërcituara marrin në konsideratë tre tipe konsumatorësh: ata famijarë, entet shtetërore dhe entet private, por pa bërë asnjë ndarje të mëtejshme dhe më të detajuar të grupeve të cënueshme dhe të marginalizuara.

Burimet e përdorura të informacionit: (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion)

- Miratuar: VKM nr.448, datë 26.07.2023 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>

- Miratuar: VKM nr. 302, datë 11.5.2022, “Për politikat kombëtare për riorganizimin e sektorit të furnizimit me ujë dhe për largimin, trajtimin dhe përpunimin e ujërave të ndotura”.
WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2022/05/11/302>
- Hartuar në Mars 2023: Plani i Zbatimit Specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në përgatitje), 2020-2030 (Përkthimi: 3.3.2.5 Kompanitë e Ujësjetllës Kanalizimeve)
Statusi : Draft
- Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të datës 3 nëntor 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor ("Direktiva e ujit të pijshëm")
Statusi : Draft

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

1.1.3 Janë vendosur objektiva për akses të barabartë

3

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Objektivat për akses të barabartë janë vendosur tek Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore respektivisht, misioni i objektivit 1, Ofrohet përdorimi i drejtë dhe i qëndrueshëm i të gjitha burimeve ujore, në shërbim të të gjitha interesave dhe objektivit i misionit 5, Uji menaxhohet në mënyrë të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, duke u shërbyer të gjitha interesave, duke siguruar përfitime të barabarta socio-ekonomike lidhur me ujin dhe përfshirjen në vendimarrje, për brezat e ardhshëm. Strategjia Kombëtare e Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve, 2023-2030, nënvizon se është zhvilluar në përputhje me parimet e SDG6 dhe se synon të sigurojë disponueshmërinë dhe menaxhimin e qëndrueshëm të shërbimeve WASH për të gjithë pa dallime.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- VKM Nr. 73, datë 7.2.2018 për Miratimin e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore 2018 – 2027
WEB: <http://ambu.gov.al/public/STRATEGJIA%20KOMBËTARE%20PËR%20MENAXHIMIN%20E%20INTEGRUAR%20TË%20BURIMEVE%20UJORE.pdf>
- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetllës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB : https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibto2ngrHuZC-AQg

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

1.1.4 Përgjegjësitë për arritjen e aksesit të barabartë janë identifikuar dhe ndarë, përfshirë edhe ato që i përkasin pushtetit vendor

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Përgjegjësitë për arritjen e aksesit të barabartë janë vendosur tek Ligji për Vetëqeverisjen Vendore (2015) i cili përcakton funksione komunale duke përfshirë furnizimin me ujë, menaxhimin e ujërave të ndotura, menaxhimin e ujërave të shirave dhe mbrojtjen kundëra zjarrit. Ky ligj gjithashtu inkurajon bashkëpunimin ndërmjet Bashkive për ofrimin e shërbimeve. Kjo qasje bashkëpunuese ndikoi në miratimin e VKM Nr. 302/2022, me fokus në Reformën e Rajonalizimit/Aglomerimit të ShaUK-ve në Shqipëri. VKM 302/2022 i akordon Qeverisë Qendrore (AKUK) shumicën e aksioneve (51%) të shoqërive aksionare të ujësjetllës kanalizimeve, ndërsa bashkitë mbajnë 49% të aksioneve dhe menaxhojnë shërbimet brenda zonave të tyre. Gjithashtu, VKM 448/2023 Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjetllës Kanalizimeve 2023-2030 ka vendosur autoritetet përgjegjëse për çdo objektiv misioni të përcaktuar në të.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- Miratuar: Ligji nr. 115/2014 “Për ndarjen territoriale dhe administrative të njësisve të qeverisjes vendore”
WEB : <http://qbz.gov.al/eli/ligj/2014/07/31/115>
- Miratuar: Ligji nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” Ndryshuar me ligjin nr. 38/2019, datë 20.6.2019
WEB : <http://qbz.gov.al/eli/ligj/2015/12/17/139>
- Miratuar: VKM nr. 302, datë 11.5.2022, “Për politikat kombëtare për riorganizimin e shërbimeve të ujësjetllës kanalizimeve.
WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2022/05/11/302>
- Miratuar: Vendimi i Këshillit të Ministrave nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetllës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

	po	Deri diku	Pak	Jo
<p>1.1.5 Ekzistojnë mekanizma për të mundësuar diskutimin dhe koordinimin nga autoritetet kompetente, përfshirë edhe pushtetin vendor</p> <p>Burimi i informacionit te perdorur(shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Një ndër mekanizmat për të mundësuar diskutimin dhe koordinimin e autoriteteve kompetente, përfshirë edhe pushtetin vendor është psh: Urdhëri i Kryeministrit nr. 157/2018 (përditësuar nga Urdhër i KM Nr.157, Nr.90, datë 01.08.2023) që krijoi Grupet e Integuara të Menaxhimit të Politikave (GPMG) për të zbatuar një qasje të gjerë sektoriale/ndërsektoriale, për Sistemin e Planifikimit të Integruar (SPI). IPMG-Water, i udhëhequr nga Këshilli Kombëtar i Ujit (KKU), shërben si organi vendimmarrës për ndërhyrjet kryesore në sektorin e ujit, i strukturuar në bazë të Grupeve Tematike të “Burimeve Ujore” dhe “Reformës së WASH”. Si pjesë e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian (SKZHI) 2022-2030, IPMG-Uji është vendosur të zgjerohet në katër grupe tematike: Uji për njerëzit, Ushqimi, Mjedisi dhe Ekonomia/Industria. Gjithashtu, Qeveria Shqiptare miratoi në vitin 2022, VKM nr. 302, ku përvijohen politikat kombëtare për riorganizimin e shërbimeve UK. Kjo përbën edhe themelimin e 15 Shoqërive të përbashkëta UK, me 51% të aksioneve në pronësi të AKUK (Qeveria Qendrore) dhe 49% të aksioneve në pronësi të 61 Bashkive që janë edhe përgjegjëse për shërbimet e ujit dhe kanalizimit në Fushat e tyre përkatëse.</p> <p>Arsyetimi i pikëve: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <ul style="list-style-type: none"> VKM Nr.88, datë 22.02.2023, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillimin dhe Integrimin European 2022-2030. WEB : https://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/02/22/88/59519cb2-2180-4e7e-9d91-68545a68e008 Urdhër i KM Nr.157, datë 22.10.2018 “Për matjet institucionale dhe operacionale të marra për zbatimin e qasjes sektoriale dhe krijimin e Grupeve të Integuara të Menaxhimit të Politikave “ IPMG – Ujë, ndjekur nga Urdhër i KM Nr.157, Nr.90,dt.01.08.2023 “Marrja masave per riorganizimin e mekanizmit sektorial ndersektorial te integruar, ngritja e mekanizmit”. VKM nr. 431, datë 11.7.2018 “Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Ujësjetllës Kanalizimeve”, i ndryshuar me VKM Nr, 617, datë 01.11. 2023. WEB : https://backoffice.AKUK.gov.al/storage/8/VKM-Nr.431,-dt-11.07.2018.pdf <p>Besueshmëria e përgjigjes : (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>		2		
<p>1.1.6 Shqipëria ka vlerësuar barazinë e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë</p> <p>Rezultati: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Deri më sot të gjitha strategjitë e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve kanë marrë në konsideratë tre tipe konsumatorësh: konsumatorin famijar, entet shtetërore dhe entet private, por pa bërë asnjë dallim për ndarjen dhe ndikimin e grupeve të cënueshme dhe të margjinalizuara. Kështu, 77.7% e popullsisë ka akses në furnizim me ujë të sigurt, ndërsa 53% ka akses në kanalizime dhe vetëm 14.4% ka akses në trajtimin e ujërave të ndotura (2022). Shërbimi i Ujësjetllës Kanalizimeve monitorohet çdo muaj nga Agjencia Kombëtare e Ujësjetllës Kanalizimeve – AKUK dhe çdo vit nga Enti Rregullator i Ujit.</p> <p>Burimi i informacionit te perdorur:: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <ul style="list-style-type: none"> Miratuar vendimin e VKM nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetllës kanalizimeve, 2023-2030. WEB : https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg Enti Rregullator i Ujit, Raport Sektorial Kombëtar 2021 WEB : https://erru.al/an/raportet/ <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) Lartë</p>		2		
<p>1.1.7 Planet e sektorit WASH përfshijnë marrjen e masave për të siguruar akses të barabartë në higjienë për të gjithë (siç janë udhëzime për masat higjieno-sanitare, promovimi i sjelljes higjienike, përpjekje për ngritjen e kapaciteteve, disponueshmëria e pajisjeve për larjen e duarve dhe akses në produkte higjienike si p.sh. sapuni)</p>	3			

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)
Shoqata e Ujësjellës Kanalizimeve të Shqipërisë (SHUKALB), e themeluar në vitin 2000, shërben si një organizatë profesionale, jofitimprurëse e dedikuar për të përmirësuar menaxhimin e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizime (UK). Historikisht ajo ka luajtur një rol kyç në formësimin e Programit Kombëtar të Trajnimit dhe Certifikimit të Bazuar në Testim, duke bashkëpunuar ngushtë me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE) dhe Agjencinë Kombëtare të Ujësjellës Kanalizimeve (AKUK). Për më tepër, SHUKALB shërben si ofrues kryesor i iniciativave për ngritjen e kapaciteteve në mbarë vendin. Gjatë pandemisë COVID-19, SHUKALB ka qenë instrumental në shpërndarjen e dokumenteve thelbësore, përfshirë aktet normative dhe ligjet në lidhje me parandalimin dhe kontrollin e infeksionit, të miratuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Këshilli i Ministrave, për të gjitha shoqëritë në mbarë Shqipërinë.

Burimi i informacionit të perdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

WEB: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/389851652556784360/pdf/Albania-National-Water-Supply-and-Sanitation-Sector-Modernization-Program.pdf>

WEB: <https://shukalb.al/en/covid-19-and-water/>

Ligji nr. 15/2016, “Për parandalimin dhe luftën kundër infeksioneve dhe sëmundjeve infektive” dhe Akti Normativ të Ministrisë së Shëndetësisë Nr. 2, datë 11.3.2020 të ligjit nr. 15/2016, “Për parandalimin dhe luftën kundër infeksioneve dhe sëmundjeve infektive”

WEB: <https://shukalb.al/wp-content/uploads/2022/10/akt-normativ-2020-03-11-2.pdf>

Akti normativ i Këshillit të Ministrave nr. 3, datë 15.3.2020, Për marrjen e masave të veçanta administrative gjatë periudhës së infektimit të shkaktuar nga COVID-19.

WEB: <https://shukalb.al/wp-content/uploads/2022/10/Akti-Normativ-nr.-3-date-15-mars-Per-marrjen-e-masave-te-vecanta-administrative-gjate-kohezgjatjes-se-periudhes-se-infeksionit-te-shkaktuar-nga-COVID-19.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

1.1.8 Planet e sektorit WASH përfshijnë marrjen e masave për të siguruar gatishmërinë dhe reagimin e sektorit WASH në situata emergjente (p.sh. trajnimi i stafit, fushatat e komunikimit, burimet rezervë të ujit dhe kur është e nevojshme, klasifikimi i stafit nga ofruesit e shërbimeve WASH* si grup prioritar për qëllime vaksinimi)

3

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Plani kombëtar për emergjencat civile (VKM Nr. 807, datë 28.12.2023), sanksionon edhe planin për marrjen e masave për të siguruar gatishmërinë dhe reagimin e sektorit WASH në situata emergjente. Ndër përgjegjësitë e përcaktuara në këtë VKM, Komisioni i Mbrojtjes Civile në nivel Bashkie dhe struktura e përhershme që mbikëqyr planifikimin dhe operacionet e Mbrojtjes Civile janë të ngarkuar me gatishmërinë dhe reagimin, si dhe kanë për detyrë sigurimin e kushteve higjienike, mirëmbajtjen e sistemeve të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve dhe sigurimin e aksesit në energji elektrike.

Burimi i informacionit të perdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

WEB: VKM Nr.807, datë 28.10.2023, për planin kombëtar për emergjencat civile

<https://akmc.gov.al/legjislacioni/>

WEB: https://shendetesia.gov.al/wp-content/uploads/2020/03/Covid_AL-spreads.pdf

WEB: <https://shendetesia.gov.al/masat-e-reja-per-te-parandaluar-perhapjen-e-covid-19/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 1.1

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) : **20**

Numri total i pikëve për të 8 fushat: **2.5**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem zgjidhni një opsion)

Lartë E mesme I ulët

Fusha 1.2 Politikat e Sektorit Financiar

Arsyetimi. Burimet financiare do të duhet të shpenzohen për të zbatuar iniciativat e nevojshme për të arritur objektivat e aksesit të barabartë. Në të njëjtën kohë, politikat e përgjithshme që drejtojnë të ardhurat dhe shpenzimet e sektorit mund të kenë ndikime të mëdha pozitive dhe negative për arritjen e aksesit të barabartë. Në disa vende, financimi i sektorit varet në një masë të madhe nga mbështetja e partnerëve të zhvillimit dhe madje aty ka hapësirë për të rritur kontributin e kësaj mbështetjeje në arritjen e aksesit të barabartë.

	po	De ri dik u	Pak	Jo
1.2.1 Është vlerësuar sasia e burimeve financiare të nevojshme për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, sanitet dhe higjienë	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) (Ref: Banka Botërore, faqe 115) Kosto totale e Strategjisë Kombëtare Sektoriale deri në vitin 2030 vlerësohet të jetë 1.65 miliardë dollarë. Shpenzimet e parashikuara të sektorit nuk përfshijnë investimet e financuara drejtpërdrejt nga buxhetet e qeverisjes vendore ose vetë shoqërive. Kështu, duke kosideruar kapacitetet e kufizuara financiare, financimi i strategjisë në periudhën afatmesme dhe afatgjatë (CAPEX, asistencë teknike dhe OPEX) do të kërkojë burime shtesë.</p> <p>Plani i zbatimit specifik të Direktivave në lidhje me DUN dhe DUNU përkatësisht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Për akses në ujë të pijshëm të sigurt: ka parashikuar se nevojiten gjithsej 1,380.10 MEUR në periudhën 2023-2050 Për akses në kanalizim dhe higjienë: ka parashikuar se nevojiten gjithsej 2,354.57 MEUR në periudhën 2023-2050 <p>Burimi i informacionit te perdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <ul style="list-style-type: none"> WEB : (Dokumenti i Bankës Botërore: https://documents1.worldbank.org/curated/en/389851652556784360/pdf/Albania-National-Water-Supply-and-Sanitation-Sector-Modernization-Program.pdf VKM Nr.448, datë 26.07.2023, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. WEB : http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448 Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të 3 nëntorit 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (“Direktiva e ujit të pijshëm”), 2020-2050 Hartuar në Mars 2023: Plani i Zbatimit Specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në përgatitje), 2020-2030 (Referenca: 3.3.2.5 Kompanitë e Ujësjellës Kanalizimeve) <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
1.2.2 Janë identifikuar burimet financiare për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Burimi i financimit i strategjisë së sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë janë Taksat 25%, Transfertat 30% dhe Tarifat 45%. Vlerësimet buxhetore vjetore të planit buxhetor afatmesëm nuk përputhen mjaftueshëm me planin e veprimit afatshkurtër dhe afatmesëm të Strategjisë Kombëtare të Ujësjellës Kanalizimeve (Banka Botërore, faqe 20). Kostoja totale e programit qeveritar për këtë sektor gjatë pesë viteve është vlerësuar në 560 milionë dollarë amerikanë. Kostoja dhe shpenzimet e qeverisë (përfshirë financimin nga IFs), janë vlerësuar në bazë të alokimeve aktuale në Planin Buxhetor Afatmesëm (PBA) të AKUK-ut për 2023–2025. Programi i QSH-së për sektorin UK përfshihet në Strategjinë Kombëtare të Sektorit të Ujësjellës Kanalizimeve 2023–2030 (Strategjia Sektoriale Kombëtare), e cila vlerëson se do kushtojë 1.65 miliardë dollarë amerikanë dhe ai do të financohet nga një përzierje e tarifave, taksave dhe transfertave. Bazuar në alokimet historike dhe aktualisht të angazhuara, dhe financimin e huaj tashmë të angazhuar, shpenzimet totale të sektorit deri në vitin 2030 do të jenë rreth 998 milionë dollarë. Një hendek financimi ndërmjet kësaj dhe 652 milionë dollarëve të strategjisë do të duhet të sigurohet nga qeveria në mënyrë që të përmbushen objektivat e zhvillimit të sektorit përtej 2025. Sipas AKUK:</p>				

Buxheti, plani i shpenzimeve per vitin 2023 dhe vitet e kaluara (Buxhet + Financim i Huaj)											
000/leke											
Emërtimi	Viti 2013	Viti 2014	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020	Viti 2021	Viti 2022	Viti 2023
Total FU+ K (Financimi i Huaj)	3 179 712	7 351 754	7 175 376	8 504 013	6 435 508	3 734 721	5 133 868	2 261 270	2 578 312	1 669 274	1 713 274 000
Total FU+ K (Buxheti i Shtetit)	3 036 542	3 040 458	4 122 056	4 542 324	4 187 758	3 380 970	4 139 814	7 904 355	12 910 076	8 428 226	12 223 972 000
Totali i investimeve	6 216 254	10 392 212	11 297 432	13 046 337	10 623 266	7 115 691	9 273 682	10 165 625	15 488 388	10 097 500	13 937 246 000

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- WEB : (Dokumenti i Bankës Botërore:
<https://documents1.worldbank.org/curated/en/389851652556784360/pdf/Albania-National-Water-Supply-and-Sanitation-Sector-Modernization-Program.pdf>
- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB : <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>
- Hartuar në Mars 2023: Plani i Zbatimit Specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në përgatitje), 2020-2030 (Referenca: 3.3.2.5 Kompanitë e Ujësllës Kanalizimeve)
WEB : Draft
- Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të datës 3 nëntor 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (“Direktiva e ujit të pijshëm”
WEB : Draft

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E lartë

1.2.3 Strategjitë financiare për sektorin WASH konsiderojnë pabarazitë dhe përfshijnë objektiva specifike për t'i eliminuar ato në mënyrë progresive

3

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Po, Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësllës Kanalizimeve, 2023-2030 , përfshin objektiva specifike për të eliminuar në mënyrë progresive aksesin e popullsisë pa mbulim me shërbime UK, siç tregohet në tabelën e mëposhtme:

No.	Strategic Objectives/Priority Measures	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.1	Water Coverage (national level)(%)	77.7	78.3	79.7	80.8	82.0	83.5	85.1	87.7	88.0	90.0
1.1.1	Water Coverage for urban area %)	92.0	93.0	94.0	94.5	95.0	95.5	96.0	97.0	98.0	99.0
1.1.2	Water Coverage for rural area %)	57.9	58.0	60.0	62.0	64.0	67.0	70.0	75.0	80.0	85.0
2.1	Sewerage Coverage (National Level)	53.0	53.5	54.0	54.5	55.3	56.8	58.8	60.8	62.8	64.8
2.1.1	Sewerage Coverage for the urban area	82.4	83.0	83.5	84.0	84.5	85.0	87.0	89.0	91.0	93.0
2.1.2	Sewerage Coverage for the rural area	12.6	13.0	13.5	14.0	15.0	18.0	20.0	22.0	24.0	26.0
2.2	WWTP Coverage	14.4	15.0	15.5	16.0	16.5	18.0	20.0	22.0	24.0	26.0

Gjithashtu, objektiva specifike për të eliminuar aksesin e banorëve pa mbulim deri në vitin 2050 janë parashikuar përkatësisht në DSIP- DUN dhe DUNU:

- Për akses në ujë të pijshëm të sigurt: 1,380.10 MEUR nevojiten nga 2023-2050 për të pasur akses 98% të nevojshëm për ujë të pijshëm të sigurt.
- Për akses në kanalizime dhe higjienë: 2,354.57 MEUR nevojiten nga 2023-2050 për të aksesuar 98% të nevojave për kanalizime të sigurta.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB : <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>
- Hartuar në Mars 2023: Plani i Zbatimit Specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në përgatitje), 2020-2030 (Referenca: 3.3.2.5 Kompanitë e Ujësllës Kanalizimeve)
- Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të 3 nëntor 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (“Direktiva e ujit të pijshëm”

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

1.2.4 Ekzistojnë mekanizma për të nxitur ofruesit e shërbimeve për të zbatuar plane investimi që favorizojnë ofrimin e aksesit për ata mbajtës të të drejtave të cilëve u mungon aksesit.

2

<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Po, Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030, jo vetëm që shërben si kornizë ligjor, por gjithashtu synon të zgjerojë aksesin për shërbime thelbësore për popullsinë që nuk ka furnizim adekuat me ujë ose kanalizime. Monitorimi mujor i sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve kryhet nga Agjencia Kombëtare e Ujësjetës Kanalizimeve (AKUK), me mbikëqyrje shtesë vjetore nga Enti Rregullator i Ujit.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>WEB : (Dokumenti i Bankës Botërore: https://documents1.worldbank.org/curated/en/389851652556784360/pdf/Albania-National-Water-Supply-and-Sanitation-Sector-Modernization-Program.pdf</p> <p>VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.</p> <p>WEB: http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) E lartë</p>					
1.2.5 Qeveria qendrore monitoron dhe raporton publikisht alokimin e burimeve financiare		3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Po, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE) ofron raporte vjetore mbi progresin drejt arritjes së objektivave të planit të investimeve, duke përfshirë treguesit cilësorë dhe sasiorë të përshkruar në strategjitë dhe planet përkatëse. Këto raporte informojnë rregullisht qeverinë për zhvillimet në sektorin e furnizimit me ujë dhe kanalizime. Gjithashtu, Ministria e Financave kryen vlerësime vjetore, sipas mandatit të ligjit nr. 9936, për plotësimin e kërkesave ligjore për raportimin dhe zbatimin e buxhetit vjetor brenda institucioneve qeveritare. Këto vlerësime analizojnë informacionin në lidhje me arritjen e objektivave, menaxhimin financiar, kontrollet e brendshme dhe auditimin.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>WEB : (Dokumenti i Bankës Botërore: https://documents1.worldbank.org/curated/en/389851652556784360/pdf/Albania-National-Water-Supply-and-Sanitation-Sector-Modernization-Program.pdf</p> <p>VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.</p> <p>WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg</p> <p>Mën e financave: Buxheti aktual i viteve 2003-2022</p> <p>WEB: https://financa.gov.al/buxheti-faktik-nder-vite/</p> <p>Ligji nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar”.</p> <p>WEB: http://qbz.gov.al/eli/ligj/2008/06/26/9936</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e lartë</p>					
	po	De ri dik u	Pak	Jo	
1.2.6 Mbështetja financiare ndërkombëtare për sektorin WASH merr parasysh çështjet e barazisë			1		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Mbështetja financiare ndërkombëtare për mbulimin/zgjerimin e infrastrukturës së re duke marrë parasysh popullsinë në përgjithësi. Së fundi është një projekt i BB-së i cili do të kujdeset për herë të parë të analizojë grupet e marginalizuara. Gjithmonë në shërbimet bazë të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve (WSS) mbështetja financiare ndërkombëtare për sektorin WASH në përgjithësi merr parasysh çështjet e barazisë, veçanërisht në lidhje me pajtueshmërinë me rregulloret e BE-së lidhur me ujin dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs). Megjithatë, të gjitha raportet e poshtëshënuara konstatojnë se mbulimi me UK mbetet dukshëm i mangët në zonat rurale të vendit.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>Disa marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe dhe fonde IPA II dhe IPA III.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disa marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe dhe fonde IPA II dhe IPA III. • Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore <p>WEB: http://ambu.gov.al/public/STRATEGJIA%20KOMB%20C3%8BTARE%20P%20C3%8BR%20MENAXHIMIN%20E%20INTEGRUAR%20T%20C3%8B%20BURIMEVE%20UJORE.pdf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mbështetja e BE-së për sektorin e furnizimit me ujë në Shqipëri sjell përfitime të drejtpërdrejta për qytetarët e saj 					

WEB: https://www.eeas.europa.eu/node/38210_en

- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030.

WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E Lartë

1.2.7 Në strategjinë financiare për sektorin WASH përfshihet marrja e masave për të siguruar që përgjigjet e politikave ndaj pandemive dhe emergjencave të tjera të mos dëmtojnë qëndrueshmërinë financiare të ofruesve të shërbimeve

0

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Jo nuk përfshihen

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, opinion ekspertit opinion eksperti)

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 1.2

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar= 1, Jo = 0) : 15

Numri total i pikëve për 7 fushat : **2.1**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion) **Lartë** E mesme E ulët

Fusha 1.3 Të drejtat dhe detyrat e përdoruesve dhe bartësve të këtyre të drejtave

Arsyetimi. Përdoruesit dhe mbajtësit e të drejtave të ujit dhe kanalizimeve nuk duhet të konsiderohen thjesht përfitues të aksesit në ujë dhe kanalizime. Ata kanë role për të luajtur në kërkesën, formësimin dhe ruajtjen e aksesit të barabartë në ujë dhe kanalizime.

	po	Deri diku	Pak	Jo
<p>1.3.1 Ekzistojnë mekanizma për të siguruar që mbajtësit e të drejtave të njohin të drejtat dhe detyrimet e tyre, si dhe mënyrën se si ata të aksesojnë informacionin përkatës</p>	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Mekanizmi i mbajtësve të të drejtave për të siguruar që ata të njohin të drejtat dhe detyrimet e tyre, si dhe mënyrën se si ata të aksesojnë informacionin përkatës është i vendosur. Komisioni Rregullator Kombëtar ka miratuar Kontratën Model për Shërbimet e UK me vendimin nr. 8, datë 04.02.2011. Kjo kontratë rregullon marrëdhëniet ndërmjet konsumatorëve (përfshirë familjet, subjektet private dhe institucionet publike) dhe ofruesve të shërbimit përgjegjës për furnizimin me ujë dhe kanalizime si dhe tregon edhe mënyrën se si konsumatorët të aksesojnë informacione te ndryshme kryesisht tek pikat e kujdesi ndaj klientit ku kryhen edhe shërbime e pagesa. Për popullatën rurale, aksesit në këtë informacion është më sfidues, sepse kujdesi ndaj klientit për shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve, si dhe pikat e pagesës, janë më të përqendruara në zonat urbane.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetllës Kanalizimeve WEB: https://www.erru.al/doc/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf WEB: Autoriteti Rregullator i Ujit: https://erru.al/wp-content/uploads/2022/03/Kontrata_Model_vendim_KKRR_date_08_07_2015.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) Lartë</p>				
<p>1.3.2 Ekzistojnë mekanizma për t'i lejuar mbajtësit e të drejtave të marrin pjesë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me nivelin dhe cilësinë e aksesit që ata marrin</p>	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Në Shqipëri, mekanizmi që lejon mbajtësit e të drejtave të marrin pjesë në proceset vendimmarrëse në lidhje me aksesin në ujë dhe kanalizime është vendosur. Psh, Ligji për Njoftimin/Informimin dhe Konsultimin Publik përcakton procedurat për organet publike për të njoftuar dhe për tu konsultuar me publikun mbi projektligjet, dokumentet strategjike kombëtare dhe vendore dhe politikat me interes të lartë publik. Ky ligj promovon transparencën, llogaridhënien dhe integritetin në veprimet e autoriteteve publike dhe përfshin një regjistër elektronik për njoftimet dhe konsultimet publike.</p> <p>Gjithashtu, Enti Rregullator i Ujit zhvillon seanca dëgjimore për miratimin e tarifave të furnizimit me ujë dhe kanalizime, duke siguruar kontributin e publikut. Për më tepër, Kodi i Ujësjetllës Kanalizimeve kërkon që të krijohet një marrëdhënie e drejtë ligjore midis konsumatorëve dhe furnizuesve të shërbimeve UK. Ai përcakton detyrimet dhe të drejtat e secilës palë, duke përfshirë përcaktimin e niveleve dhe cilësisë së aksesit përmes marrëveshjeve të veçanta brenda kornizës ligjore.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) WEB: https://konsultimipublik.gov.al Enti Rregullator i Ujit: https://erru.al/wp-content/uploads/2023/06/Rregullore-per-Seancen-Degjimore-e-Rishikuar-23-06-2023.pdf Kodi i Ujësjetllës Kanalizimeve WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2021/12/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetllës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448 WEB: https://faolex.fao.org/docs/pdf/alb214413.pdf https://erru.al/minitorimi-i-performances/</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
<p>1.3.3 Ekzistojnë mekanizma për të lejuar mbajtësit e të drejtave të kërkojnë korrigjim apo dhe të zbatojnë veprime korrigjuese</p>	3			

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Sipas rregullores së Entit Rregullator të Ujit, ekziston një mekanizëm për të fuqizuar mbajtësit e të drejtave për të kërkuar mbrojtje ligjore dhe për të zbatuar masa korrigjuese. Çdo individ i interesuar mund të paraqesë një ankesë me shkrim pranë Komisionit Kombëtar të Rregullimit, i mbikëqyrur nga Enti Rregullator, në lidhje me çdo shkelje të perceptuar të ligjit 8102/1996 ose urdhrave, rregullave, licencave ose udhëzimeve të lidhura me të.

Për më tepër, Kodi i Ujësjetllës Kanalizimeve përcakton lloje të ndryshme të kontratave të furnizimit me ujë. Këto kontrata rregullojnë marrëdhëniet ndërmjet konsumatorëve (përfshirë familjet, subjektet private dhe institucionet publike) dhe ofruesit e shërbimit përgjegjës për shërbimet e furnizimit me ujë, ujërave të ndotura dhe trajtimit. Ato përcaktojnë të drejtat dhe detyrimet për të dyja palët dhe zbatohen në të gjithë sektorët e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)

VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetllës Kanalizimeve

WEB : Autoriteti Rregullator i Ujit: https://erru.al/wp-content/uploads/2022/03/Kontrata_Model_vendim_KKRR_date_08_07_2015.pdf

Ligji nr.8102, datë 28.03.1996 “Për Kuadrin Rregullator të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura, i ndryshuar.

WEB : <https://erru.al/ligje/>

Kodi i Ujësjetllës Kanalizimeve

WEB : https://erru.al/wp-content/uploads/2021/12/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

1.3.4 Ekzistojnë mekanizma për të lejuar që mbajtësit e të drejtave të mbajnë të përgjegjshëm autoritetet përgjegjëse

3

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Në përputhje me rregulloret e Entit Rregullator të Ujit, ekziston një mekanizëm që lejon mbajtësit e të drejtave të kërkojnë shpjegime nga autoritetet kompetente. Komisioni Kombëtar Rregullator ka miratuar Rregulloren për trajtimin dhe zgjidhjen e mosmarrëveshjeve mbi detyrimet kontraktuale ndërmjet ofruesve të shërbimeve UK dhe konsumatorit. Ky proces përfshin ndërmjetësimin nga një njesi e caktuar e themeluar brenda Entit Rregullator të Ujit.

Për më tepër, kodi i furnizimit me ujë dhe kanalizime kategorizon kontratat e furnizimit me ujë bazuar në kohëzgjatjen e furnizimit (të përhershme ose të përkohshme) dhe përkohshëm dispozitat për pezullimin e kontratës kur është e nevojshme. Këto kontrata rregullojnë marrëdhëniet ndërmjet klientëve (përfshirë familjet, subjektet private dhe institucionet publike) dhe ofruesit e shërbimit përgjegjës për shërbimet e furnizimit me ujë dhe heqjes së trajtimit të ujërave të ndotura. Ato vendosin të drejta dhe detyrime për të dyja palët dhe janë të zbatueshme për të gjithë klientët brenda sektorëve të ujësjetllës kanalizimeve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)

VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetllës Kanalizimeve

WEB: Autoriteti Rregullator i Ujit: https://erru.al/wp-content/uploads/2022/03/Kontrata_Model_vendim_KKRR_date_08_07_2015.pdf

Vendimi i Komisionit Rregullator të Ujit nr. 478, datë 09.12.2021 “Rregulloret për procedurat alternative të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve ndërmjet konsumatorit dhe operatorit të ujësjetllës kanalizimeve”

WEB: <https://www.erru.al/doc/Rregullore%20per%20procedurat%20e%20zgjidhjes%20alternative%20e%20mosmarreshje%20s.pdf>

Kodi i Ujësjetllës Kanalizimeve

WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2021/12/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf

Ligji nr.8102, datë 28.03.1996 “Për Kuadrin Rregullator të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura”, i ndryshuar.

WEB: <https://erru.al/ligje/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 1.3

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) : **12**

Numri total i pikëve për 4 fushat : **3**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Seksioni 2.

Reduktimi i pabarazive gjeografike

Fushat e Veprimit	Seksioni përkatës në botimin <i>Askush nuk ka mbetur prapa</i>
2.1 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e aksesit ndërmjet zonave gjeografike	seksioni 4.1
2.2 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve ndërmjet zonave gjeografike	seksioni 4.2
2.3 Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj në sektor	seksioni 2.3

Informacioni sasior mbi pabarazitë gjeografike

Jepni përkufizimin zyrtar të zonave rurale, urbane dhe (nëse është e aplikueshme) peri-urbane në vendin/rajonin tuaj

	2021 ose viti më i afërt (tregoni vitin)	2015 ose viti më i afërt (tregoni vitin)	Burimi (tregoni nëse ky është një burim zyrtar)
Shkalla e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt në zonat urbane (%)	93.5%	90,4%	Të dhënat/treguesit e krahasimit të AKUK 2015, 2021
Shkalla e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt në zonat peri urbane (%)	Nuk aplikohet për Shqipërinë		
Shkalla e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt në zonat rurale (%)	58.0%	36%	Të dhënat/treguesit e krahasimit të AKUK 2015, 2021
Shkalla e aksesit në sanitet në zonat urbane (%)	82.4%	64%	Të dhënat/treguesit e krahasimit të AKUK 2015, 2021
Shkalla e aksesit në sanitet në zonat peri-urbane (%)	NA	NA	
Shkalla e aksesit në sanitet në zonat rurale (%)	12.6%	6%	Të dhënat/treguesit e krahasimit të AKUK 2015, 2021
Burimet financiare publike të shpenzuara për reduktimin e pabarazive gjeografike në aksesin në ujë të pijshëm dhe kanalizime (milion euro)	106,320,600 Euro	35,065,192 Euro	Buxheti faktik, Min e Financave 2021 https://financa.gov.al/paketa-e-projektligjit-te-buxhetit-faktik-

			2021/ Buxheti faktik, Min e Financave 2015 https://financa.gov.al/buxheti-faktik-2015/
Burimet financiare publike të shpenzuara për reduktimin e pabarazive gjeografike në aksesin në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime (EUR për frymë)	37,6 EUR për frymë)	12,2 EUR për frymë)	Llogaritjet e autorit
Burimet financiare publike të shpenzuara për reduktimin e pabarazive gjeografike në aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, sanitet dhe higjienë (% e buxhetit të shpenzuar për ujë, sanitet dhe higjienë)	87% WS 13% WS+WWTP	25,7% WS 52,4% WW 22 % WWTP	Banka Botërore e Shqipërisë- Politika financiare dhe masat e zbatimit të ujit për njerëzit, 2016 DSIP-DUN dhe DSIP-DUNU 2020-2050

2.1 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e aksesit ndërmjet Fushave gjeografike

Arsyetimi. Politikat publike luajnë një rol të madh në reduktimin e pabarazive në akses ndërmjet zonave gjeografike dhe veçanërisht në zonat rurale. Pabarazitë përfshijnë lidhjen me aksesin fizik dhe lidhjen me cilësinë e shërbimit

Sipas strategjisë së MIBU, “Barazia sociale përkufizohet si “për të siguruar akses të barabartë në ujë dhe në përfitimet nga përdorimi i ujit, midis grave dhe burrave, njerëzve të pasur dhe të varfër, midis grupeve të ndryshme sociale dhe ekonomike brenda dhe midis vendeve, të cilat përfshin çështje të së drejtës, aksesit dhe kontrollit”	po	Deri diku	Pa	Jo
2.1.1 Ekziston një politikë publike për reduktimin e pabarazive ndërmjet zonave urbane dhe rurale	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Një nga pesë objektivat strategjikë të Strategjisë së MIBU-së (VKM Nr.73/2018), e përcakton Qeverisjen e Ujit që kërkon që "uji të menaxhohet në mënyrë të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, duke u shërbyer të gjitha interesave, duke ofruar përfitime të barabarta socio-ekonomike dhe duke përfshirë palët e interesuara në vendimmarrje për të ardhmen. në përputhje me parimet e politikave mjedisore dhe planet e menaxhimit dhe kërkesat e BE-së, me përfshirjen dhe konsultimet e palëve të interesuara, për të zbatuar dhe përmirësuar kuadrin e menaxhimit të integruar të burimeve ujore.” Parimi bazë i Strategjisë kombëtare të MIBU-së (VKM Nr.73/2018), është “Barazia sociale përcaktohet “për të siguruar akses të barabartë në ujë dhe përfitime nga përdorimi i ujit, midis grave dhe burrave, njerëzve të pasur dhe të varfër, midis grupeve të ndryshme sociale dhe ekonomike brenda dhe midis vendeve, që përfshin çështje të së drejtës, aksesit dhe kontrollit”.</p> <p>Një politikë tjetër e rëndësishme publike është Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030, që synon reduktimin progresiv të pabarazive midis zonave urbane dhe rurale. Ajo përfshin objektiva specifike për të eliminuar në mënyrë progresive mungesën e aksesit në zonat urbane dhe rurale në tabelën 1.2.3. Strategjia Kombëtare për Sektorin e Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030, shërben si një politikë e rëndësishme publike që synon reduktimin progresiv të pabarazive midis zonave urbane dhe rurale.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • VKM Nr. 448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448 • VKM Nr.73, datë 7.2.2018, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për IWRM, 2018 – 2027. WEB: https://faolex.fao.org/docs/pdf/alb181221.pdf <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e lartë</p>				
2.1.2 Janë miratuar qasje të integruara për të mbështetur ofrimin e shërbimeve WASH në zonat rurale dhe vendbanimet joformale				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe/ose jap shembuj se justifikoj të përgjigje)</p> <p>Fatkeqësisht, ende jo!</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ligji nr. 111/2012 për “Menaxhimin e integruar të burimeve ujore, i ndryshuar (dhe projektligj i ri në përgatitje e sipër) WEB: https://faolex.fao.org/docs/pdf/alb181221.pdf • VKM Nr.73, datë 7.2.2018, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, 2018 – 2027. WEB: http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448 • VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448 <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) E lartë</p>				
2.1.3 Ekzistojnë mekanizma për të mbështetur zbatimin e zgjidhjeve të duhura teknike për ofrimin e shërbimeve në zonat rurale dhe vendbanimet joformale		2		

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH) shërben si një mekanizëm kryesor i qeverisë qendrore, i krijuar në 1993 për të nxitur zhvillimin e infrastrukturës, urbanizimin, turizmin dhe ndërveprimet ndërkufitare në zonat rurale. Në mënyrë tipike, FSHZH luan një rol vendimtar në përgatitjen e buxhetit kombëtar dhe bashkëpunimit me donatorët, duke kërkuar/shpenzuar fonde për të përmirësuar shërbimet e ujit, kanalizimeve dhe higjienës në zonat rurale. (shembull: Furnizimi i me ujë i zonave rurale, Programi III dhe IV financuar nga Qeveria Gjermane nëpërmjet KfW). Në përputhje me këtë objekt, Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjetës Kanalizimeve, që shtrihet nga viti 2023 deri në vitin 2030, synon përmirësimet teknike dhe operacionale të cilësisë dhe efikasitetit të shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime në zonat urbane dhe rurale.

Gjithashtu, Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore identifikon një sfidë kyçe në rritjen e efikasitetit të shërbimit në zonat urbane dhe rurale për individët larg rrjetit të WASH.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)

WEB: <https://www.albaniandf.org/en/#aboutus>

Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore

WEB: <http://www.ambu.gov.al/programi-kombetar-sektorial-i-ujit-2/>

Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjetës Kanalizimeve, 2020-2030

WEB: <https://www.infrastruktura.gov.al/wp-content/uploads/2020/01/Strategjia-UK-2020-2030.pdf#page=16&zoom=100.116.398>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

e lartë

2.1.4 Ekzistojnë mekanizma për të mbështetur zbatimin e zgjidhjeve të duhura teknike për vetë-sigurimin e shërbimeve WASH nga familjet në zonat ku nuk ka ofrues shërbimi

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ekzistojnë mekanizma për një familje apo çdo individ pa ofrues të shërbimeve të Ujësjetës Kanalizimeve në zonë. Familjet mund të hapin një pus jo më shumë se 15 metra të thellë (VKM Nr. 550/2020) për ta përdorur për aktivitetin e jetës së përditshme ose për qëllime të tjera (qëllime teknologjike, ujitje, etj.). Edhe pse ata mund ta shfrytëzojnë pa pagesë, familja ose çdo individ duhet të marrë leje tek KBU (Ligji nr. 111/2012)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)

- Ligji nr. 111/2012 për “Menaxhimin e integruar të burimeve ujore, i ndryshuar (dhe projektligj i ri në përgatitje e sipër)

WEB: <https://faolex.fao.org/docs/pdf/alb181221.pdf>

- VKM Nr. 550/2020 leje/autorizimi për përdorimin e ujit (nxjerrje, shkarkim)

WEB: <https://qbz.gov.al/share/ErG0nXpnQEaEB4GyYKMW5A>

- VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetës Kanalizimeve

WEB : Autoriteti Rregullator i Ujit: <https://erru.al/wp-content/uploads/2022/03/Kontrata Model vendim KKRR date 08 07 2015.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

2.1.5 Politikat e sektorit WASH mobilizojnë burime të mjaftueshme financiare për të reduktuar hendekun e aksesit në zonat rurale dhe urbane sipas objektivave të vendosura

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Vitet e fundit, Shqipëria ka bërë hapa të rëndësishëm në zhvillimin e një kuadri të fortë rregullator për ofrimin e shërbimeve UK dhe ka zbatuar ndryshime në marrëveshjet institucionale për të rritur efikasitetin e ofrimit të shërbimeve UK. (Tabela 1.2.3). Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjetës Kanalizimeve, 2023 deri në vitin 2030, përcakton drejtimin e investimeve, duke u fokusuar në ofrimin e shërbimeve me cilësi më të lartë dhe mobilizimin e burimeve financiare për të ngushtuar hendekun e aksesit në zonat rurale dhe urbane gjatë kësaj periudhe.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)

- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.

WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_iBTO2ngrHuZC-AQg

- WASH në zonat rurale

WEB: [https://emergency.unhcr.org/emergency-assistance/water-hygiene-and-energy/wash-rural-areas#:~:text=WASH%20\(water%20sanitation%20and%20hygiene,schools%20and%20të](https://emergency.unhcr.org/emergency-assistance/water-hygiene-and-energy/wash-rural-areas#:~:text=WASH%20(water%20sanitation%20and%20hygiene,schools%20and%20të)

[tjera%20institucione%2C%20me](#)

- Shqipëria do të reformojë dhe përmirësojë shërbimet e saj të furnizimit me ujë, me mbështetjen e Bankës Botërore
WEB: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/05/12/albania-to-reform-and-improve-its-water-supply-services-with-world-bank-support>

- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030.

WEB: <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 2.1

Shtoni pikë e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) : **9**

Numri total i pikëve për 5 fushat : **1.8**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsjon)

E lartë

E mesme E ulët

2.2 Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve ndërmjet zonave gjeografike

Arsyetimi. Disa zona gjeografike përballen me çmime më të larta se të tjerat. Kjo mund të ndodhë për shkak të niveleve më të larta të shërbimit, kostos më të lartë të ofrimit të shërbimit (p.sh. për shkak të aksesit me të shtrenjtë për burim uji të pastër, ose densitetit të ulët të popullsisë), ofrimit më pak efikas të shërbimeve (p.sh. mirëmbajtja e dobët që çon në kosto më të lartë, ose ka shumë staf për 1,000 lidhje), ose shpërndarja e pabarabartë e subvencioneve publike. Politikat publike mund të luajnë një rol të madh në reduktimin e pabarazive të çmimeve ndërmjet zonave gjeografike. Politikat e sektorit WASH mobilizojnë burime të mjaftueshme financiare për të reduktuar hendekun e aksesit në zonat rurale dhe urbane sipas objektivave të vendosura.

	po	Deri diku	Pak	Jo
2.2.1 Ekzistojnë mekanizma për të gjurmuar tarifat si dhe koston e ofrimit të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve	3			

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Enti Rregullator i Ujit (ERRU) është një institucion publik i pavarur, i krijuar me ligjin 8102, datë 28.03.1996 i ndryshuar, me objektiv mbrojtjen e interesave publike dhe nxitjen e një mjedisi rregullator transparent në sektorin e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve. Duke luajtur një rol kryesor, Enti Rregullator i Ujit përcakton politika për tarifat e shërbimeve UK, duke drejtuar sektorin drejt mbulimit të kostos, duke mbrojtur interesat e konsumatorëve në lidhje me kushtet e shërbimit, cilësinë, vazhdimësinë dhe përballueshmërinë. Aktualisht, përballueshmëria e tarifave në Shqipëri mbetet e menaxhueshme për shkak të niveleve të tarifave të ulëta, por rritjet e ardhshme të tarifave për të mbuluar kostot operative do të paraqes sfida.

“Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjetës Kanalizimeve, 2023-2030” synon të rrisë shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve duke formuluar politika të përshtatshme dhe duke ndarë fonde të mjaftueshme. Një iniciativë kyçe e politikave është forcimi i qëndrueshmërisë financiare dhe përballueshmërisë së shërbimeve nëpërmjet kontrollit të kostos dhe parimeve të mbulimit të plotë të kostos. Kjo përfshin hartimin dhe zbatimin e strukturave tarifore për të përmirësuar mbulimin dhe efikasitetin duke mbrojtur konsumatorët me të ardhura të ulëta.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- Ligji nr. 8102, datë 28.03.1996 “Për kuadrin rregullator të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve” (i ndryshuar)
WEB: https://erru.al/doc/Law_8102_with_amendments.pdf
- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjetës kanalizimeve, 2023-2030.
WEB : <http://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/07/26/448>
- Rregullimi i tarifa ERRU
WEB: <https://erru.al/rregullimi-i-tarifave/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
lartë

2.2.2 Ka referenca krahasimi të tarifave (të tilla si treguesit e përballueshmërisë ose vlerat referuese të tarifave)	3			
--	---	--	--	--

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Që nga viti 2006, brenda AKUK operon Njësia e Monitorimi dhe vlerësimit të sektorit UK duke mbledhur afërsisht 300 të dhëna mujore nga të gjithë ofruesit e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime. Nga këto të dhëna, llogariten 74 tregues të performancës në vit. Gjithashtu, për të vlerësuar performancën e operatoreve UK, Enti Rregullator i Ujit (ERRU) përdor të dhëna shtesë të ofruara nga ofruesit e shërbimeve UK. Përballueshmëria është një konsideratë kryesore në metodologjinë e përcaktimit të tarifave të përdorur nga ERRU. Për të mbrojtur konsumatorët nga tarifat e larta dhe të pajustificuara, ERRU vlerëson përballueshmërinë e faturave të llogaritura për konsumatorët familjarë. Kriteri garanton që fatura, bazuar në tarifat e miratuara nga ERRU, të mos kalojë 5% të shpenzimeve mujore të Njesisë Ekonomike Familjare, e publikuar nga Instituti i Statistikave çdo vit. Në përgjigje të rritjes së përgjithshme të kostove për njësi në vitin 2022, ka pasur një tendencë në rritje në rregullimet e tarifave për shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizime. ERRU mbron tezen për propozime me rritje graduale të tarifave për të zbutur problemet që lidhen me rritjet e menjëhershme, (që të mos ndikohet ulja e arkëtimeve).

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- Ligji nr. 8102, datë 28.03.1996 “Për kuadrin rregullator të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve” (i ndryshuar)
WEB: https://erru.al/doc/Law_8102_with__amendments.pdf
WEB: <https://erru.al/an/minitorimi-i-performances/>

<ul style="list-style-type: none"> Agjencia Kombëtare e Ujësjellës Kanalizimeve - AKUK WEB: https://www.AKUK.gov.al/about-ne/structure Raporti Vjetor 2022 WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2023/08/Raporti_Vjetor_2022-FINAL.pdf Metodologjia dhe procedura e miratimit të tarifave për shërbimet e ujësjellës kanalizimeve miratuar me vendimin nr.539, datë 30.12.2021. WEB: https://www.erru.al/doc/Vendim_539_2021_per_metodologjine_e_llogaritjes_se_tarifave.pdf <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>		2		
<p>2.2.3 Subvencionet publike synojnë ato zona që përballen me kosto më të larta të ofrimit të shërbimeve</p>				
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Sipas AKUK dhe ERRU, humbjet në nivel kombëtar për vitin 2023 janë 64.6%. Pothuajse të gjitha Shoqëritë e Ujësjellës Kanalizimeve janë subjekte me humbje (ka shumë kompani që nuk mbulojnë as kostot e operimit dhe mirëmbajtjes) dhe për këtë arsye subvencionohen çdo vit nga qeveria qendrore përmes subvencioneve operative dhe investimeve kapitale. Rrjedhimisht, ata marrin subvencione vjetore nga qeveria qendrore (të shpërndara nga AKUK në përputhje me Ligjin e Buxhetit Vjetor të përcaktuar nga Ministria e Financave) si për operacione ashtu edhe për investime kapitale.</p> <p>Pavarësisht përpjekjeve për të krijuar një skemë efektive subvencionimi për të ndihmuar familjet e cënuara financiarisht, nisma të tilla ende nuk janë realizuar. Në vend të kësaj, qeveria qendrore kanalizon kryesisht fondet e donatorëve dhe të thesarit për investime kapitale, të udhëhequr nga vlerësimet e nevojave të përshkruara në Master Planet Kombëtare dhe kërkesat e qeverisë vendore.</p> <p>Metodologjia dhe procesi i miratimit për tarifën e shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve i jep përparësi krijimit të strukturave tarifore të përballueshme, veçanërisht për konsumatorët me të ardhura të ulëta në zonat ku programet e subvencionimit nuk janë ende në zbatim. Programi Kombëtar Sektorial i Ujit përfshin masa që synojnë rritjen e politikave të subvencionimit, me plane për të hartuar një skemë subvencionimi "pro të varfërve" për investime për përmirësimin e shërbimeve të furnizimit me ujë.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <ul style="list-style-type: none"> https://erru.al/wp-content/uploads/2024/04/Raporti-ERRU_2023_06.02.2024-Final.pdf (Vjetor) Urdhri i Ministrit të Infrastrukturës nr. 20, datë 14.10.2022 për miratimin e metodologjisë për kriteret dhe procedurat e shpërndarjes dhe përdorimit të subvencioneve shtetërore për ofruesit e shërbimeve në sektorin e ujësjellës kanalizimeve. WEB: https://qbz.gov.al/eli/fz/2022/139/be3578c9-b538-49f8-a12e-5d53c891541e;q="Për%20kriteret%20dhe%20procedurat%20për%20%20përeimin%20%20subvencioneve%20shtetërore,%20për%20shoqëritë%20aksionare%20të%20ujësjellës-kanalizimeve%20për%20vitet%20buxhetore%202020%20dhe%202021 Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjellës Kanalizimeve, 2020-2030 WEB: https://www.infrastruktura.gov.al/wp-content/uploads/2020/01/Strategjia-UK-2020-2030.pdf#page=16&zoom=100,116,398 Metodologjia dhe procedura e miratimit të tarifave për shërbimet e ujësjellës kanalizimeve miratuar me vendimin nr.539, datë 30.12.2021. WEB: https://www.erru.al/doc/Vendim_539_2021_per_metodologjine_e_llogaritjes_se_tarifave.pdf <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
<p>2.2.4 Sektori WASH është i organizuar për të mundësuar ndërsbvencionim ndërmjet zonave që kanë ofrim shërbimi me kosto të lartë dhe ato me kosto të ulët</p>				
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Subvencionimi i kryqëzuar është praktikë e financimit të një produkti me fitime të krijuara nga një produkt tjetër. Prandaj, ERRU vendos tarifa të ndryshme të shërbimit WASH për familjet, entet publike dhe subjektet private. Tarifat më të ulëta zbatohen për familjet dhe tarifatat më të larta janë vendosur për subjektet private.</p> <p>Në Shqipëri, pushtetet vendore janë përgjegjëse për shërbimet e furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura, ndërsa Enti Rregullator i Ujit (ERRU) është përgjegjës për përcaktimin e tarifave. Qeveria qendrore subvencionon kompanitë publike dhe financon kostot e zhvillimit të infrastrukturës. Tarifa përfshin një pjesë fikse që është e njëjtë për të gjithë klientët në zonën e shërbimit të Sha UK dhe një pjesë vëllimore që varion për kategoritë e ndryshme të shërbimit</p>				

(furnizimi me ujë, grumbullimi i ujërave të ndotura dhe trajtimi i ujërave të ndotura) dhe klientit (familjarë, komercial, dhe industrial). ERRU lejon që pjesa vëllimore e tarifës të ndryshojë sipas llojeve të klientëve për të mundësuar ndërsubvencionimin e tarifës. Parashikohet të përfshihet në metodologjinë e përcaktimit të tarifave një shtesë prej 50 litrash për frymë në ditë për klientët e klasifikuar që kanë nevojë për ndihmë sociale ose janë me aftësi të kufizuara.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- Autoriteti Rregullator i Ujit
WEB: <https://erru.al/an/tarifat-aktuale/>
- Bërja e ujit dhe kanalizimeve të përballueshme për të gjithë: Opsionet e politikave dhe praktikat e mira për të siguruar përballueshmërinë e shërbimeve të ujit të pijshëm dhe kanalizimeve të sigurta në rajonin pan-evropian
WEB: <https://unece.org/environment-policy/publications/making-water-and-sanitation-affordable-all-policy-options-and-good>
- Strategjia Kombëtare e Ujësjiellës Kanalizimeve, 2011–2017
WEB: https://www.erru.al/doc/Strategjia_Kombetare_e_Furnizimit_me_UK.pdf

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 2.2

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) : **9**

Numri total i pikëve për 4 fushat: **2.3**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opzion)

E Lartë E mesme E ulët

2.3 Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj për sektorin

Arsyetimi. Në disa vende, partnerët e zhvillimit* (vendet donatore) janë ofruesit kryesorë të financimit për infrastrukturën e ujit dhe kanalizimeve. Shpesh ka hapësirë për të rialokuar fondet dhe për të përshpejtuar aksesin në ato zona gjeografike që mbeten prapa.

	po	Deri diku	Pak	Jo
2.3.1 Autoritetet publike kanë identifikuar në planet e sektorit WASH zonat që kanë mbetur prapa dhe kërkojnë mbështetje nga të huajt	3			

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

AKUK është njësi juridike, individuale dhe buxhetore që përfaqëson të vetmin institucion teknik të specializuar të qeverisë në sektorin e ujësjellës kanalizimeve ku përfshihet edhe planifikimi i investimeve në zonat që kanë mbetur prapa dhe kërkojnë mbështetje ndërkombëtare. Agjencia, në bashkëpunim me Bashkitë/Sha UK-të e tyre reaktivë, ushtron autoritetin e saj statutor për të koordinuar dhe monitoruar veprimtarinë e ofruesve të shërbimeve të ujësjellës kanalizimeve për të gjithë popullsinë e vendit.

Sektori i shërbimeve të ujësjellës kanalizimeve në Shqipëri po përballet me infrastrukturën e vjetër si dhe me mungesën e makinerive dhe pajisjeve, veçanërisht në zonat rurale. Gjithashtu mungojnë investime të konsiderueshme në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- VKM Nr. 448, datë 26.07.2023, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg
- Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të 3 nëntorit 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (“Direktiva e ujit të pijshëm”), 2023-2050
- Hartuar në Mars 2023: Plani i zbatimit specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në finalizim), 2023-2030
- Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjellës Kanalizimeve, 2020-2030
WEB: <https://www.infrastruktura.gov.al/wp-content/uploads/2020/01/Strategjia-UK-2020-2030.pdf#page=16&zoom=100,116,398>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E lartë

2.3.2 Ekziston mbështetje financiare ndërkombëtare për të rritur aksesin në zonat gjeografike që mbeten prapa (siç identifikohet në planet e sektorit WASH)	3			
--	---	--	--	--

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ekziston mbështetje financiare ndërkombëtare për të rritur aksesin në zonat gjeografike që mbeten prapa. Shembull: Programi i Furnizimit me Ujë Rural IV (RWSP IV) përfshin projektimin, tenderimin dhe mbikëqyrjen e ndërtimit të sistemeve të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në zonat urbane dhe rurale. Objektivi i përgjithshëm është të zvogëlojë rreziqet shëndetësore të njerëzve dhe ndotjen e mjedisit sidomos në zona turistike si Himara dhe Orikumi.

Banka Botërore (BB), si një partner i besuar, synon të ndihmojë Qeverinë Shqiptare (QSH) nëpërmjet zbatimit të Programit të Modernizimit të Sektorit Kombëtar të Furnizimit me Ujë. Ky program përbëhet nga një komponent financimi Program-për-Rezultat (P4R) ("Programi"). Programi Pf4R synon të mbështesë angazhimin programatik, të bazuar në rezultate, në të gjithë sektorin UK në Shqipëri. Programi do të forcojë dhe përforcojë vetëfinancimin e qeverisë për mbikëqyrjen e ofrimit të shërbimeve UK nga njësitë e qeverisjes vendore dhe shoqëritë e tyre Rajonale UK, duke u fokusuar në përmirësimin e performancës operative dhe financiare të shoqërive UK dhe rritjes së aksesit në shërbimet e furnizimit me ujë, në zonat rurale, të cilat aktualisht kanë mbetur prapa.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

- VKM Nr. 448, datë 26.07.2023, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg
- Hartuar në mars 2023: Plani i zbatimit specifik i direktivës (DSIP) për Direktivën e Këshillit të 3 nëntorit 1998 mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor (“Direktiva e ujit të pijshëm”), 2020-2050
- Hartuar në Mars 2023: Plani i zbatimit specifik i Direktivës Shqiptare (DSIP) në lidhje me UWWTD (91/271/EEC) (në përgatitje), 2020-2030
- Strategjia Kombëtare e Sektorit të Ujësjellës Kanalizimeve, 2020-2030
WEB: <https://www.infrastruktura.gov.al/wp-content/uploads/2020/01/Strategjia-UK-2020-2030.pdf#page=16&zoom=100,116,398>

Programi Kombëtar i Modernizimit të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve të Shqipërisë.

Drafti i Planit të Angazhimit të Palëve të Interesit

WEB: <https://www.infrastruktura.gov.al/wp-content/uploads/2020/10/SEP-draft.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 2.3

Shtoni pikët e fituar (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) : **6**

Numri total i pikëve për 2 fushat: **3**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

E Lartë

E mesme

E ulët

Seksioni 3.

Informacion sasior për grupet e cënueshme dhe të marginalizuara

Fushat e Veprimit	Seksioni përkatës në botimin <i>Askush nuk ka mbetur prapa</i>
3.1 Politikat publike për të adresuar nevojat e grupeve të cënuara dhe të marginalizuara	seksioni 5.1
3.2 Persona me nevoja të veçanta fizike	seksioni 5.2
3.3 Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor	seksioni 5.3
3.4 Përdoruesit e objekteve arsimore	seksioni 5.3
3.5 Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve	seksioni 5.3
3.6 Të burgosurit	seksioni 5.3
3.7 Njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe	seksioni 5.3
3.8 Të pastrehët	seksioni 5.4
3.9 Udhëtarët dhe komunitetet nomade	seksioni 5.4
3.10 Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime	seksioni 5.5
3.11 Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës	jo diskutuar
3.12 Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik	jo diskutuar

Informacion sasior për grupet e cënueshme dhe të marginalizuara

Ju lutemi jepni
përkufizimin zyrtar
të grupeve të
cenuara dhe të
margjinalizuara në
vendin/rajonin/qyte
tin tuaj

	2021 Ose viti më i afërt	2015 Ose viti më i afërt	Burimi zyrtar
% e personave me akses në FU të sigurt në nivel kombëtar	77,7 %	67%	
% e personave me akses në FU të sigurt nga një e pesta më e varfër e popullsisë			
% e personave me akses në kanalizime në nivel kombëtar	53%	50%	
% e personave me akses në kanalizime nga një e pesta më e varfër e popullsisë	NI	NI	
% e objekteve të FU dhe kanalizimeve të hapura për publikun që janë të aksesueshme për personat me aftësi të kufizuara	NI	NI	
% e spitaleve që kanë shërbime të mjaftueshme dhe të përshtatshme të FU të sigurt, kanalizime dhe higjiene	Ref: 3.3.1	NI	https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf
% e shkollave që kanë shërbime të mjaftueshme dhe të përshtatshme të FU të sigurt, kanalizime dhe higjiene	Ref: 3.4.1		https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf
% e burgjeve që kanë shërbime të mjaftueshme dhe të përshtatshme për FU të sigurt, kanalizime dhe higjiene	Ref: 3.6.1		https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf

<p>% e personave pa vendbanim fiks që kanë akses në FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë përmes objekteve publike</p>	<p>Ref: 3.9.1</p>		
<p>Numri i njerëzve që nuk kanë akses në FU të sigurt në shtëpi ndërkohë që ka akses të disponueshëm në lagje</p>	<p>Nuk ka të dhëna</p>	<p>Nuk ka të dhëna</p>	
<p>Numri i njerëzve që nuk kanë akses në kanalizime në shtëpi, ndërkohë që ka akses të disponueshëm në lagje</p>	<p>Nuk ka të dhëna</p>	<p>Nuk ka të dhëna</p>	
<p>Burimet publike financiare të shpenzuara për sigurimin e aksesit në FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga grupet e cënuara dhe të margjinalizuara (milion Euro)</p>	<p>Nuk ka buxhet të veçantë</p>	<p>Nuk ka buxhet të veçantë</p>	

*NI(nuk identifikohet)

Fusha 3.1 Politikat publike për të adresuar nevojat e grupeve të cenuara dhe të marginalizuara

Arsyetimi. Ka shumë grupe vulnerabël dhe të marginalizuara, secili me nevojat e veta përballet me barriera të ndryshme për të arritur akses të barabartë, duke kërkuar kështu zgjidhje të ndryshme. Politikat publike, si në sektorin e ujit dhe kanalizimeve ashtu edhe në sektorë të tjerë, mund të luajnë një rol të madh në sigurimin e aksesit. Duhet të artikulohet një përgjigje e integruar e politikës.

	po	Deri diku	Pak
3.1.1 Ekziston një politikë për ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë që njeh nevojat e veçanta dhe të diferencuara të grupeve të cenuara dhe të marginalizuara			1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Politikës aktuale Kombëtare të furnizimit me ujë dhe kanalizime i mungojnë dispozita specifike që adresojnë nevojat e grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara. Megjithatë, një projektligj i kohëve të fundit për shërbimet e furnizimit me ujë të pijshëm, kanalizimeve dhe trajtimit të ujërave të ndotur u lejon bashkive të përcaktojnë kategoritë e përdoruesve të shërbimeve komunale që kualifikohen për shërbimet e subvencionuara. Bashkia ka rolin të specifikojë se cilat janë grupet vulnerabël në bazë të nevojave të tyre dhe janë të ndryshme nga njëra bashki në tjetrën. Përsa i përket kriterëve të kualifikimit të këtyre përdoruesve, merret në konsideratë rasti i skemës së ndihmës ekonomike, e cila ka një listë kriteresh brenda sistemit që ata aplikojnë në lidhje me të ardhurat, kushtet e strehimit, statusin social nëse është viktimë e dhunës në familje, trafikimit, paaftësisë etj.

Sipas ligjit për shërbimet sociale, Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve Sociale Shtetërore dhe Drejtoritë Bashkiake të Shërbimeve Sociale janë të mandatuara të planifikojnë, buxhetojnë dhe ofrojnë shërbime të dedikuara të kujdesit social për të rritur mirëqenien dhe përfshirjen sociale të individëve dhe familjeve në nevojë. Ky legjislacion përshkruan llojet e përfitimeve, kriteret e pranueshmërisë, procedurat e aplikimit dhe rolet e subjekteve publike dhe jopublike përgjegjëse për zbatimin e ligjit. Ligji për shërbimet sociale është i vetmi kuadër legjislativ që ka të bëjë me shërbimet e kujdesit social, drejtpërdrejt nuk përmendet ndonjë dispozitë apo mekanizëm, por të gjitha standardet që varen nga ky ligj për institucionet rezidenciale të kujdesit për të moshuarit përfshijnë mekanizmat për kanalizimet dhe garantimin e të drejtave për të gjithë.

Për më tepër, Plani Kombëtar i Veprimit për Barazinë, Përfshirjen dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve 2021-2025 fokusohet në përmirësimin e infrastrukturës, duke përfshirë pajisjet e furnizimit me ujë dhe kanalizime. Plani përfshin investime në infrastrukturë në zonat e banuara kryesisht nga romët dhe egjiptianët, me parashikime për sistemet e ujit dhe kanalizimeve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Ligji nr.121/2016 “Për shërbimet e kujdesit social”.

WEB: <https://www.refworld.org/pdfid/5a84406b4.pdf>

Projektligji për shërbimet e furnizimit me ujë të pijshëm, kanalizimeve dhe trajtimit të ujërave të ndotur (në përgatitje)

Plani Kombëtar i Veprimit për Barazinë, Përfshirjen dhe Pjesëmarrjen e romëve dhe egjiptianëve 2021-2025 WEB:

https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/al/46eb57a0095aac6d46fe42b6cfb3084534307cd_0b.pdf

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E mesme

3.1.2 Politikat në sektorë të tjerë (p.sh. përfshirja sociale, mbrojtja sociale, arsimit, shëndetësia, buxhet, strehimi) përfshijnë rolin e tyre në sigurimin e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për grupet e cenuara dhe të marginalizuara			1
--	--	--	---

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Adresimi i aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara kërkon një qasje holistike që përfshin koordinim në sektorë të ndryshëm përtej ujit dhe kanalizimeve. Megjithatë, politikave ekzistuese në sektorë të tillë si përfshirja sociale, mbrojtja sociale, arsimit, shëndetësia, buxhet dhe strehimi shpesh u mungojnë masat e drejtpërdrejta që synojnë veçanërisht këtë çështje.

Për shembull, Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale 2019-2022, e zgatur deri në fund të vitit 2023, shërben si një dokument themelor për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Ndërsa synon të zhvillojë një sistem të integruar të kujdesit social dhe shërbimeve shëndetësore që promovojnë zgjedhjen, pavarësinë dhe pjesëmarrjen

shoqërore për të gjithë qytetarët, duke përfshirë grupet e cenueshme, asaj i mungojnë masat e qarta në lidhje me aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë.

Megjithatë, **strategjia ofron një kornizë për krijimin e një sistemi të integruar** të shërbimeve sociale dhe shëndetësore në nivel lokal, veçanërisht në dobi të familjeve dhe individëve në nevojë, duke përfshirë ata me aftësi të kufizuara dhe individë të pafavorizuar ekonomikisht. Duke vendosur rregulla për ofrimin e shërbimeve të kujdesit social, strategjia synon të përmirësojë jetën e atyre që kanë nevojë për ndihmë sociale, duke përfshirë grupet e cenueshme dhe të margjinalizuara. Nga ana tjetër strategjia është një dokument kombëtar që orienton Bashkitë të nxisin dhe mbështesin grupet e tyre vulnerabël në varësi të nevojave të tyre. Strategjia përfshin mbështetjen e të gjithë qytetarëve që kanë akses në shërbimet e kujdesit social, shërbime gjithëpërfshirëse dhe që lidhen drejtpërdrejt me personat me aftësi të kufizuara, ndihmën ekonomike dhe varfërinë.

Pavarësisht mungesës së dispozitave të drejtpërdrejta në politikat e tjera sektoriale, ekziston një mundësi për sinergji dhe bashkëpunim ndërmjet sektorëve për të adresuar nevojat për ujë, kanalizime dhe higjienë të komuniteteve të cenueshme. Për shembull, iniciativat brenda sektorit të arsimit mund të integrojnë edukimin për higjienën në programet mësimore, ndërsa politikat e sektorit shëndetësor mund të kenë prioritet parandalimin e sëmundjeve nga uji dhe infrastrukturën sanitare në zonat e pa shërbyera.

Për më tepër, politikat e mbrojtjes sociale mund të përfshijnë masa për të siguruar akses në ujë të pastër dhe kanalizime si pjesë e shërbimeve thelbësore që u ofrohen popullatave të cenueshme.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)
Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale 2019-2022 (shtrihet deri në fund të vitit 2023)
WEB: <https://shendetesia.gov.al/mbrojtja-sociale-5/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
E mesme

3.1.3 Ekzistojnë mekanizma për identifikimin dhe adresimin e nevojave për ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë të grupeve të cënuara dhe të margjinalizuara

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ka mekanizma të vendosur, por jo për të identifikuar dhe adresuar nevojat për ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë të grupeve vulnerabël dhe të margjinalizuar. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe institucionet e saj si Shërbimi Social Shtetëror dhe drejtoritë e shërbimeve sociale në Bashki janë përgjegjëse për të përcaktuar:

- ndihmën ekonomike dhe përfitimet për individët me aftësi të kufizuara dhe familjet në nevojë**, të cilët nuk mund të sigurojnë plotësimin e nevojave themelore jetike, zhvillimin e aftësive dhe mundësive personale, ruajtjen e integritetit dhe përfshirjes sociale për shkak të kufizimeve ekonomike, fizike, psikologjike, dhe aftësive dhe mundësive sociale.
- zbutjen e varfërisë dhe përjashtimin social për individët dhe familjet, si dhe krijimin e mundësive për integrimin e tyre, duke ofruar një sistem ndërhyrjesh dhe shërbimesh për të përmirësuar jetën e tyre;
- garantuar ndihmë sociale nëpërmjet ndihmës së menjëhershme financiare për foshnjat e porsalindura.
- mirë organizimin dhe funksionimin e duhur të institucioneve shtetërore përgjegjëse për dhënien dhe administrimin e ndihmës sociale.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- Ligji nr.57/2019 “Për ndihmën sociale në Republikën e Shqipërisë”.

WEB: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2019/07/18/57/37004448-df0e-4768-9e88-35766f95ee4f>

- VKM nr. 518, datë 4.9.2018, “Për shërbimet e kujdesit social komunitar dhe rezidencial, kriteret, procedurat për përfitimin e tyre dhe masën e shumës për shpenzimet personale për përfituesit e shërbimit të organizuar”

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
Lartë

3.1.4 Buxhetet publike ofrojnë fonde specifike për të adresuar nevojat për FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë të grupeve të cënuara dhe të margjinalizuara

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Për grupet e margjinalizuara, përmirësimet e infrastrukturës në ujin e pijshëm dhe kanalizimet, veçanërisht rrjetet e brendshme, financohen kryesisht nga qeveria qendrore nëpërmjet programeve specifike buxhetore që synojnë modernizimin e shërbimeve. Kjo përfshin iniciativat të tilla si rindërtimi ose rinovimi i spitaleve, qendrave shëndetësore, qendrave sociale, shtëpive të të moshuarve, jetimoreve dhe burgeve, të cilat kryhen në kuadër të projekteve specifike të udhëhequra nga ministri të tilla si Shëndetësia dhe Kujdesi Social, si dhe Ministria e Drejtësisë.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

<https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E Lartë

	po	Deri diku	Pak	Jo
<p>3.1.5 Janë miratuar qasje të integruara për të mbështetur ofrimin e FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë për grupet e cenuara dhe të marginalizuara dhe për të eliminuar pabarazitë e tyre në mënyrë progresive</p>		2		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Njësia e Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit në nivel Bashkie është autoriteti përgjegjës për ofrimin e disa shërbimeve specifike të integruara për grupet vulnerabël dhe të marginalizuara (me një qasje ndër sektoriale në menaxhimin e rasteve). Rolet e saj specifike përfshijnë: a) Identifikimin e individëve dhe familjeve në nevojë. b) Kryerjen e nevojave fillestare dhe vlerësimeve të rrezikut për ata në nevojë. c) Ofrimin e informacionit dhe këshillimit publik për të drejtat dhe mundësitë për kujdes, trajtim, shëndetësi, arsim, punësim dhe pagesa sociale. ç) Hartimin e planeve individuale të kujdesit dhe mbështetjes. d) Koordinimin e mbështetjes dhe referimit të individëve dhe familjeve në shërbimet e kujdesit social në nivel lokal, rajonal dhe qendror. dh) Përgatitjen e dokumentacionit të nevojshëm për aksesin e individëve në shërbime. e) Monitorimin e ecurisë së rastit dhe vlerësimin e përshtatshmërisë së shërbimit. ë) Futjen e të dhënave përkatëse në Regjistrin Elektronik Kombëtar. f) Ndhmën në aplikimet për ndihmë ekonomike dhe përfitime të aftësisë së kufizuar.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: : (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Ligji 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit social në Republikën e Shqipërisë”, në nenet 36 dhe 37 ka përcaktuar jo vetëm rolin e bashkisë në këndvështrimin e shërbimeve të kujdesit social, por edhe strukturat që duhet të krijohen dhe funksionojnë si pjesë e tij, në mënyrë që një sistem komunitar lokal i këtyre shërbimeve të bëhet funksional WEB: https://www.refworld.org/pdfid/5a84406b4.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) Lartë</p>				
<p>3.1.6 Kur janë marrë parasysh ndryshimet në shërbimet e klientit (si digjitalizimi i faturimit), janë vlerësuar ndikimet e grupeve te cenuara dhe të marginalizuara dhe janë identifikuar edhe zgjidhjet përkatëse</p>			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Në Shqipëri, nismat si portali i qeverisë "e-Albania" dhe ligji i propozuar për <i>eQeverisjen</i> synojnë të modernizojnë ofrimin e shërbimeve dhe të rris aksesin për të gjithë qytetarët. Megjithatë, sfidat vazhdojnë, duke përfshirë mungesën e aksesit në internet në zonat rurale dhe përdorimin më të ulët të internetit tek individët mbi 50 vjeç. Pavarësisht nga këto pengesa, politikë bërësit po trajtojnë në mënyrë aktive shqetësimet e përfshirjes nëpërmjet dispozitave në projektligjin e qeverisjes elektronike dhe legjislacionit ekzistues si Kodi i Ujit, i cili i jep përparësi mbështetje për popullsinë vulnerabël. Kapërcimi i ndarjes digjitale do të kërkojë përpjekje të synuara për të përmirësuar infrastrukturën e internetit në rajonet rurale, për të zgjeruar programet e shkrim-leximit digjital për të moshuarit dhe për të përmirësuar vazhdimisht platformat e qeverisjes elektronike për të siguruar përdorshmërinë dhe aksesin për të gjithë qytetarët. Në përpjekjet e Shqipërisë për modernizimin e qeverisjes, portali "e-Albania" dhe ligji i ardhshëm për e-Government sinjalizojnë një angazhim për efikasitet dhe gjithëpërfshirje. Megjithatë, ndarja digjitale paraqet sfida, veçanërisht me aksesin në internet në zonat rurale dhe përdorimin më të ulët të internetit në mesin e demografisë më të vjetër. Politikë bërësit po reagojnë me masa për të adresuar këto pabarazi, duke vënë theksin në sigurinë elektronike dhe aksesueshmërinë në legjislacion dhe duke siguruar mbështetje për popullatat e cenueshme përmes kornizave ekzistuese. Kapërcimi i këtyre pengesave kërkon investime strategjike në infrastrukturën e internetit, iniciativa të përshtatura për edukimin digjital dhe përmirësime të vazhdueshme në platformat e qeverisjes elektronike për të siguruar akses të barabartë dhe ofrim të shërbimeve në të gjithë vendin.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: : (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave. https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/ Procedurat e ofrimit të shërbimeve on-line nga institucionet ofruese të shërbimit dhe të monitorimit metodologjinë për mbikëqyrjen e veprimtarive administrative të ofrimit të shërbimeve WEB: file:///C:/Users/ana87/Downloads/ESPN%20-%20Flash%20report%202022%20-%202030%20-%20AL%20-%20June%202022.pdf VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjellës Kanalizimeve</p>				

WEB: https://www.erru.al/doc/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf

Tekst shtesë: opinion ekspert

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.1

Shtoni të pikë fituar (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 8

Numri total i pikëve për 6 fushat: 1 . 3

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme I ulët

Fusha 3.2 Personat me nevoja të veçanta fizike

Arsyetimi. Shumë persona me aftësi të kufizuara, të sëmurë dhe të moshuar përballen me probleme në aksesin e furnizimit me ujë dhe kanalizime për shkak të nevojave të tyre specifike fizike.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.2.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga personat me nevoja të veçanta fizike			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Në Shqipëri, përpjekjet për të adresuar nevojat e personave me aftësi të kufizuara përshkruhen në Planin Kombëtar të Veprimit për Personat me Aftësi të Kufizuara (PKVPAK) 2021-2025, një dokument gjithëpërfshirës që synon promovimin e integritetit të tyre në jetën socio-ekonomike. Duke theksuar detyrimet e përcaktuara në Konventën për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara, PKVPAK nënvizon masat për të përmirësuar cilësinë e të dhënave dhe aksesin brenda sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve. Për më tepër, Plani Kombëtar përcakton synime të qarta për rritjen e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë, duke njohur rëndësinë e përfshirjes dhe aksesit të barabartë në shërbime. Ligji nr. 93/2014 përforcon më tej të drejtat e personave me aftësi të kufizuara, duke promovuar gjithë përfshirjen dhe aksesin në të gjithë sektorët, përfshirë furnizimin me ujë dhe kanalizimet.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: : (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)</p> <p>Plani Kombëtar për Personat me Aftësi të Kufizuara 2021-2025</p> <p>WEB: https://www.sherbimisocial.gov.al/wp-content/uploads/2023/06/Plani-Kombetar-PAK-2021-2025_AL.pdf</p> <p>Ligji Nr. 93/2014 Për Përfshirjen dhe Aksesueshmërinë e Personave me Aftësi të Kufizuara: Përcaktimi i të drejtave thelbësore lidhur me përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara në shërbimet publike.</p> <p>WEB: http://qbz.gov.al/eli/ligj/2014/07/24/93</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>E Lartë</p>				
3.2.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për personat me nevoja të veçanta fizike			2	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Këshilli Kombëtar për Personat me Aftësi të Kufizuara, në përputhje me kuadrin ligjor për PAK, konsideron objektivat e mëposhtëm:</p> <p>a) Përcaktimi i të drejtave thelbësore në lidhje me përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara, duke synuar garantimin e mundësive të barabarta për të gjithë individët në kushte të barabarta.</p> <p>b) Sigurimi i jetesës së pavarur për të gjithë personat me aftësi të kufizuara që zgjedhin të jetojnë në mënyrë autonome, duke maksimizuar autonominë e tyre dhe aftësitë vendimmarrëse për të siguruar pjesëmarrje të barabartë në jetën e komunitetit.</p> <p>c) Vendosja e udhëzimeve për vlerësimin e aftësisë së kufizuar, identifikimin e nevojave të personave me aftësi të kufizuara dhe përcaktimin e mjeteve të mbështetjes.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: : (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)</p> <p>Ligji nr. 93/2014 “Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara.”</p> <p>WEB: https://platforma-pak.al/wp-content/uploads/2019/03/1.-ligj_nr_93_dt_24_7_2014-converted.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>E Lartë</p>				
3.2.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për personat me nevoja të veçanta fizike (si p.sh. për përshtatjen e objekteve shtëpiake)			1	

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Në Shqipëri, iniciativa specifike të financimit publik janë vendosur për të mbështetur këtë qëllim, duke demonstruar një angazhim për të adresuar nevojat unike të kësaj popullate të cenushme, duke mobilizuar burime financiare për të shmangur çdo pengesë dhe infrastrukturë të dedikuar për ofrimin e shërbimeve publike.

Një nismë e dukshme është miratimi i standardeve për shërbimet e integruara celulare brenda familjeve për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në qershor 2022. Kjo nismë synon të ofrojë mbështetje gjithëpërfshirëse për familjet, duke përfshirë aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, objektet sanitare dhe higjienike të përshtatura për nevojat specifike të fëmijëve me aftësi të kufizuara. Zbatimi i këtyre standardeve monitorohet nga afër nga shërbimet sociale shtetërore për të siguruar që shërbimet e kujdesit social, duke përfshirë përmirësimet e infrastrukturës, financohen dhe ofrohen në mënyrë efektive.

Për më tepër, financimi nga qeveria qendrore mbështet projekte infrastrukturore që synojnë modernizimin e shërbimeve të ujit të pijshëm dhe kanalizimeve, veçanërisht brenda institucioneve që u shërbejnë grupeve të marginalizuara. Për shembull, shtëpitë e të moshuarve dhe jetimoret marrin mbështetje për projekte rindërtimi ose rinovimi përmes programeve buxhetore specifike të administruara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Kujdesit Social, por asnjë buxhet specifik nuk është identifikuar në të gjithë buxhetin për t'u identifikuar për kanalizimet e ujit, etj. Këto nisma jo vetëm që përmirësojnë kushtet e jetesës së banorëve, por gjithashtu i japin përparësi aksesit në ujë të pijshëm të sigurt dhe objekteve sanitare, duke promovuar shëndetin dhe mirëqenien.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

VKM nr. 355, datë 02.06.2022 “për miratimin e standardeve të shërbimit të integruar celular në familje, për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre dhe manualin e zbatimit.

Udhëzimet nr. 667, datë 01.10.2019 për metodologjinë e kontrollit të vlerësimit biopsikosocial të personave me aftësi të kufizuara.

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

3.2.4 Ekzistojnë standarde minimale teknike që sigurojnë ndërtimin e objekteve të aksesueshme për personat me nevoja të veçanta fizike

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Po, ka standarde minimale teknike që sigurojnë krijimin e objekteve të aksesueshme për personat me nevoja të veçanta fizike. Standardet më të rëndësishme të përdorura në Shqipëri janë renditur më poshtë.

Burimi i informacionit të

përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

WEB: <https://qbz.gov.al/share/rU2YH5OUS1W7qYWrf2OSUQ>

VKM NR. 1503, datë 19.11.2008, rregullore për përdorimin e hapësirave nga personat me aftësi të kufizuara

VKM nr. 152, datë 13.03.2024 “për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale 2024-2030 dhe planit të veprimit për zbatimin e saj”.

VKM nr. 114, datë 6.03.2024 “për miratimin e standardeve të projektimit për spitalet dhe klinikat mjekësore”.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

E mesme

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.2

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) **5**

Numri total i pikëve për 4 fushat: **1.3**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

E lartë E mesme I ulët

Fusha 3.3 Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor

Arsyetimi. Përdorimi i objekteve shëndetësore nuk mund të sigurojë qasje të pavarur në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta dhe varet nga shërbimet e ujit dhe kanalizimeve të ofruara në objektet shëndetësore.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.3.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet e kujdesit shëndetësor			1	

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Të gjitha kanalizimet dhe higjiena në objektet e kujdesit shëndetësor kanë qasje në ujë të pijshëm dhe kanalizime. Në disa zona të izoluar ka lidhje uji por mund të identifikohen vështirësi në vazhdimin e shërbimit nga rrjeti. Në shumicën e rasteve shërbimi 24 orësh mbështetet përmes rezervuarëve individualë të ujit. Nuk ka ndonjë bazë të dhënash të publikuar për këto shërbime. Kuadri rregullator, siç përshkruhet në vendimin nr. 237, datë 6 mars 2009, mandaton objektet e kujdesit shëndetësor të sigurojnë furnizim të pandërprerë me ujë dhe të mbajnë rezerva të mjaftueshme uji gjatë ndërprerjeve. Kjo rregullore nënvizon rëndësinë e respektimit të standardeve për të mbrojtur shëndetin publik dhe për të siguruar ofrimin e shërbimeve thelbësore në objektet e kujdesit shëndetësor.

Në vitin 2022, organet inspektuese të ISSH kanë kryer gjithsej 108 inspektime dhe rinspektime në spitale. Këto inspektime zbuluan mangësi të konsiderueshme në lidhje me kushtet higjienike dhe sanitare, si dhe probleme me infrastrukturën dhe pajtueshmërinë operacionale me rregulloret dhe protokollat e vendosura për ambientet spitalore. Këto mangësi u vunë re në fusha të ndryshme, duke përfshirë mjediset, objektet dhe sistemet hidrosanitare, të cilat të gjitha nuk arritën të përmbushnin standardet e përshkruara në protokollat dhe rregulloret përkatëse.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

VENDIM Nr. 237, datë 06.03.2009, “Për përcaktimin e kriterëve për hapjen dhe mbylljen e spitaleve”, (ndryshuar me vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 800, datë 11.12.2019).

WEB: <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2009/03/06/237>

<https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

e mesme

3.3.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor			1	
---	--	--	---	--

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Kujdesi Shëndetësor Parësor konsiderohet një shërbim themelor në përpjekjet e Sistemit Shëndetësor Shqiptar për të kontrolluar sëmundjet dhe për të mbrojtur shëndetin e të gjithë qytetarëve.

Strategjia e Kujdesit Parësor Shëndetësor (KSHP) në Shqipëri po ndërtohet për herë të parë, por ajo është hartuar mbi një traditë të mirëkonsoliduar. Aty thuhet se pjesa dërrmuese e kontakteve që ka popullsia me sistemin shëndetësor bëhen në nivel qendrash shëndetësore dhe shumë probleme shëndetësore trajtohen nga mjekë të përgjithshëm apo edhe infermierë në strukturat e kujdesit shëndetësor parësor. Pavarësisht kësaj, ndryshimet demografike dhe epidemiologjike, prishmëritë gjithnjë në rritje për kujdesin shëndetësor, së bashku me rreziqet e larta të rritjes së pabarazive, kërkojnë më shumë mbështetje, përshtatje dhe reforma në kujdesin parësor shëndetësor.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Ligji nr. 10 107, datë 30.3.2009 “për kujdesin shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”.

WEB: https://docs.google.com/document/d/1ugd-gRtG35_LTq3M7a3Zyir8J8e6FB7Z/edit?usp=sharing&oid=106217760227202599953&rtprof=true&sd=true

Vendimi nr. 210, datë 6.4.2022 “për miratimin e strategjisë kombëtare të shëndetësisë 2021-2030”.

WEB: <https://docs.google.com/document/d/19cvO4wzZYFiI5R3QL9KZJUUYZiOrOemY/edit?usp=sharing&oid=106217760227202599953&rtprof=true&sd=true>

Vendimi nr. 405, datë 20.5.2020 “për miratimin e strategjisë së zhvillimit të shërbimeve të kujdesit shëndetësor parësor në Shqipëri 2020-2025”.

WEB: https://docs.google.com/document/d/1b_SwF6bWLqmykCtw5tkaiW47YfddZwe_/edit?usp=sharing&oid=106217760227202599953&rtfpof=true&sd=true

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

3.3.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Përsa i përket grupeve të marginalizuara, qeveria qendrore financon infrastrukturën e ujit të pijshëm dhe kanalizimeve, duke u fokusuar kryesisht në rrjetet e brendshme. Ky financim është ndarë përmes programeve buxhetore specifike që synojnë modernizimin e shërbimeve. Shembuj të objekteve që përfitojnë nga kjo mbështetje përfshijnë spitalet, qendrat shëndetësore dhe qendrat sociale, të cilat i nënshtrohen rindërtimit ose rinovimit nëpërmjet projekteve të mbikëqyrura nga Ministria e Shëndetësisë dhe Kujdesit Social.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

3.3.4 Institucionet e kujdesit shëndetësor kanë mekanizma efektivë ankimimi

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Në vendimin nr. 405, datë 20.04.2020 “Për miratimin e strategjisë për zhvillimin e shërbimeve të kujdesit shëndetësor parësor në Shqipëri 2020-2025” dokumenti ndiqet nga procedurat e funksionimit dhe organizimit të operatorit, të cilat përfshijnë disa rregullore dhe mekanizma.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Vendimi nr. 405, datë 20.04.2020 “Për miratimin e strategjisë për zhvillimin e shërbimeve të kujdesit shëndetësor parësor në Shqipëri 2020-2025”

WEB: <https://shendetesia.gov.al/wp-content/uploads/2022/10/Strategjia-Zhvillimit-t%C3%AB-Kujdesi-Paresor-2020-2025.pdf>

Dokumenti procedural për organizimin dhe funksionin e operatorit të shërbimeve të kujdesit shëndetësor.

WEB: <https://shendetesia.gov.al/wp-content/uploads/2021/04/Rregullore-miratuar-DQOSHKSH.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

3.3.5 Objektet arsimore kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Në zonat urbane, të gjitha objektet e kujdesit shëndetësor kanë akses në rrjetin e ujës jellës dhe kanalizimeve. Në zonat rurale ku mungon rrjeti i furnizimit me ujë, burimet e ujit shpesh sigurohen përmes puseve, duke lejuar pompimin e ujërave nëntokësore. Shumica e objekteve të kujdesit shëndetësor, veçanërisht ato që janë rikonstruktuar, kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra. Për më tepër, pajisje funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike janë të disponueshme në të gjitha ambientet. Vëmendja ndaj kësaj infrastrukture kritike është rritur ndjeshëm gjatë periudhës së pandemisë COVID-19 dhe masave shoqëruese.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Nuk ka të dhëna publike, por përfundimi mund të jetë nga anketa e përgjithshme.

Referuar mungesës së të dhënave publike, arsyetimi i pikës bazohet në mendimin e ekspertit.

VKM nr. 114, datë 6.03.2024 ”për miratimin e normave të projektimit të spitaleve dhe klinikave mjekësore”.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

e mesme

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.3.6 Stafi i institucioneve të kujdesit shëndetësor është trajnuar për praktikat e mira të higjienës dhe promovimin e sjelljes			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Të gjithë anëtarët e stafit të objekteve shëndetësore kanë njohuritë dhe trajnimin e nevojshëm për promovimin e higjienës. Mbështetje e fortë në këtë drejtim është dhënë gjatë pandemisë COVID-19, me fushata informuese dhe postera të publikuar nga qeveria qendrore dhe projekte apo organizata të ndryshme.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Nuk ka të dhëna publike, por përfundimi mund të jetë nga anketa e përgjithshme.</p> <p>Referuar mungesës së të dhënave publike, arsyetimi i pikës bazohet në mendimin e ekspertit.</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>Lartë</p>				
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.3</p> <p>Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 6</p> <p>Numri total i pikëve për 6 fushat: 1</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)</p> <p>Lartë E mesme I ulët</p>				

Fusha 3.4 Përdoruesit e objekteve arsimore

Arsyetimi. Përdoruesit e arsimore objektet (të cilat përfshijnë kopshtet, shkollat, dhe universitetet) nuk mund të sigurojnë akses të pavarur në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë për një pjesë të madhe të ditës dhe varen nga shërbimet e ujit, kanalizimeve dhe higjienës që ofrohen në objektet arsimore.

	po	Deri diku	Pak	jo
3.4.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore (kopshte, shkolla, universitete)		2		

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Raporti kombëtar për zbatimin e platformës për veprim paraqet numrin e institucioneve arsimore (publike dhe private) me akses në ujë të pijshëm, objekte të përbashkëta sanitare dhe objekte bazë për larjen e duarve për vitin 2017. Strategjia Kombëtare e Arsimit 2021-2026 synon të kontribuojnë në një sistem arsimor që bazohet në nevojat dhe interesat e studentëve; që krijon kushtet dhe mundësitë që studentët të ndërtojnë dhe zhvillojnë njohuritë, aftësitë dhe vlerat e tyre të kërkuara nga shoqëria; që u mundëson studentëve të zhvillohen në mënyrë të pavarur dhe të kontribuojnë në mirëqenien e tyre dhe shoqërinë dhe të përballen në mënyrë konstruktive me sfidat e jetës.

Gjatë vitit 2022 janë kryer 3839 inspektime dhe rinspektime në entet arsimore parashkollore publike dhe jopublike, shkolla, institucione të arsimit të lartë, si dhe konvikte e mensa të institucioneve të arsimit të mesëm dhe të lartë. 10% e tyre rezultojnë me

Gjendje të keqe të anekseve hidrosanitare dhe pajisjeve të tyre.

Mosfurnizim me ujë të rrjedhshëm, mungesë uji të ngrrohtë.

Mungesë të pajisjeve të bllokut të gatimit në kopshte.

Mungesë të ambienteve të nevojshme në çerdhe

Tualete të papërshtatshme për grupmoshën në institucionet arsimore parashkollore.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Strategjia Kombëtare e Arsimit 2021-2026

WEB: <https://arsimi.gov.al/wp-content/uploads/2021/05/Draft-Strategjia-per-Arsimin-2021-2026.pdf>

Raporti kombëtar për zbatimin e platformës për veprim paraqet numrin e institucioneve arsimore (publike dhe private) me akses në ujë të pijshëm.

WEB: <https://shendetesia.gov.al/wp-content/uploads/2022/01/Raporti-Pekin25.docx>

WEB: <https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Lartë

3.4.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore	3			
--	---	--	--	--

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Strategjia kombëtare për sektorin e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve nga viti 2023 deri në vitin 2030 thekson angazhimin për të siguruar akses në furnizimin me ujë dhe kanalizime për të gjithë popullsinë. Enti Rregullator i Ujit (ERRU) ka caktuar shkollat, kopshtet, çerdhet, konviktet e studentëve dhe kampuset universitare si klientë publikë me status të veçantë në metodologjinë e përcaktimit të tarifave.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve 2023-2030

WEB: https://qbz.gov.al/share/4F_MtM6rT--5YeF36W2LDQ

VKM nr. 319, datë 21.4.2017 “Për miratimin e standardeve të projektimit 2017 shkollave”, i ndryshuar 1 VKM Nr.206, datë 29.1.2020 Për një ndryshim në VKM nr.319, datë 12.4.2017, “për miratimin e standardeve të projektimit të shkollave

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

3.4.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Për disa objekte arsimore, infrastruktura e ujit të pijshëm dhe kanalizimeve, kryesisht në rrjetin e brendshëm financohet nga pushteti vendor dhe qendror, në kuadër të programeve buxhetore specifike për modernizimin e infrastrukturës arsimore. Këtu mund të rendisim shkollat fillore, shkollat e mesme dhe universitetet.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave. WEB: https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
3.4.4 Objektet arsimore kanë mekanizma efektivë ankimimi	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve 2023-2030 parashikon një angazhim për përmbushjen e detyrimeve për akses në ujësjellës kanalizime për të gjithë popullsinë, duke përfshirë këtu edhe objektet arsimore. Sipas Strategjisë Kombëtare të Arsimit 2021-2026, Ligjit për Arsimin dhe Rregullores së Brendshme të çdo institucioni arsimor, është e mandatuara që çdo shkollë të krijojë një bord prindërisht për të trajtuar çështje të ndryshme që lidhen me mirëqenien e fëmijëve në shkolla, duke përfshirë shqetësimet dhe ankesat e infrastrukturës në lidhje me ujin dhe kanalizimet .</p> <p>Në përputhje me "Rregulloren për Procedurën e Apelit pranë Komisionit Kombëtar Rregullator të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Trajtimit të Ujërave të Ndotur për të Licencuarit", datë 19 Prill 2019, çdo individ i interesuar mund të paraqesë një ankesë me shkrim në ERRU nëse mendon se operatori i tyre po dështon, për të përmbushur detyrimet ligjore ose kontraktuale. Fillimisht, ankesa duhet t'i drejtohet operatorit, duke lejuar respektimin e procedurave të vendosura nga operatori për zgjidhjen e ankesave. Nëse problemi vazhdon dhe klienti mbetet i pakënaqur, ata mund ta përshkallëzojnë çështjen duke paraqitur një ankesë me shkrim në ERRU. ERRU më pas do të kryejë një analizë, duke njoftuar operatorin e licencuar për çdo shkelje të supozuar të kontratës ose shkelje të ligjit dhe duke kërkuar një përgjigje formale me shkrim.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve 2023-2030 WEB: https://qbz.gov.al/share/4F_MtM6rT--5YeF36W2LDQ ERRU: "Rregullorja datë 19.04.2019 për procedurën e ankimimit pranë Komisionit Kombëtar Rregullator të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Trajtimit të Ujërave të Ndotura për të Licencuarit", WEB: https://erru.al/an/ankesat/</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
	po	Deri diku	Pak	Jo
3.4.5 Objektet arsimore kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Të gjitha objektet arsimore kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente për larjen e duarve. Produktet e higjienës mund të mungojnë shumë rrallë në disa raste për periudha të shkurtra për shkak të zinxhirit të shpërndarjes dhe prokurimeve.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Mendimi i ekspertit. Nuk ka të dhëna publike të ndara zyrtarisht në lidhje me këtë pyetje.</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.4

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) **12**

Numri total i pikëve për 5 fushat: 2 . 4

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 3.5 Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve

Arsyetimi. Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve nuk mund të sigurojnë qasje të pavarur në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta dhe varen nga shërbimet e ujit dhe kanalizimeve të ofruara në shtëpitë e të moshuarve.

	po	Deri diku	Pak	jo
3.5.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve		2		

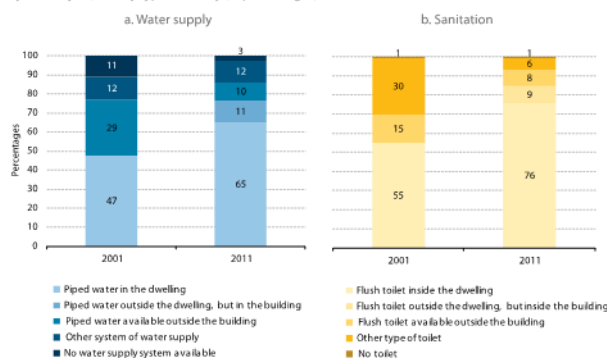
Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Sipas udhëzimit nr. 581, datë 18.12.2017, “Për miratimin e standardeve të shërbimeve të përkujdesit social, ndihmës në familje, për të moshuarit”, hartimi i standardeve të ndihmës shtëpiake për të moshuarit është një nga objektivat e reformimit të sistemit të shërbimeve të kujdesit social. Kjo reformë synon një shumëllojshmëri shërbimesh në shtëpi për të moshuarit, duke përfshirë ruajtjen e higjienës personale.

“INSTAT ka kryer një studim mbi situatën e të moshuarve në Shqipëri. Ky studim paraqet aksesin e të moshuarve në sistemet e sigurta të furnizimit me ujë sipas vitit të regjistrimit të popullsisë dhe banesave (2001 dhe 2011).

https://www.instat.gov.al/media/3550/population_ageing_situation_of_elderly_people_in_albania.pdf

Figure 3.8: Distribution of (a) water supply and (b) sanitation to the elderly population aged 65 and over, by census year, and by type of facility (in percentages)

Source: Population and Housing Census, 2001 and 2011

Kushtet sanitare të të moshuarve paraqesin një pasqyrë të ngjashme me situatën e furnizimit me ujë. Një shumicë e madhe prej 93 % ka akses në një lloj të përmirësuar të kanalizimeve, por vetëm 76 % e tyre kishin këtë tualet brenda banesës së tyre (Figura 3.8, paneli b). Rreth 6 % kanë një lloj tjetër tualeti, për të cilin nuk dihet përshtatshmëria. Një përqindje pothuajse e papërfillshme nuk kishte akses në kanalizime (më pak se 1 %). Krahasuar me vitin 2001, vërehet një përmirësim i dukshëm. Në atë kohë, vetëm 70 % e të moshuarve kishin akses në tualet me ujë, dhe vetëm 55 % e kishin tualetin brenda banesës së tyre. Gjithashtu për kushtet sanitare, për popullatën e moshuar janë përmirësuar pak më shumë sesa për popullatën në përgjithësi.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Vendimi nr. 581, datë 18.12.2017, “Për miratimin e standardeve të shërbimeve të kujdesit social, asistencës shtëpiake, për të moshuarit”.

https://www.sherbimisocial.gov.al/wp-content/uploads/2014/03/Udh%C3%ABzim_581_18.12.2017.pdf

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

3.5.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve	3			
--	---	--	--	--

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Standardet e shërbimit në qendrat ditore për të moshuarit janë krijuar për të garantuar të drejtat e të moshuarve në përputhje me Kushtetutën e Shqipërisë, Politikën e Deklarimit dhe kornizat ndërkombëtare si: Plani Ndërkombëtar i Veprimit për të Moshuarit dhe Karta Sociale Evropiane. Këto standarde përputhen me rekomandimet e Këshillit të Evropës dhe mbështesin parime të tilla si respektimi i individualitetit, barazia e mundësive dhe integrimi social. Në mënyrë të ngjashme, standardet e shërbimeve të kujdesit social për të moshuarit në institucionet rezidenciale bazohen në parimet themelore të kujdesit social, duke përfshirë respektimin e vlerave individuale, barazinë, transparencën dhe mosdiskriminimin. Këto standarde synojnë të promovojnë pavarësinë dhe pjesëmarrjen në jetën e komunitetit midis individëve të moshuar. Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve për 2023-2030 përfshin një angazhim për të siguruar akses në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve për të gjithë popullsinë, përfshirë të moshuarit (Vendim nr. 823, datë 6.12.2006). Enti Rregullator i Ujit ka njohur shtëpitë e të moshuarve si klientë publikë me status të veçantë në metodologjinë e përcaktimit të tarifave, duke theksuar rëndësinë e sigurimit të aksesit në shërbimet thelbësore për këtë grup vulnerabel.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Vendim nr. 823, datë 6.12.2006, “për miratimin e standardeve të shërbimit të kujdesit social për të moshuarit në qendrat ditore”.

WEB: https://www.sherbimisocial.gov.al/wp-content/uploads/2016/12/Vendim-i-KM_823_06.12.2006-moshuar-ditore.pdf

Vendim nr. 821, datë 6.12.2006 “për miratimin e standardeve të shërbimeve të kujdesit social për të moshuarit në qendrat rezidenciale ”.

WEB: https://www.sherbimisocial.gov.al/wp-content/uploads/2016/12/Vendim-i-KM_821_06.12.2006-moshuar-rezidencial.pdf

Strategjia kombëtare e sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve, 2023-2030

WEB: https://qbz.gov.al/share/4F_MtM6rT--5YeF36W2LDQ

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

3.5.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Përsa i përket shtëpive të të moshuarve, infrastruktura për ujë të pijshëm dhe kanalizime, kryesisht brenda rrjetit të brendshëm, financohet si nga burimet e pushtetit vendor ashtu edhe nga ai qendror nëpërmjet programeve specifike buxhetore që synojnë modernizimin e kësaj infrastrukture. Investimet në këto objekte ndërmerren bashkërisht nga autoritetet vendore dhe qendrore. Në vendimin nr.821, datë 6 dhjetor 2006, “për miratimin e standardeve të shërbimit të kujdesit për të moshuarit në qendrat rezidenciale ”, hartimi i standardeve për shërbimet rezidenciale synon fuqizimin e strukturave të pushtetit vendor për përmbushjen e përgjegjësisë të reja në lidhje me përmbushjen e kushteve sociale, nevojave të komunitetit. Kjo përfshin planifikimin dhe shpërndarjen e fondeve për krijimin dhe mbështetjen e shërbimeve ekzistuese për të moshuarit brenda shtëpive të të moshuarve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Vendimi 821, datë 06.12.2006 “për miratimin e standardeve të shërbimit të kujdesit për të moshuarit në qendrat rezidenciale”.

WEB: <https://qbz.gov.al/share/4GbJfQIQP2xjICH6l656g>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

3.5.4 Shtëpitë e të moshuarve kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Të gjitha ambientet e shtëpive të të moshuarve janë të pajisura me tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte të nevojshme higjienike për të garantuar shëndetin dhe mirëqenien e banorëve.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Mendimi i ekspertit, hetimi.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.5.5 Shtëpitë e të moshuarve kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra		2		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Të gjitha ambientet e shtëpive të të moshuarve kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra. Vendimi nr. 821, datë 6.12.2006”, në paketën e standardeve të shërbimit, përfshin respektimin e privatësisë dhe dinjitetit të klientit gjatë shërbimeve të higjienës personale, standardi 4 e ka këtë kërkesë.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Vendim nr.821, datë 06.12.2006 “Për miratimin e standardeve sociale të shërbimit të kujdesit për të moshuarit në qendrat rezidenciale.</p> <p>WEB: https://qbz.gov.al/share/4GbJfQI0QP2xjICH6l656g</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.5</p> <p>Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe= 2, shtrirja e kufizuar= 1, Jo = 0) 10</p> <p>Numri total i pikëve për 5 fushat: 2</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)</p> <p>Lartë E mesme E ulët</p>				

Fusha 3.6 Të burgosurit

Arsyetimi. Të burgosurit nuk mund të sigurojnë qasje të pavarur në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta dhe varen nga shërbimet e ujit dhe kanalizimeve të ofruara në burgje dhe qendra të tjera paraburgimi.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.6.1 Ekzistojnë të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në ambientet e burgut			2	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Infrastruktura për ujin e pijshëm dhe kanalizime në disa ambiente të burgjeve financohet si nga pushteti vendor ashtu edhe nga ai qendror, kryesisht nëpërmjet programeve specifike buxhetore që synojnë modernizimin e kësaj infrastrukture. Megjithatë, investimet ndërmerren kryesisht nga qeveria qendrore. Fatkeqësisht, nuk ka të dhëna publike për nivelin e aksesit në ujë të pijshëm dhe kanalizime brenda këtyre objekteve.</p> <p>Gjatë vitit 2022, organet e inspektimit të ISSH kanë kryer 65 inspektime dhe rinspektime në Institucionet e Ekzekutimit të Vendimeve Penale dhe ambientet e paraburgimit pranë Drejtorive dhe Komisariateve të Policisë së Qarkut. Inspektimet identifikuan disa mangësi, duke përfshirë:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kushtet që bien nën standardet higjienike dhe sanitare.• Burimet materiale të pamjaftueshme.• Kushtet e pafavorshme për infrastrukturën hidrosanitare.• Praninë e lagështirës në zonat ku strehohen të burgosurit.• Kushtet që nuk plotësojnë normat e higjienës sanitare brenda kuzhinës.• Mungesa e zbatimit të duhur të shërbimit DDD <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Raporti vjetor i Inspektoratit Sanitar Shtetëror, 2022 WEB: https://ins-shendetesor.gov.al/wp-content/uploads/2023/07/Raporti-Vjetor-i-Inspektimeve-2022.pdf Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
3.6.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar aksesin e të burgosurve në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Ligji Nr. 81/2020 “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe paraburgim”, trajton shqetësimet e higjienës personale dhe mjedisore brenda ambienteve të burgut. Neni 36, pika 7, thekson në mënyrë specifike sigurimin e vazhdueshëm të të burgosurve me ujë të pijshëm si një kërkesë themelore.</p> <p>Kjo rregullore synon të vendosë udhëzime për organizimin dhe funksionimin e sistemit të burgjeve, disiplinën e brendshme dhe trajtimin e të burgosurve me dinjitet dhe respekt për të drejtat e tyre themelore. Ai mbulon aspekte të ndryshme, duke përfshirë kushtet e jetesës brenda institucionit, standardet mjedisore, normat e sjelljes për të burgosurit dhe masat që synojnë rehabilitimin dhe rintegrimin e tyre në shoqëri në përputhje me dispozitat ligjore. (Nenet 31, 32)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) VKM nr. 209, datë 6.4.2022 “për miratimin e rregullores së përgjithshme të burgjeve”. WEB: https://dpbsh.gov.al/wp-content/uploads/2023/03/veindim-2022-04-06-209.pdf Ligji Nr.81/2020 WEB: https://qbz.gov.al/share/-NFeNNR-Tmy4vO5ULymqLA Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) Lartë</p>				
3.6.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin e të burgosurve në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë		2		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Për disa objekte të burgjeve, infrastruktura e ujit të pijshëm dhe kanalizimeve, kryesisht në rrejetin e brendshëm financohet nga pushteti vendor dhe qendror, në kuadër të programeve të veçanta buxhetore për modernizimin e kësaj infrastrukture. Investimet bëhen përmes qeverisë qendrore.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.</p>				

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
lartë

3.6.4 Burgjet kanë mekanizma efektivë ankimimi

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ligji Nr. 81/2020 “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe paraburgim”, trajton shqetësimet e higjienës personale dhe mjedisore brenda ambienteve të burgut. Neni 34 përshkruan procedurën e paraqitjes së ankesave nga të burgosurit.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

WEB: <https://dpbsh.gov.al/wp-content/uploads/2023/03/veindim-2022-04-06-209.pdf>

Ligji Nr.81/2020

WEB: <https://qbz.gov.al/share/-NFeNNR-Tmy4vO5ULymqLA>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)
lartë

3.6.5 Objektet e burgut kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Të gjitha ambientet e burgut kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike. Në mënyrë tipike, këto ambiente janë rregulluar veçmas, pasi burgjet e meshkujve dhe femrave janë entitete të ndryshme.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)

Mendimi dhe vlerësimi i ekspertit.

Referuar mungesës së të dhënave publike, arsyetimi i pikës bazohet në mendimin e ekspertit.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.6

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 9

Numri total i pikëve për 5 fushat: 1 . 8

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 3.7 Njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe

Arsyetimi. Azilkërkuesit, personat e zhvendosur brenda vendit, migrantët dhe njerëzit e tjerë që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe nuk mund të sigurojnë qasje të pavarur në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë dhe varen nga shërbimet WASH të ofruara në ato objekte.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.7.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në qendra kolektive dhe kampe			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës, Trajtimit ose Ndëshkimit Mizor, Çnjerëzor ose Poshtëruës, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr.8454, datë 4 shkurt 1999, “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar në Kreun I, Inspektimi, pranë Qendrës Kombëtare të Pritjes së Azilkërkuesve, ka kryer verifikimin e kushteve të jetesës së azilkërkuesve në Republikën e Shqipërisë, si dhe masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të dhëna gjatë inspektimeve të mëparshme.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert) Ligji nr.8454, datë 4.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar. WEB: http://qbz.gov.al/eli/ligj/1999/02/04/8454</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) E ulët</p>				
3.7.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe		2		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Ligji 10/2021, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 44, thotë se Qendrat e Pritjes së Azilit duhet të sigurojnë kushte minimale higjienike.</p> <p>Qendra e Pritjes për Azilin ka këto përgjegjësi: a) organizon punën për të siguruar pranimin kolektiv të aplikantëve për mbrojtje ndërkombëtare; b) organizon punën për të siguruar standardet e përshtatshme të jetesës për kërkuesit e mbrojtjes ndërkombëtare; c) organizon punën për të siguruar zhvillimin e programeve pedagogjike e arsimore dhe këshillimin juridik falas për aplikantët për mbrojtje ndërkombëtare.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspert)</p> <p>Vendimi nr. 630, datë 27.10.2021 “për organizimin dhe funksionimin e qendrës së pritjes për azili”.</p> <p>WEB: https://docs.google.com/document/d/17T78uehoCxmEJ0Qh1ZdqH-99DRpMr4p/edit?usp=sharing&oid=10621776022720259953&rtpof=true&sd=true</p> <p>Vendim nr. 46, datë 7.2.2002 për miratimin e rregullores “Për funksionimin e qendrave të pritjes dhe trajtimit të përkohshëm për të huajt joazilkërkues”</p> <p>WEB: https://docs.google.com/document/d/1uWCVYIw4itEcV1m074lqXeZhteMy3MRg/edit?usp=sharing&oid=10621776022720259953&rtpof=true&sd=true</p> <p>Ligji 10/2021 “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 44, thotë se Qendrat Pritëse të Azilit duhet të sigurojnë kushte minimale higjienike.</p> <p>WEB: http://qbz.gov.al/eli/ligj/2021/02/01/10</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e mesme</p>				
3.7.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe		2		

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Qendra e pritjes së azilit financohet nga buxheti i shtetit, i cili është pjesë e buxhetit të Ministrisë së Brendshme që mbulon çështjet e azilit.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Buxhetet afatmesme të publikuara në faqet zyrtare të ministrive të linjës dhe Ministrisë së Financave.

WEB: <https://financa.gov.al/programi-buxhetor-afatmesem-ne-vite-2/>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

e mesme

3.7.4 Qendrat kolektive dhe kampet kanë mekanizma efektivë ankimi

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ligji 10/2021, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 44, thotë se Qendrat e Pritjes së Azilit duhet të sigurojnë kushte minimale higjienike.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Ligji 10/2021, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 44, thotë se Qendrat e Pritjes së Azilit duhet të sigurojnë kushte minimale higjienike.

WEB: <http://qzb.gov.al/eli/ligj/2021/02/01/10>

Mendimi i ekspertit: Në të gjitha kampet ka procedura të brendshme që nuk janë publike dhe nuk mund të aksesohen, por këto procedura kanë disa veprime që lidhen me mekanizmat e ankesës në përgjithësi.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

e mesme

3.7.5 Qendrat kolektive dhe kampet kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)

1

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Gjatë krizave të ndryshme qeveria shqiptare ka treguar përkushtim për të menaxhuar këtë situatë dhe gjithashtu këto shërbime kryesore janë ofruar.

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës, Trajtimin ose Ndëshkimit Mizor, Çnjerëzor ose Degradues, bazuar në verifikimin e kushteve të jetesës së azilkërkuesve në Republikën e Shqipërisë, harton një përmbledhje të kushteve minimale të jetesës në këto qendra.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Referuar mungesës së të dhënave publike, arsyetimi i pikës bazohet në mendimin e ekspertit.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.7

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) **7**

Numri total i pikëve për 5 fushat: 1.4

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 3.8 Njerëz të pastrehë

Arsyetimi. Një numër njerëzish nuk kanë akses në shërbimet e ujit dhe kanalizimeve jo sepse lokaliteti i tyre nuk u shërben ose sepse nuk mund t'i përballojnë ato, por sepse nuk kanë banesë fikse për t'u lidhur me rrjetet e ujit dhe kanalizimeve. Ato përfshijnë njerëz të pastrehë. Njerëzit e pastrehë duhet të mbështeten në objektet publike të ujit dhe kanalizimeve.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.8.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Të dhënat zyrtare në lidhje me aksesin e njerëzve të pastrehë në ujë të pijshëm dhe higjienë nuk janë të disponueshme. Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Mendimi i ekspertëve Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
3.8.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Strategjia e Strehimit Social 2016–2025 i kushton rëndësi të veçantë krijimit dhe forcimit të një sistemi të mbledhjes së të dhënave në mënyrë që bashkitë të mund të njohin nevojat për strehim dhe të hartojnë programe të përshtatshme bazuar në burimet lokale. Në ligjin nr.22/2018, “Strehimi Social” është përcaktuar si një nga kushtet për strehim të përshtatshëm dhe akses në shërbimet publike. Shërbimet publike përfshijnë ujin e pijshëm, furnizimin me energji elektrike, largimin e ujërave të ndotur dhe menaxhimin e mbetjeve. kushtet e menaxhimit të banesave sociale me qira. Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Ligji Nr.22/2018 WEB: https://qbz.gov.al/share/T9rWG-cZSdS1ZUsqvdh5qA Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e mesme</p>				
3.8.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Bashkia e Tiranës, nëpërmjet strukturave të saj, zbaton dhe menaxhon shërbimin social për kategoritë e rrezikut, duke siguruar që shërbimet e ofruara të jenë të përshtatshme, efektive, të aksesueshme dhe gjithëpërfshirëse. Këto programe sigurojnë garantimin e të drejtave dhe standardeve të ndihmës dhe kujdesit për individët dhe grupet në nevojë. Vizioni i TIRANA SHELTER i vetmi në Shqipëri, për të pastrehët është të sigurojë një strehë urgjente për të pastrehët e identifikuar në situatë rruge në qytetin e Tiranës. Kjo Qendër, në ndryshim nga administrimi i pesë qendrave të tjera sociale në varësi të Bashkisë së Tiranës, shërben si një strehë funksionale çdo ditë, ku grupi i synuar mund të përfitojë nga paketa e shërbimeve të nevojshme nga ora 20:00-8:00, dhe në rastet kur shpallet emergjencë civile, kjo qendër funksionon 24 orë në ditë, duke mbuluar ujin, ushqimin, ambientet e higjienës, pa asnjë pengesë për përfitimin e këtyre shërbimeve. Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Plani Social i Bashkisë së Tiranës (Nuk është publik) Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
3.8.4 Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për objektet që synojnë njerëzit e pastrehë (çezma publike, tualete, dushe dhe ambiente për larjen e duarve)			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p>				

Ankesat trajtohen në Ligjin Nr. 22/2018 “Banesat Sociale”, Neni 28, Kushtet e Administrimit të Banesave Sociale me Qira.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Ligji Nr.22/2018

WEB: <https://qbz.gov.al/share/T9rWG-cZSdS1ZUsqvdh5qA>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.8.5 Ka çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë				0

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Në qendrat e qyteteve urbane, ka disa shatërvanë dhe tualete publike të menaxhuara nga autoritetet komunale. Megjithatë, në shkallë kombëtare, numri i këtyre objekteve është shumë i kufizuar.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Referuar mungesës së të dhënave publike, arsyetimi i pikës bazohet në mendimin e ekspertit.

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.8

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) **3**

Numri total i pikëve për 5 fushat: 0.6

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 3.9 Komunitetet udhëtare dhe nomade

Arsyetimi. Një numër njerëzish nuk kanë akses në ujë të pijshëm, shërbime sanitare dhe higjienike, jo për shkak se lokaliteti i tyre nuk u shërben ose sepse nuk mund t'i përballojnë ato, por sepse nuk kanë banesë fikse për t'u lidhur me rrjetet e ujit dhe kanalizimeve. Ato përfshijnë udhëtarët dhe komunitetet nomade. Udhëtarët dhe komunitetet nomade duhet të mbështeten në objektet publike. (Sfida e vendbanimeve të pakicave etnike konsiderohet në zonën 3.10).

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.9.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Plani i Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2021-2025</p> <p>Ekzistojnë të dhëna publike zyrtare në lidhje me aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga udhëtarët dhe komunitetet nomade.</p> <p>730 romë dhe egjiptianë janë identifikuar gjatë vitit 2019 si me regjistrim civil që nuk përputhej me atë real. Të dhënat nga Anketa Rajonale e Romëve tregojnë se 84% e komunitetit rom kanë akses në energji elektrike dhe 50% e tyre kanë akses në ujë me tubacion në banesën e tyre .</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Plani i Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2021-2025</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				
3.9.2 Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Përshtatja e Planeve Kombëtare të Veprimit për minoritetet rome dhe egjiptiane (2021-2025) dhe për komunitetin LGBTI (2021-2027) afirmon angazhimin e qeverisë shqiptare për të avancuar më tej axhendat përkatëse në përputhje me standardet dhe vlerat evropiane. Bashkimi Evropian dhe Këshilli i Evropës mbështetën autoritetet vendase përkatëse në kryerjen e analizave gjithëpërfshirëse dhe një serie gjithëpërfshirëse konsultimesh me komunitetet përkatëse, në hartimin e planeve të reja të veprimit.</p> <p>Plani i veprimit i miratuar për romët dhe egjiptianët, duke marrë parasysh prioritetet e përcaktuara në Kornizën Strategjike të Romëve të BE-së (2020-2030) dhe Planin Strategjik të Veprimit të KiE për përfshirjen e romëve dhe udhëtarëve (2020-2025), përfshin një kapitull të ri mbi "Luftën kundër anticiganizmit " . Ai synon të sigurojë që anticiganizmi të njihet dhe të trajtohet në politikat publike nëpërmjet ndryshimeve sistematike dhe strukturore në mënyrë që të kontribuojë në një shoqëri shqiptare pa diskriminim ndaj romëve dhe egjiptianëve.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>WEB: https://www.coe.int/en/web/tirana/-/kjdfkjs</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				
3.9.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Financimi publik për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga udhëtarët dhe komunitetet nomade lidhet vetëm me ato shërbime që u ofrohen këtyre grupeve në kufijtë, në qendrat e pritjes për refugjatët dhe për komunitetet rome dhe egjiptiane të përfshira në Planin e integrimi të komuniteteve rome dhe egjiptiane 2021-2025.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				

3.9.4 Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për objektet që synojnë komunitetet nomade (çezma publike, tualete, dushe dhe objekte për larjen e duarve)				0					
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Ankesat i drejtohen Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi , sipas Ligjit nr . 10 221 datë 04.02.2010 “ Për Mbrojtjen nga Diskriminimi ”</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Ligji nr. 10 221 datë 04.02.2010 “ Për Mbrojtjen nga Diskriminimi ”</p> <p>WEB: http://qbz.gov.al/eli/ligj/2010/02/04/10221</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 65%;"></th> <th style="width: 10%; text-align: center;">po</th> <th style="width: 15%; text-align: center;">Deri diku</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Pak</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Jo</th> </tr> </thead> </table>						po	Deri diku	Pak	Jo
	po	Deri diku	Pak	Jo					
3.9.5 Ka çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1						
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Në çdo kufi ka ambiente të vendosura për refugjatët (qendra pritjeje), të cilat janë të gjitha të pajisura për sigurimin e ujit të pijshëm të sigurt, dusheve, larjes së duarve, letrave higjienike. Ka komunitete nomade në lëvizje ku ky akses është i kufizuar, sepse këto lehtësira mungojnë përmes rrugës që ata zgjedhin për të lëvizur.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Njohuri të ekspertit nga ndërhyrjet e ONM-ve në kufi, por ato nuk kanë të drejtë në ndonjë politikë publike specifike. WEB: https://shqiptarja.com/lajm/perurohet-qendra-e-regjistrimit-dhe-strehimit-te-perkohshem-per-migrantet-e-parregullt-ne-piken-e-kalimit-kufitar-qafe-bote</p> <p>(linku tregon qendrën e re të hapur në një pikë kufitare në Shqipëri)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>									
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.9</p> <p>Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 4</p> <p>Numri total i pikëve për 5 fushat: 0.8</p> <p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)</p> <p>Lartë E mesme E ulët</p>									

Fusha 3.10 Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime

Arsyetimi. Njerëzit që i përkasin grupeve të cenueshme dhe të marginalizuara shpesh jetojnë në banesa pa ujë dhe kanalizime bazë, edhe nëse ndodhen në lagje/lokacione me akses. Shkaqet përfshijnë situatat e qëndrimit të paligjshëm, cilësinë e ulët të akomodimit me qira, uljen, si dhe diskriminimin e pakicave etnike. (Sfida e lokaliteteve të plota dhe vendbanimeve informale pa akses konsiderohet në zonën 2.1)

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.10.1 Ka të dhëna për mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Nuk ka të dhëna publike që tregojnë mungesën e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës nga familjet me akses.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>opinion ekspertit</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				
3.10.2 Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
3.10.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
3.10.4 Ekziston një diagnostikim zyrtar i problemit dhe një karakterizim i situatave të ndryshme (p.sh. Përdorimi i paligjshëm, diskriminimi etnik, cilësia e ulët e banesave me qira) përmes përdorimit të mekanizmave efektivë të ankesave			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Plani Kombëtar i Veprimit për Barazinë, Përfshirjen dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë parashikon investime në infrastrukturë në zonat ku jetojnë shumica e romëve dhe egjiptianëve, duke përfshirë rregullimin e kanalizimeve dhe furnizimit me ujë për të përmirësuar aksesin për romët dhe egjiptianët.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit)</p> <p>WEB:https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/al/46eb57a0095aac6d46fe42b6cfb302f66368453e0c284a07c0c7c9fd8d43760b.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p> <p>lartë</p>				

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.10.5 Ka programe të integruara (që përfshijnë departamente të ndryshme) për të trajtuar simptomat dhe shkaqet e mungesës së aksesit				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.10 Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 0</p> <p>Numri total i pikëve për 5 fushat: 0</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)</p> <p>Lartë E mesme E ulët</p>				

Fusha 3.11 Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizim dhe higjienë në vendet e tyre të punës

Arsyetimi. Ndërsa shumë njerëz e kalojnë pjesën më të madhe të kohës në vendet e tyre të punës, mund të ketë raste të vendeve të punës pa qasje adekuata në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.11.1 Ka të dhëna për mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Nuk ka të dhëna publike që tregojnë mungesën e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës në vendet e tyre të punës.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) opinion eksperti

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

3.11.2 Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0
--	--	--	--	---

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

3.11.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0
--	--	--	--	---

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

3.11.4 Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës				0
--	--	--	--	---

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.11.5 Vendet e punës kanë çezma (ose burime të tjera të ujit të pijshëm), ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, pajisje funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)				0

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.11

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 0

Numri total i pikëve për 5 fushat: 0

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 3.12 Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik (Kjo pyetje ka dy objekte)

Arsyetimi. Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik shpesh shpenzojnë kohë të konsiderueshme larg ujit të pijshëm të sigurt dhe objekteve sanitare (të disponueshme në shtëpi, vendet e punës dhe objektet arsimore) dhe janë më të ekspozuar ndaj rreziqeve sanitare.

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.12.1 Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në tregje dhe transport publik			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Shërbimi i transportit publik ofrohet nën përgjegjësinë e Bashkisë. Qasja në akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në transportin publik është e kufizuar. Në tregjet e reja të krijuara nga Bashkia ka qasje në kanalizime, por nuk ka informacion për ujin e pijshëm të sigurt.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Opinion i ekspertit</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e mesme</p>				
3.12.2 Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për qytetarët në tregje dhe transport publik				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
3.12.3 Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për qytetarët në tregje dhe transport publik				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
3.12.4 Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave lidhur me objektet për përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik (çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve)				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion ekspertit) Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				

	po	Deri diku	Pak	Jo
3.12.5 Ka çezma publike, tualete dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (si sapuni, peceta higjienike/solucione për menstruacionet, letra higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 3.12</p> <p>Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0) 0</p> <p>Numri total i pikëve për 5 fushat: 0</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)</p> <p>Lartë E mesme E ulët</p>				

Seksioni 4.

Mbajtja e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës të përballueshme për të gjithë

Fushat e Veprimit	Seksioni përkatës në botimin <i>Askush nuk ka mbetur prapa</i>
4.1 Politikat publike për të siguruar përballueshmëri në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	seksioni 6.1
4.2 Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përballueshmërinë)	seksioni 6.2
4.3 Masat e politikave për shtresat që kanë statusin e mbrojtjes sociale	seksioni 6.3

Informacion sasior mbi përballueshmërinë

Ju lutem jepni përkufizimin zyrtar të përballueshmërisë (dhe/ose objektivit) në vendin/rajonin/qytetin tuaj

Shuma e faturës mesatare të ujit dhe kanalizimeve (EUR në vit)	2021 Ose viti më i afërt	2015 Ose viti më i afërt	Burimi zyrtar
	104 Euro/vit	34 Euro/vit	https://erru.a/d/doc/ERRU_Raporti_Vjetor_2015.pdf https://erru.a/d/doc/Raporti_Vjetor_2021.pdf ERRU: fatura për konsumatorët familjarë nuk i kalon 5% të të ardhurave mesatare të tyre
Shuma e faturës së ujit dhe kanalizimeve për familjet në grupin më të ulët të pasurisë ose të ardhurave (specifikoni nëse kjo i referohet kuintilit më të ulët, docilit më të ulët ose njerëzve nën kufirin kombëtar të varfërisë) (EUR në vit)	NI	NI	
Të ardhurat (ose shpenzimet) mesatare të disponueshme për familje (EUR në vit)	8,118 Euro/vit	6,794 Euro/vit	INSTAT: Anketa e Buxhetit të Familjeve, 2015 dhe 2021

			Shënim: Shpenzimet mesatare mujore të konsumit për një familje, e përbërë nga mesatarisht 3.7 persona
Të ardhurat mesatare të familjes (ose shpenzimet) për familjet në grupin më të ulët të pasurisë ose të ardhurave (specifikoni nëse kjo i referohet kuintilit më të ulët, docilit më të ulët ose njerëzve nën kufirin kombëtar të varfërisë) (EUR në vit)	NI	NI	
Burimet financiare publike të shpenzuara për të siguruar përballueshmërinë e faturës së ujit dhe kanalizimeve (milion Eur)	NI	NI	
Burimet financiare publike të shpenzuara për të siguruar përballueshmërinë e faturës së ujit dhe kanalizimeve (EUR për frymë)	NI	NI	
Burimet financiare publike të shpenzuara për të siguruar përballueshmërinë e faturës së ujit dhe kanalizimeve (% e buxhetit për ujë dhe kanalizime)	NI	NI	

Fusha 4.1 Politikat publike për të siguruar përballueshmërinë e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës

Arsyetimi. Kostoja e ofrimit të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve, qoftë nga rrjetet ose nga vetë-sigurimi, dhe duke përfshirë tarifën e trajtimit të ujërave të zeza, mund të përfaqësojë një barrë të lartë financiare, veçanërisht për familjet më të varfra. Përballueshmëria është një shqetësim i zakonshëm dhe në rritje. Megjithatë, në shumë raste, politikat kombëtare vendore nuk e trajtojnë këtë çështje.

	po	Deri diku	Pak	Jo
4.1.1 Ka të dhëna se sa shpenzojnë familjet për ujë të pijshëm të sigurt, shërbime sanitare dhe higjienë (përfshirë aksesin në produkte higjienike: sapun, peceta higjienike/solucione për menstruacionet, letër higjienike) në raport me të ardhurat e tyre	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Të dhënat për shpenzimet e familjeve për shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve përdoren nga Enti Rregullator i Ujit për të përcaktuar dhe miratuar shërbimet tarifore. Këto tarifa janë projektuar të mos kalojnë 5% të shpenzimeve mujore të Njësisë Ekonomike Familjare (FUE), siç raportohet çdo vit nga “Anketa e Buxhetit të Familjeve” të publikuar nga INSTAT.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti). Raport vjetor i performancës së sektorit të Entit Rregullator të Ujit. WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2023/03/Raporti_Vjetor_2022-FINAL.pdf WEB: INSTAT Anketa e Buxhetit të Familjeve 2022</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
4.1.2 Politikat WASH përfshijnë aksesin e përballueshëm si një nga objektivat e tyre	3			
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Enti Rregullator i Ujit llogarit/miratton shërbimet tarifore si akses të përballueshëm që nuk kalojnë 5% të shpenzimeve mujore të Njësisë Ekonomike Familjare, bazuar në publikimin vjetor të INSTAT-it “Anketa e Buxhetit të Familjeve”. Sipas Raportit të Entit Rregullator të Ujit, 2022, ende ekzistojnë rezerva për të rritur dhe ruajtur tarifën e përballueshme të aksesit/shërbimit. (Faqja 21)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Raport vjetor i performancës së sektorit të Entit Rregullator të Ujit. WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2023/03/Raporti_Vjetor_2022-FINAL.pdf Vendim Komisioni Rregullator Kombëtar Nr. 539, datë 30.12.2021 “për miratimin e metodologjisë dhe procedurës për mbështetjen e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve”. Enti Rregullator i Ujit WEB: https://www.erru.al/doc/Vendim_539_2021_per_metodologjine_e_llogaritjes_se_tarifave.pdf WEB: INSTAT Anketa e Buxhetit të Familjeve, 2022</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
4.1.3 Politika sociale trajton përballueshmërinë e shërbimeve sanitare dhe higjienike të ujit të pijshëm		2		
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Sipas Kodit të Shërbimeve të Ujësjetës Kanalizimeve Shoqëria UK do të furnizojë konsumatorin me asistencë sociale 20 l/person në ditë, pa pagesë si dhe do të vendos ujëmatësin për konsumin e ujit përtej kësaj tarife që duhet paguar. Lista e klientëve të ndihmës sociale do të merret zyrtarisht nga bashkitë e zonës së shërbimit të shoqërisë UK. (Seksioni 4.5.2 pika 1.e)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetës Kanalizimeve WEB: https://www.erru.al/doc/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>				
4.1.4 Ekziston një politikë për të adresuar përballueshmërinë e shërbimeve WASH të vetë-furnizuara				0

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Ekzistojnë mekanizma për një familje ose çdo individ që nuk ka ofruar të shërbimeve të Ujësjetellës Kanalizimeve në zonë, por jo një politikë për të adresuar përballueshmërinë e shërbimeve WASH të vetë-furnizuara.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe/ose jap shembuj se justifikoj të përgjigje)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- Ligji nr. 111/2012 për “Menaxhimin e integruar të burimeve ujore, i ndryshuar (dhe projektligji i ri në përgatitje e sipër)
- VKM Nr. 550/2020 leje/autorizimi për përdorimin e ujit (nxjerrje, shkarkim)
- VKM No 993, datë 09.12.2020 përmirimitin etarifavepërdorimineujit,tëuierave nderkufitare, pagesave administrative të shkarkimit të ujërave dhe ripërdorimit të tyre
- VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetellës Kanalizimeve
Autoriteti Rregullator i Ujit:
WEB:https://erru.al/wp-content/uploads/2022/03/Kontrata_Model_vendim_KKRR_date_08_07_2015.pdf
- Ligji nr. 111/2012 për “Menaxhimin e integruar të burimeve ujore, i ndryshuar (dhe projektligji i ri në përgatitje e sipër)
WEB: <https://qbz.gov.al/eli/fz/2024/72/4676b06e-c89a-45f4-84f9-1afd807d74ca>

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

4.1.5 Ka fonde publike specifike për të adresuar shqetësimet e përballueshmërisë për grupet për të cilët shërbimet WASH janë më pak të përballueshme

2

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Përgjigja për këtë pyetje varet nga kategoria më pak e përballueshme. Shembull: 278 familje romë dhe egjiptiane përfituan përmes granteve të vogla nga bashkitë respektive për infrastrukturë të re, ujësjetellës-kanalizime, pajisje hidrosanitare apo ndërtime të reja gjatë vitit 2020. Qeveria shqiptare miratoi së fundmi edhe Dokumentin e Strategjisë Kombëtare për Përfshirjen Sociale, 2023 – 2027, si vazhdim i strategjisë së mëparshme që mbulonte 2016-2020.

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Raporti referues është përgatitur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në Shqipëri me mbështetjen e Projektit “Integrimi i Romëve dhe Egjiptianëve, 2020”, zbatuar nga Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal me mbështetjen financiare të Bashkimit Europian dhe Fondacioneve të Shoqërisë së Hapur dhe “ Përmirësimi i Ofrimit të Shërbimeve të Mbrojtjes Sociale Komunale” Programi i Përbashkët i OKB-së, financuar nga Fondi i SDG dhe zbatuar nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim. Të dhënat mblidhen në mënyrë administrative nga më shumë se 200 zyrtarë publikë përmes sistemit Romalb të bazuar në web (www.romalb.org).

WEB: Dokumenti i Strategjisë Kombëtare për Përfshirjen Sociale, 2023 – 2027

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 4.1

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0): **10**

Numri total i pikëve për 5 fushat: **2.0**

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

E lartë **E mesme** **E ulët**

Fusha 4.2 Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përbalueshmërinë)

Arsyetimi. Politikat e sektorit WASH* mund të adresojnë shqetësimet e përbalueshmërisë nëpërmjet opsioneve të ndryshme: subvencionet e aksesit, reformat tarifore dhe pagesat fleksibël. Nga ana tjetër, dizajni i tarifave ofron disa opsione për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë, të tilla si nëpërmjet tarifave sociale* ose përmes sistemeve tarifore progresive të dizajnuara me kujdes*. Tarifat preferenciale financohen kryesisht nga tarifatat më të larta për përdoruesit e tjerë.

	po	Deri diku	Pak	Jo
<p>4.2.1 Autoritetet publike kanë analizuar opsione të ndryshme për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë nëpërmjet masave të politikave të ujit dhe kanalizimeve (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesa fleksibël)</p> <p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Në vitin 2022, Enti Rregullator i Ujit filloi zbatimin e një metodologjie të re për llogaritjen e tarifave të ofruesve të shërbimeve bazuar në hartimin e një plan biznesi 5-vjeçar nga ofruesit e shërbimit. Qëllimi i ERRU është të vlerësojë ndikimin e tarifave familjare dhe mbulimin e kostove të operimit dhe mirëmbajtjes, ndërsa diapazoni i kostove totale dhe mbulimi i tyre është objektiv më i largët. ERRU konsideron se fatura për shërbimin UK që të jetë financiarisht e përbalueshme nga klientët familjarë, nuk duhet të kalojë 5% të të ardhurave mesatare të tyre. Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) Enti Rregullator i Ujit WEB: https://www.erru.al/doc/Vendim_539_2021_per_metodologjine_e_llogaritjes_se_tarifave.pdf WEB: https://unece.org/sites/default/files/2022-06/3.5_Affordability_Albania.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>	3			
<p>4.2.2 Masat e politikës së FU&K (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesat fleksibël) janë të përfshira në një strategji për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë</p> <p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Masat prioritare të politikës së ujit dhe kanalizimeve që adresojnë çështjet e përbalueshmërisë janë të përfshira në Objektivin e Politikës Strategjike #4 të Strategjisë “Përmirësimi i qëndrueshmërisë financiare dhe përbalueshmërisë së shërbimeve të UK sipas parimit të kontrollit dhe mbulimit të plotë të kostove operacionale” si më poshtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mbulimi i kostove të mirëmbajtjes dhe shpenzimeve për investime kapitale, • Rikonceptimi dhe unifikimi i tarifave të shërbimeve të sektorit, duke synuar mbulimin e kostove dhe mbrojtjen e konsumatorëve, • Rritja e nivelit të arkëtimit, • Parashikimi dhe zbatimi i një sistemi të unifikuar të menaxhimit dhe mirëmbajtjes së aseteve, • Zbatimi i një qasjeje të re për investimet në sektor “drejt uljes së konsumit të energjisë përmes investimeve në furnizimin me energji nga fotovoltaiqet, instalimit të pompave sipas kriterëve të BE-së dhe instalimit të programit SCADA që rrit efikasitetin e energjisë së Shoqërive UK. <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti) • VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030. WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) lartë</p>	3			
<p>4.2.3 Janë marrë masa në lidhje me politikat e ujit dhe kanalizimeve për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë (subvencionimi i aksesit, reforma tarifore, pagesa fleksibël)</p> <p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Enti Rregullator i Ujit llogarit/miraton shërbimet tarifore si akses të përbalueshëm që nuk kalojnë 5% të shpenzimeve mujore të Njesisë Ekonomike Familjare, bazuar në publikimin vjetor të INSTAT-it “Anketa e Buxhetit të Familjeve”. Sipas Raportit të Entit Rregullator të Ujit, 2022, ende ekzistojnë rezerva për të rritur dhe ruajtur tarifatat e përbalueshme të aksesit/shërbimit. (Faqja 21)</p> <p>Përbalueshmëria është më e kuptueshme nga konsumatori nëse shprehet si shuma mesatare e faturës mujore të ujit që</p>	3			

konsumatori familjar duhet të paguajë bazuar në matje ose tarifë fikse. INSTAT jep të dhëna në 10 decile që pasqyrojnë diferencën në standardin e jetesës së popullsisë. Vihet re se decili i 10-të i familjeve (shtresa e pasur e popullsisë) konsumon më shumë se dyfishin (2,35) e shpenzimeve mujore se 95% e familjeve në shkallë vendi. Familjet “e pasura” (decili i 10-të) meqenëse e çekuilibrojnë llogaritjen e shpenzimeve mesatare mujore për të gjithë popullsinë, janë përjashtuar për tu konsideruar në kriteret e përballueshmërisë. Krahasimi është bërë për shpenzimet e familjeve decilale 1 dhe 3, që përfaqësojnë familjet e varfra dhe afër të varfërve.

WEB: https://unece.org/sites/default/files/2022-06/3.5_Affordability_Albania.pdf

De cila	Berat	Dibër	Durrës	Elbasan	Fier	Gjirokastrë	Korçë	Kukës	Lezhë	Shkodër	Tiranë	Vlorë	Mes.
1 (*)	27,299	34,309	35,926	34,023	31,562	28715	30,850	39,360	40,565	34,187	32,907	29,639	33,237
2	45,128	41,000	47,466	41,967	43,621	40,043	37714	51,174	44,631	48,881	44,748	39,713	43,805
3	54,262	43,354	54,170	46,528	48,819	46,676	50,086	59,54	57,645	53,101	53,133	40,485	50,809
4	56,811	54,019	59,060	56,137	57,535	54,474	47,060	71,145	61,457	58,849	62,478	47,123	57,244
5	59,301	55,246	56,309	53,571	63,163	52,285	60,356	61,19	66,649	60,265	69,367	46,046	61,127
6	64,325	57,507	77,765	69,239	68,872	64,276	70,924	71,52	68,349	75,761	73,967	58,963	69,532
7	77,625	64,185	85,158	72,912	76,013	66,257	74,798	80,817	72,434	79,375	77,376	61,310	75,691
8	87,085	67,052	91,334	70,219	86,030	92,150	78,955	72,22	81,933	84,465	92,59	75,886	86,089
9	94,555	89,439	110,239	85,987	110,271	82,262	104,372	71,885	116,322	101,662	108,199	101,133	104,398
10	141,868	91,948	138,155	101,560	163,988	135,669	154,703	183,805	167,664	163,115	158,404	136,702	152,079
1-10	70,826 (590 €)	59,806 (500 €)	75,558 (630 €)	63,214 (527 €)	74,987 (625 €)	66,281 (552 €)	70,982 (591 €)	76,343 (636 €)	77,765 (648 €)	75,966 (633 €)	77,284 (644 €)	63,370 (528 €)	73,401 (612 €)
1-9	62,932 (524 €)	56,23 (469 €)	68,603 (572€)	58,953 (491 €)	65,096 (542 €)	58,570 (488 €)	61,679 (514 €)	64,402 (537 €)	67,776 (565€)	66,282 (552 €)	68,270 (569 €)	55,588 (463 €)	64,659 (539 €)

Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

Raport vjetor i performancës së sektorit të Entit Rregullator të Ujit.

WEB: https://erru.al/wp-content/uploads/2023/03/Raporti_Vjetor_2022-FINAL.pdf

Vendim Komisioni Rregullator Kombëtar Nr. 539, datë 30.12.2021 “për miratimin e metodologjisë dhe procedurës për mbështetjen e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve”.

Enti Rregullator i Ujit:

WEB: https://www.erru.al/doc/Vendim_539_2021_per_metodologjine_e_llogaritjes_se_tarifave.pdf

WEB: INSTAT Anketa e Buxhetit të Familjeve 2022

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

4.2.4 Masat në lidhje me politikat e ujit dhe kanalizimeve për të siguruar përballueshmërinë (subvencionet e aksesit, reformat tarifore, pagesat fleksibël) kontribuojnë në qëndrueshmërinë financiare të ofrimit të shërbimeve WASH

3

Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes)

Masat prioritare të politikës së ujit dhe kanalizimeve që adresojnë çështjet e përballueshmërisë janë të përfshira në Objektivin e Politikës Strategjike #4 të Strategjisë “Përmirësimi i qëndrueshmërisë financiare dhe përballueshmërisë së shërbimeve të UK sipas parimeve të kontrollit dhe mbulimit të plotë të kostove operationale” si më poshtë:

- Mbulimi i kostove të mirëmbajtjes dhe shpenzimeve për investime kapitale,
- Rikonceptimi dhe unifikimi i tarifave të shërbimeve të sektorit, duke synuar mbulimin e kostove dhe mbrojtjen e konsumatorëve,
- Rritja e nivelit të arkëtimit,
- Parashikimi dhe zbatimi i një sistemi të unifikuar të menaxhimit dhe mirëmbajtjes së aseteve
- Zbatimi i një qasjeje të re për investimet në sektor “drejt uljes së konsumit të energjisë përmes investimeve në furnizimin me energji nga fotovoltaiqët, instalimit të pompave sipas kriterëve të BE-së dhe instalimit të programit SCADA që rrit efikasitetin e energjisë së Shoqërive UK.

Burimi i informacionit të përdorur : (p.sh dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)

- VKM Nr.448, datë 26.07.2023 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për sektorin e ujësjellës kanalizimeve, 2023-2030.

WEB: https://qbz.gov.al/share/zbtom_ibTO2ngrHuZC-AQg

Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)

lartë

Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 4.1

Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0): 12

Numri total i pikëve për 4 fushat: 3

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion)

Lartë E mesme E ulët

Fusha 4.3 Masat e politikave për shtresat që kanë statusin e mbrojtjes sociale

Arsyetimi. Politikat e mbrojtjes sociale mund të adresojnë shqetësimet e përballueshmërisë së WASH përmes opsioneve të ndryshme: programe të përgjithshme të mbrojtjes sociale, masa parandaluese, masa kuruese, ndalime të shkëputjes së shërbimeve. Masat parandaluese kanë për qëllim shmangien e mospagesës së faturave të ujit. Masat kuruese synojnë lehtësimin e pagesës së borxheve të ujit. Masat e politikave të mbrojtjes sociale financohen kryesisht nga taksat e përgjithshme (lokale, rajonale ose kombëtare).

	po	Deri diku	Pak	Jo
4.3.1 Autoritetet publike kanë analizuar opsione të ndryshme për të adresuar çështje të përballueshmërisë përmes masave të politikave të mbrojtjes sociale (programe të përgjithshme të mbrojtjes sociale, masa parandaluese, masa kuruese, ndalime të shkëputjes së shërbimeve)			1	
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Autoritetet publike nuk kanë analizuar opsione të ndryshme për të adresuar çështjet e përballueshmërisë përmes masave të politikave të mbrojtjes sociale. Lidhur me ndërprerjen e Furnizimit me shërbime: Ofruesi i shërbimit duhet të furnizojë konsumatorin me asistencë sociale 20 l/personi në ditë, pa pagesë dhe kompania do të vendosë ujëmatësin për konsumin e ujit përtej kësaj tarife që duhet paguar. Lista e klientëve të ndihmës sociale do të merret zyrtarisht nga Bashkitë e zonës së shërbimit të shoqërisë. (Seanca 4.5.2 pika 1. e)</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion) VKM nr. 1304, datë 11.12.2009 Kodi i Shërbimeve të Ujësjetës Kanalizimeve WEB: https://www.ERRU.al/doc/Kodi_i_Furnizimit_me_Uje_dhe_Kanalizimeve.pdf</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët) e mesme</p>				
4.3.2 Masat e politikave të mbrojtjes sociale janë përfshirë në një strategji për të adresuar çështjet e përballueshmërisë				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Masat e politikave të mbrojtjes sociale për të adresuar çështjet e përballueshmërisë nuk përfshihen në asnjë strategji.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultim shumë palësh, opinion eksperti)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
4.3.3 Janë zbatuar masat e politikave të mbrojtjes sociale për të adresuar çështjet e përballueshmërisë				0
<p>Arsyetimi i pikëzimit: (shpjegoni shkurtimisht dhe jepni shembuj për justifikimin e përgjigjes) Masat e politikave të mbrojtjes sociale që trajtojnë çështjet e përballueshmërisë nuk janë zbatuar asnjëherë deri tani.</p> <p>Burimi i informacionit të përdorur: (p.sh., zyrtare dokumente, shumë palësh konsultimi, ekspert opinion)</p> <p>Besueshmëria e përgjigjes: (e lartë, e mesme, ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutem llogaritni pikët për Fushën 4.3 Shtoni pikët e fituara (Po = 3, shtrirja e madhe = 2, shtrirja e kufizuar = 1, Jo = 0): 1</p> <p>Numri total i pikëve për 3 fushat: 0,3</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutem shënoni një opsion):</p> <p>Lartë E mesme E ulët</p>				

Shtojca 1

Kartela e Vlerësimit të Aksesit të Barabartë, Nivelit i Vendit

FJALOR I TERMINOLOGJIVE KRYESORE DHE SHKURTIMEVE

Qasja në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurt. Në këtë dokument, aksesit në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime i referohet aksesit *efektiv* në shërbime, pavarësisht nëse aksesit sigurohet përmes lidhjeve me rrjetet publike ose përmes zgjidhjeve private.

Siç përdoret në këtë dokument, koncepti përfshin katër nga pesë dimensionet që kërkohen sipas të drejtës së njeriut për ujë dhe kanalizime:

- *Disponueshmëria*
- *Aksesueshmëria*
- *Pranueshmëria*
- *Cilësia/Siguria.*

Ai nuk përfshin *përbalueshmërinë*, pasi ai dimension trajtohet në mënyrë specifike në seksionin 4 të tabelës së rezultateve.

Uji i *pijshëm është uji* që përdoret, ose synohet të jetë i disponueshëm për përdorim, nga njerëzit për pije, gatim, përgatitje të ushqimit, higjienë personale ose qëllime të ngjashme.

Uji i *pijshëm i sigurt është ujë* me karakteristika mikrobike, kimike dhe fizike që plotësojnë udhëzimet e OBSH-së ose standardet kombëtare për cilësinë e ujit të pijshëm.

Llogaridhënia. Në kontekstin e të drejtave të njeriut, llogaridhënia përfshin mekanizmat dhe mjetet juridike të monitorimit. Ofruesit e shërbimeve dhe zyrtarët publikë duhet të japin llogari para përdoruesve. Promovimi i llogaridhënies përfshin zhvillimin e organeve dhe proceseve efektive të monitorimit; dhe hartimin e treguesve të shëndoshë për vlerësimin e progresit, përbalueshmërinë dhe shpërndarjen e drejtë dhe të barabartë të burimeve të ujit dhe kanalizimeve sipas nevojave. Ai gjithashtu përfshin krijimin e mekanizmave të besueshëm, të aksesueshëm dhe efektivë të ankesave gjyqësore dhe administrative që lejojnë individët të transmetojnë dhe të zgjidhin faktikisht ankesat e tyre.

Përbalueshmëria. Nuk ka një përkufizim të pranuar universalisht për përbalueshmërinë e shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve. Në kuadrin e të drejtave të njeriut, shërbimet e ujit dhe kanalizimeve janë të papërbalueshme kur pagesa për to do të kompromentonte aftësinë për të paguar për nevoja të tjera thelbësore që garantohen nga të drejtat e njeriut si ushqimi, strehimi, arsimit dhe kujdesi shëndetësor. Për të funksionalizuar konceptin e përbalueshmërisë, disa vende, ofrues shërbimesh dhe organizata ndërkombëtare kanë vendosur pragje të përbalueshmërisë, për shembull, përqindjen e të ardhurave të familjeve që përdoren për të paguar shërbimet e ujit dhe kanalizimeve.

Qendrat kolektive. Qendrat kolektive janë ndërtesa dhe struktura para-ekzistuese ku grupe të mëdha njerëzish të zhvendosur gjejnë strehë për një kohë të shkurtër ndërsa ndiqen zgjidhje të qëndrueshme. Një shumëllojshmëri objektesh mund të përdoren si qendra kolektive - qendra komunitare, bashki, hotele, gjimnaze, magazina, ndërtesa të papërfunduara dhe fabrika të përdorura.

Mekanizmi efektiv i ankesave. Në kontekstin e këtij dokumenti, një sistem që merr, përpunon dhe u përgjigjet në mënyrë të përshtatshme shqetësimeve të mbajtësve të të drejtave ose komunitetit në lidhje me aksesin në shërbimet e furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizime.

Partnerët e zhvillimit. Në kontekstin e bashkëpunimit për zhvillim, kjo i referohet gamës së partnerëve që mbështesin një qeveri nga një vend në tranzicion ose në zhvillim për të hartuar dhe zbatuar agjendën e saj të zhvillimit. Këta partnerë mund të përfshijnë agjencitë dypalëshe të bashkëpunimit për zhvillim (p.sh. Agjencia Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar), institucionet financiare ndërkombëtare (p.sh. Banka Botërore), institucionet e bashkëpunimit teknik ndërkombëtar (p.sh. UNECE) dhe organizatat joqeveritare ndërkombëtare (p.sh. Partneriteti Global i Ujit).

Objektet arsimore. I referohet çdo ndërtese që përdoret kryesisht për qëllime arsimore në të cilën ndodhet një shkollë ose ofrohet një kurs mësimi ose programi trajnimit që është miratuar ose licencuar nga një agjenci ose bord shtetëror.

Emergjencë. Një situatë urgjente, e pritshme, e papritur dhe zakonisht e rrezikshme që paraqet rrezik të menjëhershëm

për shëndetin, jetën, pronën ose mjedisin dhe kërkon veprim të menjëhershëm.

Qasje e barabartë në ujë të pijshëm dhe kanalizime të sigurta. Në kontekstin e këtij dokumenti, kjo i referohet qasjes që është e ngjashme për të gjithë njerëzit pavarësisht se ku jetojnë, pavarësisht nëse u përkasin grupeve të cënueshme apo të marginalizuara, dhe kostove të lidhura që janë të përballueshme për të gjithë përdoruesit.

PBB. Produkti i brendshëm bruto është një tregues i madhësisë së një ekonomie të matur përmes vlerës së mallrave dhe shërbimeve që prodhon. Në këtë dokument, duhet të tregohet nëse të dhënat e PBB-së të ofruara shprehen në terma *nominalë* (viti aktual) ose terma *realë* (pas korrigjimit për inflacionin).

Objektet e kujdesit shëndetësor. Të gjitha objektet, qëllimi kryesor i të cilave është promovimi, rivendosja dhe mirëmbajtja e shëndetit

Higjiena. Kushtet dhe praktiket që ndihmojnë në ruajtjen e shëndetit dhe parandalimin e përhapjes së sëmundjeve.

Vendbanime informale. Vendbanimet e paplanifikuara dhe zonat ku strehimi nuk është në përputhje me rregulloret aktuale të planifikimit dhe ndërtimit

Kuintili më i ulët, decili më i ulët. Shpërndarja e të ardhurave ose pasurisë në një vend zakonisht analizohet duke e ndarë popullsinë në pesë ose dhjetë grupe sipas nivelit të të ardhurave ose pasurisë së tyre. Kur numri i grupeve është pesë, secili grup përfaqëson një "kuintil"; kur numri i grupeve është dhjetë, secili grup përfaqëson një "decil". "Kuintili më i ulët" i referohet grupit me të ardhurat ose pasurinë më të ulët, kur shoqëria është e ndarë në pesë grupe. "Decili më i ulët" i referohet grupit me të ardhurat ose pasurinë më të ulët, kur shoqëria është e ndarë në dhjetë grupe.

Tregjet. Vendndodhjet, qoftë në ambientet tona të jashtme, ku njerëzit mblidhen rregullisht për blerjen dhe shitjen e furnizimeve, bagëti dhe mallrave të tjera. Aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe shërbime higjienike për përdoruesit e tregjeve mund të sigurohet përmes burimeve publike, tualeteve dhe objekteve të largës së duarve brenda ose në distancë të afërt me tregun, për shembull.

Menaxhimi i higjienës menstruale. Qasja në produktet e higjienës menstruale për të absorbuar ose mbledhur rrjedhën e gjakut gjatë menstruacioneve, privatësia për të ndryshuar materialet dhe qasja në objekte për të hedhur materialet e përdorura menstruale.

Mosdiskriminimi. Mosdiskriminimi është thelbësor për të drejtat e njeriut. Diskriminimi për shkaqe të ndaluara, duke përfshirë racën, ngjyrën, gjininë, moshën, gjuhën, fenë, mendimin politik ose tjetër, origjinën kombëtare ose shoqërore, pasurinë, lindjen, paaftësinë fizike ose mendore, statusin shëndetësor, ose çdo status tjetër civil, politik, social ose tjetër, duhet të shmanget, si në ligj ashtu edhe në praktikë.

Zonat periferike. Zonat që janë pranë zonave urbane, të vendosura midis periferisë dhe fshatrave.

Kufiri i varfërisë. Vlera tregon nivelin minimal të të ardhurave të një individi që konsiderohet i përshtatshëm. Përkufizimet dhe vlerat zyrtare të vijës së varfërisë ndryshojnë nga vendi në vend.

Të burgosurit. Njerëzit që janë në burg, pavarësisht nëse kanë marrë apo jo një dënim përfundimtar.

Realizim progresiv. Realizimi progresiv i të drejtës së njeriut për ujë dhe kanalizime kërkon që shtetet të ndërmarrin hapa specifikë dhe të synojnë maksimumin e burimeve të tyre të disponueshme. Shtetet janë të detyruara të lëvizin drejt qëllimit të realizimit të plotë në mënyrë sa më të shpejtë dhe efektive, në kuadër të bashkëpunimit dhe ndihmës ndërkombëtare, aty ku është e nevojshme. Disa aspekte të këtyre të drejtave janë detyrime të menjëhershme, përfshirë kërkesën për t'i garantuar ato pa diskriminim.

Sistemet tarifore progresive. Sistemet tarifore ku tarifa për metër kub rritet me volumnin e konsumuar. Zakonisht artikullohet duke përcaktuar tre ose më shumë blloqe të konsumit të ujit dhe duke aplikuar një tarifë të ndryshme për secilin bllok.

Burimet financiare publike. Burimet financiare të ofruara nga qeveritë (qoftë kombëtare, rajonale apo vendore). Origjina e fondeve është kryesisht tatimi i përgjithshëm (p.sh. tatimi mbi të ardhurat ose tatimi mbi vlerën e shtuar), por gjithashtu përfshin burime të tjera të tilla si ofrimi i shërbimeve nga departamentet qeveritare (p.sh. tarifë e licencimit) dhe huamarrja (p.sh. lëshimi i kontratave qeveritare).

Transporti publik. Një sistem transporti për pasagjerët sipas grupeve i disponueshëm për përdorim nga publiku i gjerë. Qasja në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe shërbime higjienike për përdoruesit e transportit publik mund të sigurohet përmes burimeve publike, tualeteve dhe objekteve të larjes së duarve të vendosura në këto vende ose në distancë të afërt me stacionet e autobusëve dhe trenave, për shembull.

Veprimi korrigjues. Veprimi i ndërmarrë për të korrigjuar një situatë ku e drejta e njeriut për ujë dhe kanalizime nuk është respektuar. Viktimat e shkeljeve të të drejtave të njeriut kanë të drejtë për dëmshpërblim adekuat, duke përfshirë kthimin, kompensimin, plotësimin dhe/ose garancitë e mospërsëritjes. Shtetet duhet të ofrojnë mjete juridike të arritshme, të përballueshme, në kohë dhe efektive.

Mbajtësit e të drejtave. Në kontekstin e të drejtës së njeriut për ujë dhe kanalizime, kjo i referohet çdo personi.

Shërbimet e ujit të pijshëm të menaxhuara në mënyrë të sigurt. Pirja e ujit nga një burim i përmirësuar që është i arritshëm në ambiente, i disponueshëm kur është e nevojshme dhe pa ndotje fekale dhe kimike prioritare. Një burim i përmirësuar i ujit të pijshëm përcaktohet si ai që, për nga natyra e ndërtimit të tij ose përmes ndërhyrjes aktive, mbrohet nga ndotja e jashtme, në veçanti nga ndotja me lëndë fekale.

Shërbimet sanitare të menaxhuara në mënyrë të sigurt. Përdorimi i objekteve të përmirësuara që nuk ndahen me familjet e tjera dhe ku mbertja fekale hidhet në mënyrë të sigurt në vend ose hiqen dhe trajtohen jashtë vendit.

Higjiena. Grumbullimi, transportimi, trajtimi dhe asgjësimi ose ripërdorimi i mbetjeve fekale njerëzore ose ujërave të ndotura shtëpiake, qoftë përmes sistemeve kolektive ose nga instalimet që i shërbejnë një familjeje ose ndërmarrjeje të vetme.

Shtetet duhet të sigurojnë pa diskriminim që të gjithë të kenë qasje fizike dhe ekonomike në kanalizime që janë higjienike, të sigurta, shoqërisht dhe kulturalisht të pranueshme, sigurojnë privatësi dhe dinjitet.

Në varësi të kulturës, pranueshmëria shpesh mund të kërkojë privatësi, si dhe lehtësira të veçanta për gratë dhe burrat në vende publike, dhe për vajzat dhe djemtë në shkolla. Objektet do të duhet të akomodojnë praktika të përbashkëta higjienike në kultura specifike, të tilla si pastrimi anal dhe gjenital. Dhe tualetet e grave duhet të akomodojnë nevojat e menstruacioneve.

Vetë-furnizim. Vetë-furnizimi i shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve, ndonjëherë i njohur si vetë-furnizim, i referohet një qasjeje të përmirësimeve në rritje të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve që (kryesisht) financohen nga përdoruesi. Shembujt përfshijnë investimin në puse private, tualete ose depozita septike. Familjet që investojnë në shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve duhet të marrin burimet financiare të nevojshme për këto përmirësime; të rregullojnë çdo shërbim të nevojshëm të sektorit privat; dhe të ruajnë infrastrukturën e tyre.

Ofrues shërbimi. Institucioni publik ose privat që operon me sistemet e furnizimit me ujë dhe/ose kanalizime.

Masat e politikës së mbrojtjes sociale. Masat për të adresuar përballueshmërinë e shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve që kërkojnë udhëheqjen e autoriteteve të mbrojtjes sociale. Ato përfshijnë programe të përgjithshme të mbrojtjes sociale, nisma specifike të mbrojtjes sociale WASH dhe ndalime të shkëputjes.

Tarifat sociale. Tarifat përfshijnë një zbritje për individë ose familje të caktuara për shkak të karakteristikave të tyre sociale (të tilla si moshë, aftësia e kufizuar e vërtetuar ose numri i personave në familje).

Vlerat e referencës së tarifës. Në disa vende, autoritetet qendrore që mbikëqyrin sektorin e ujit dhe kanalizimeve kanë publikuar "vlerat e referencës tarifore" për të siguruar një referencë se cili është niveli i pritshëm që tarifat e ujit dhe kanalizimeve duhet të arrijnë. Ato ofrojnë informacion të dobishëm për klientët, si dhe për ofruesit e shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve, pa cenuar ndarjen e përgjegjësisë të vendosjes së tarifave (të cilat zakonisht mbeten në nivel lokal).

Grupet e cenueshme dhe të marginalizuara. Grupet e përbëra nga individë që e kanë veçanërisht të vështirë të ushtrojnë të drejtat e tyre për ujë dhe kanalizime pasi jetojnë në situata të cenueshme, ose vuajnë diskriminim ose stigmë

(ose një kombinim i tyre). Grupet dhe individët që janë identifikuar si potencialisht të prekshëm ose të marginalizuara përfshijnë gratë, fëmijët, banorët e zonave urbane (të largëta) rurale dhe të privuara, si dhe njerëzit e tjerë që jetojnë në varfëri, refugjatët dhe personat e zhvendosur brenda vendit, grupet e pakicave (të tilla si romët), grupet indigjene, komunitetet nomade dhe udhëtarët, të moshuarit, personat që jetojnë me aftësi të kufizuara, personat që jetojnë me HIV/AIDS ose të prekur nga kushte të tjera shëndetësore, njerëzit që jetojnë në rajone ku uji është i pakët dhe punëtorët e kanalizimeve.

Kur identifikohen grupet dhe individët që janë në disavantazh, shtetet duhet të anketojnë popullsinë në bazë të këtyre bazave dhe të hetojnë më tej kur zbulojnë se grupe të caktuara diskriminohen. Në kontekstin e këtij dokumenti, grupet e cënueshme dhe të marginalizuara përfshijnë të pastrehët, nomadët, të paaftët, fëmijët e shkollës, pacientët e shtruar në spital, njerëzit që jetojnë në burgje dhe kampe refugjatësh dhe njerëzit pa qëndrim të sigurt.

Ndërsa çështjet gjinore në lidhje me aksesin në ujë dhe kanalizime duhet të merren parasysh për të siguruar qasje të barabartë, ky dokument nuk i trajton gratë si një grup të cënueshëm ose të marginalizuar më vete.

Sektori WASH. Sektori i furnizimit me ujë të pijshëm, kanalizimeve dhe higjienës. Kjo përfshin vendosjen e politikave dhe autoritetet rregullatore (në nivel kombëtar dhe vendor), ofruesit e shërbimeve dhe palët e tjera të interesit.

Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përballueshmërinë). Masat për të adresuar shqetësimet e përballueshmërisë mund të zhvillohen dhe zbatohen kryesisht nga sektori i ujit dhe kanalizimeve. Ato përfshijnë aksesin në subvencione, masa tarifore dhe lehtësira pagese.

Shtojca 2. Kartela e Vlerësimit të Aksesit së Barabartë. Rezultatet e përmbledhura të pikëzimit

Seksioni 1: Kornizat drejtuese të qeverisjes për akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
	Pikët	3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
1	Seksioni 1: Kornizat drejtuese të qeverisjes për akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë							
1.1	1.1 Kuadri strategjik për arritjen e aksesit të barabartë							
1.1.1	Të drejtat e njeriut për ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime janë integruar në kuadrin ligjor	0.3				E lartë		
1.1.2	Ekziston një plan strategjik për të siguruar akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë		2			E lartë		
1.1.3	Janë vendosur objektiva për akses të barabartë	0.3				E lartë		
1.1.4	Përgjegjësitë për arritjen e aksesit të barabartë janë identifikuar dhe ndarë, përfshirë edhe ato që i përkasin pushtetit vendor		2			E lartë		
1.1.5	Ekzistojnë mekanizma për të mundësuar diskutimin dhe koordinimin nga autoritetet kompetente, përfshirë edhe pushtetin vendor		2			E lartë		
1.1.6	Shqipëria ka vlerësuar barazinë e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë		2			E lartë		
1.1.7	Planet e sektorit WASH përfshijnë marrjen e masave për të siguruar akses të barabartë në higjienë për të gjithë (siç janë udhëzime për masat higjieno-sanitare, promovimi i sjelljes higjienike, përpjekje për ngritjen e kapaciteteve, disponueshmëria e pajisjeve për larjen e duarve dhe akses në produkte higjienike si p.sh. sapuni)	0.3				E lartë		
1.1.8	Planet e sektorit WASH përfshijnë marrjen e masave për të siguruar gatishmërinë dhe reagimin e sektorit WASH në situata emergjente (p.sh. trajnimi i stafit, fushatat e komunikimit, burimet rezervë të ujit dhe kur është e nevojshme, klasifikimi i stafit nga ofruesit e shërbimeve WASH* si grup prioritar për qëllime vaksinimi)	0.3			0	E lartë		
Totali 1.1		15,0	12,0	8	0	0		
Mesatarja e pikëve 1.1		2,6						
1.2	Politikat e Sektorit Financiar							
1.2.1	Është vlerësuar sasia e burimeve financiare të nevojshme për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, sanitet dhe higjienë	0.3				E lartë		
1.2.2	Janë identifikuar burimet financiare për të arritur akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë	0.3				E lartë		
1.2.3	Strategjitë financiare për sektorin WASH konsiderojnë pabarazitë dhe përfshijnë objektiva specifike për t'i eliminuar ato në mënyrë progresive	0.3				E lartë		
1.2.4	Ekzistojnë mekanizma për të nxitur ofruesit e shërbimeve për të zbatuar plane investimi që favorizojnë ofrimin e aksesit për ata mbajtës të drejtave të cilëve u mungon aksesit.		2			E lartë		

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
		3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
Pikët								
1.2.5	Qeveria qendrore monitoron dhe raporton publikisht alokimin e burimeve financiare	0.3				E lartë		
1.2.6	Mbështetja financiare ndërkombëtare për sektorin WASH merr parasysh çështjet e barazisë			1		E lartë		
1.2.7	Në strategjinë financiare për sektorin WASH përfshihet marrja e masave për të siguruar që përgjigjet e politikave ndaj pandemive dhe emergjencave të tjera të mos dëmtojnë qëndrueshmërinë financiare të ofruesve të shërbimeve				0	E lartë		
Totali 1.2		12,0	12.	2-0	0.1	-		
Mesatarja e pikëve 1.2		2/1	2/1					
1.3	Të drejtat dhe detyrat e përdoruesve dhe bartësve të këtyre të drejtave							
1.3.1	Ekzistojnë mekanizma për t'i lejuar mbajtësit e të drejtave të marrin pjesë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me nivelin dhe cilësinë e aksesit që ata marrin	0.3				E lartë		
1.3.2	Ekzistojnë mekanizma për të lejuar mbajtësit e të drejtave të marrin pjesë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me nivelin dhe cilësinë e qasjes që ata marrin	0.3				E lartë		
1.3.3	Ekzistojnë mekanizma për të lejuar mbajtësit e të drejtave të kërkojnë korrigjim apo dhe të zbatojnë veprime korrigjuese	0.3				E lartë		
1.3.4	Ekzistojnë mekanizma për të lejuar që mbajtësit e të drejtave të mbajnë të përgjegjshëm autoritetet përgjegjëse	0.3				E lartë		
Totali 1.3		12,0	12.					
Mesatarja e pikëve 1.3		0.3	0.3					
Mesatarja e pikëve për seksionin 1.0 = 1.1+1.2+1.3+ 1.4		2,6	2.5					

Seksioni 2. Reduktimi i pabarazive gjeografike

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
	Diferenca e pikëve	3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
2	Sektori 2: Reduktimi i pabarazive gjeografike							
2.1	Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e aksesit ndërmjet zonave gjeografike							
2.1.1	Ekziston një politikë publike për reduktimin e pabarazive ndërmjet zonave urbane dhe rurale	0.3				E lartë		
2.1.2	Janë miratuar qasje të integruara për të mbështetur ofrimin e shërbimeve WASH në zonat rurale dhe vendbanimet joformale				-	E lartë		
2.1.3	Ekzistojnë mekanizma për të mbështetur zbatimin e zgjidhjeve të duhura teknike për ofrimin e shërbimeve në zonat rurale dhe vendbanimet joformale		2			E lartë		
2.1.4	Ekzistojnë mekanizma për të mbështetur zbatimin e zgjidhjeve të duhura teknike për vetësigurimin e shërbimeve WASH nga familjet në zonat ku nuk ka ofrues shërbimi		2			E lartë		
2.1.5	Politikat e sektorit WASH mobilizojnë burime të mjaftueshme financiare për të reduktuar hendekun e aksesit në zonat rurale dhe urbane sipas objektivave të vendosura		2			E lartë		
	Totali 2.1	9	0.3	6.	-			
	Mesatarja e pikëve 2.1	2,6	1:8					
2.2	Politikat publike për të reduktuar pabarazitë e çmimeve ndërmjet zonave gjeografike							
2.2.1	Ekzistojnë mekanizma për të gjurmuar tarifat si dhe koston e ofrimit të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve	0.3				E lartë		
2.2.2	Ka referenca krahasimi të tarifave (të tilla si treguesit e përballueshmërisë ose vlerat referuese të tarifave)	0.3				E lartë		
2.2.3	Subvencionet publike synojnë ato zona që përballen me kosto më të larta të ofrimit të shërbimeve		2			E lartë		
2.2.4	Sektori WASH është i organizuar për të mundësuar ndërsubvencionim ndërmjet zonave që kanë ofrim shërbimi me kosto të lartë dhe ato me kosto të ulët			1	0	E lartë		
	Totali 2.2	6.	6.	2	1	0		
	Mesatarja e pikëve 2.2	2/3	1, 2, 3.					
2.3	Shpërndarja gjeografike e mbështetjes së huaj për sektorin							
2.3.1	Autoritetet publike kanë identifikuar në planet e sektorit WASH zonat që kanë mbetur prapa dhe kërkojnë mbështetje nga të huajt	0.3	0	0	0	E lartë		
2.3.2	Ekziston mbështetje financiare ndërkombëtare për të rritur aksesin në zonat gjeografike që mbeten prapa (siç identifikohet në planet e sektorit WASH)	0.3	0	0	0	E lartë		
	Totali 2.3	6,0	2.4					
	Mesatarja e pikëve 2.3	0.3	0.3					

Mesatarja e pikëve për seksionin 2.0 = 2.1+2.2+2.3

2,6

-

Seksioni 3. Informacion sasior për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
	Pikët	3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
3	Seksioni 3. Informacion sasior për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara							
3.1	Politikat publike për të adresuar nevojat e grupeve të cenuara dhe të marginalizuara							
3.1.1	Ekziston një politikë për ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë që nevojat e veçanta dhe të diferencuara të grupeve të cenuara dhe të marginalizuara			1			E mesme	
3.1.2	Politikat në sektorë të tjerë (p.sh. përfshirja sociale, mbrojtja sociale, arsimi, shëndetësia, burgjet, strehimi) përfshijnë rolin e tyre në sigurimin e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për grupet e cenuara dhe të marginalizuara			1			E mesme	
3.1.3	Ekzistojnë mekanizma për identifikimin dhe adresimin e nevojave për ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë të grupeve të cenuara dhe të marginalizuara		2			E lartë		
3.1.4	Buxhetet publike ofrojnë fonde specifike për të adresuar nevojat për FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë të grupeve të cenuara dhe të marginalizuara			1		E lartë		
3.1.5	Janë miratuar qasje të integruara për të mbështetur ofrimin e FU të sigurt, kanalizime dhe higjienë për grupet e cenuara dhe të marginalizuara dhe për të eliminuar pabarazitë e tyre në mënyrë progresive		2			E lartë		
3.1.6	Kur janë marrë parasysh ndryshimet në shërbimet e klientit (si digjitalizimi i faturimit), janë vlerësuar ndikimet e grupeve të cenuara dhe të marginalizuara dhe janë identifikuar edhe zgjidhjet përkatëse			1		E lartë		
Totali 3.1		0		4	4	0		
Mesatarja e pikëve 3.1		1,3	1,3					
3.2	Personat me nevoja të veçanta fizike							
3.2.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë nga personat me nevoja të veçanta fizike			1			E mesme	
3.2.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për personat me nevoja të veçanta fizike		2			E lartë		
3.2.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për personat me nevoja të veçanta fizike (si p.sh. për përshtatjen e objekteve shtëpiake)			1		E lartë		
3.2.4	Ekzistojnë standarde minimale teknike që sigurojnë ndërtimin e objekteve të aksesueshme për personat me nevoja të veçanta fizike			1			E mesme	
Totali 3.2		3,0	-	2	3	-		
Mesatarja e pikëve 3.2		1,8	1,3					
3.3	Përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor							
3.3.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet e kujdesit shëndetësor			1			E mesme	
3.3.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor			1		E lartë		

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
		3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
3.3.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e objekteve të kujdesit shëndetësor			1		E lartë		
3.3.4	Institucionet e kujdesit shëndetësor kanë mekanizma efektivë ankimi			1		E lartë		
3.3.5	Objektet arsimore kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1			E mesme	
3.3.6	Stafi i institucioneve të kujdesit shëndetësor është trajnuar për praktikatat e mira të higjienës dhe promovimin e sjelljes			1		E lartë		
Totali 3.3		0	-	0	6	0		
Mesatarja e pikëve 3.3		0,8	1,0					
3.4	Përdoruesit e objekteve arsimore							
3.4.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore (kopshte, shkolla, universitete)		2				E mesme	
3.4.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore	3,0				E lartë		
3.4.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në objektet arsimore	3,0				E lartë		
3.4.4	Objektet arsimore kanë mekanizma efektivë ankimi	3,0				E lartë		
3.4.5	Objektet arsimore kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1			E mesme	
Totali 3.4		9,0	9,0	2	1	0		
Mesatarja e pikëve 3.4		2,0	2,4					
3.5	Përdoruesit e shtëpive të të moshuarve							
3.5.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve		2		-		E mesme	
3.5.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve	3,0				E lartë		
3.5.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në shtëpitë e të moshuarve		2			E lartë		
3.5.4	Shtëpitë e të moshuarve kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1			E mesme	

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
	Pikët	3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
3.5.5	Shtëpitë e të moshuarve kanë tualete të veçanta për meshkuj dhe femra		2			E lartë		
Totali 3.5		3,0	3,0	6	1	-		
Mesatarja e pikëve 3.5		1,6	2,0					
3.6	Të burgosurit							
3.6.1	Ekzistojnë të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në ambientet e burgut		2		-	E lartë		
3.6.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar aksesin e të burgosurve në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë	3,0				E lartë		
3.6.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin e të burgosurve në ujë të pijshëm, kanalizime dhe higjienë		2			E lartë		
3.6.4	Burgjet kanë mekanizma efektivë ankimi			1		E lartë		
3.6.5	Objektet e burgut kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1		E lartë		
Totali 3.6		3,0	3,0	4	2			
Mesatarja e pikëve 3.6		1,6	1,8					
3.7	Njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe							
3.7.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në qendra kolektive dhe kampe			1				E ulët
3.7.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe		2				E mesme	
3.7.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit që jetojnë në qendra kolektive dhe kampe		2				E mesme	
3.7.4	Qendrat kolektive dhe kampet kanë mekanizma efektivë ankimi			1			E mesme	
3.7.5	Qendrat kolektive dhe kampet kanë çezma (ose burim tjetër të ujit të pijshëm të sigurt), tualete të veçanta për meshkuj dhe femra, ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, ambiente funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)			1			E mesme	
Totali 3.7		0		4	3			
Mesatarja e pikëve 3.7		1,6	1,4					
3.8	Njerëz të pastrehë							
3.8.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë				0	E lartë		
3.8.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë			1			E mesme	

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
	Pikët	3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
3.8.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë			1		E lartë		
3.8.4	Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për objektet që synojnë njerëzit e pastrehë (çezma publike, tualete, dushe dhe ambiente për larjen e duarve)			1		E lartë		
3.8.5	Ka çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për njerëzit e pastrehë				0	E lartë		
Totali 3.8		0			3	0		
Mesatarja e pikëve 3.8		0	0,6					
3.9	Komunitetet udhëtare dhe nomade							
3.9.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1	0	E lartë		
3.9.2	Ekziston një politikë publike për të siguruar akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1	0	E lartë		
3.9.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1		E lartë		
3.9.4	Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për objektet që synojnë komunitetet nomade (çezma publike, tualete, dushe dhe objekte për larjen e duarve)				0	E lartë		
3.9.5	Ka çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për komunitetet nomade			1		E lartë		
Totali 3.9					4	0		
Mesatarja e pikëve 3.9		0,6	0,8					
3.10	Personat që jetojnë në banesa pa ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime							
3.10.1	Ka të dhëna për mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0	E lartë		
3.10.2	Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0	E lartë		
3.10.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt dhe kanalizime për familjet që jetojnë në lagje që kanë akses në këto shërbime				0	E lartë		
3.10.4	Ekziston një diagnostikim zyrtar i problemit dhe një karakterizim i situatave të ndryshme (p.sh. Përdorimi i paligjshëm, diskriminimi etnik, cilësia e ulët e banesave me qira) përmes përdorimit të mekanizmave efektivë të ankesave				0	E lartë		

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
		3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
3.10.5	Ka programe të integruara (që përfshijnë departamente të ndryshme) për të trajtuar simptomat dhe shkaqet e mungesës së aksesit				0	E lartë		
Totali 3.10			-	0	0	0		
Mesatarja e pikëve 3.10		0	-					
3.11	Personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanal në vendet e tyre të punës							
3.11.1	Ka të dhëna për mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0	E lartë		
3.11.2	Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0	E lartë		
3.11.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për punonjësit në vendet e tyre të punës				0		E mesme	
3.11.4	Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave për personat pa akses në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në vendet e tyre të punës				0	E lartë		
3.11.5	Vendet e punës kanë çezma (ose burime të tjera të ujit të pijshëm), ambiente të përshtatshme për menaxhimin e higjienës menstruale, pajisje funksionale për larjen e duarve dhe produkte higjienike (sapun, peceta higjienike/solucion për menstruacionet, letër higjienike)				0		E mesme	
Totali 3.11			-	0	0	0		
Mesatarja e pikëve 3.11		0	-					
3.12	Përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik							
3.12.1	Ka të dhëna për nivelet e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë në tregje dhe transport publik				0		E mesme	
3.12.2	Ekziston një politikë publike për të adresuar mungesën e aksesit në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për qytetarët në tregje dhe transport publik				0		E mesme	
3.12.3	Ka fonde publike specifike për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për qytetarët në tregje dhe transport publik				0		E mesme	
3.12.4	Ekziston një mekanizëm efektiv i ankesave lidhur me objektet për përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik (çezma publike, tualete, dushe dhe pajisje për larjen e duarve)				0		E mesme	
3.12.5	Ka çezma publike, tualete dhe pajisje për larjen e duarve me produkte higjienike (si sapuni, peceta higjienike/solucione për menstruacionet, letra higjienike) për të mbështetur aksesin në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë për përdoruesit e tregjeve dhe transportit publik				0		E mesme	
Totali i fushë së veprimit 3.12				0	0	0		
Mesatarja e pikëve për fushën e veprimit 3.12		1,0	-	0				
Totali i seksionit 3		14,7	12,6					
Mesatarja e pikëve për seksionin 3.0 = Shuma (3.1-3.12)		1,2	1,0					

Seksioni 4. Mbjajta e ujit të pijshëm të sigurt, kanalizimeve dhe higjienës të përbalueshme për të gjithë

Nr.	Fusha e veprimit Pikët	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
		3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
4	Seksioni 4. Mbjajta e ujit dhe kanalizimeve të përbalueshme për të gjithë							
4.1	Politikat publike për të siguruar përbalueshmëri në ujë të pijshëm të sigurt, kanalizime dhe higjienë							
4.1.1	Ka të dhëna se sa shpenzojnë familjet për ujë të pijshëm të sigurt, shërbime sanitare dhe higjiene (përfshirë aksesin në produkte higjienike: sapun, peceta higjienike/solucione për menstruacionet, letër higjienike) në raport me të ardhurat e tyre	0.3				E lartë		
4.1.2	Politikat WASH përfshijnë aksesin e përbalueshëm si një nga objektivat e tyre	0.3				E lartë		
4.1.3	Politika sociale trajton përbalueshmërinë e shërbimeve sanitare dhe higjienike të ujit të pijshëm		2			E lartë		
4.1.4	Ekziston një politikë për të adresuar përbalueshmërinë e shërbimeve WASH të vetë-furnizuara				0	E lartë		
4.1.5	Ka fonde publike specifike për të adresuar shqetësimet e përbalueshmërisë për grupet për të cilët shërbimet WASH janë më pak të përbalueshme		2			E lartë		
	Totali 4.1	6.	4	0	0			
	Mesatarja e pikëve 4.1	2-0				E lartë		
4.2	Masat e politikës së ujit dhe kanalizimeve (për të siguruar përbalueshmërinë)							
4.2.1	Autoritetet publike kanë analizuar opsione të ndryshme për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë nëpërmjet masave të politikave të ujit dhe kanalizimeve (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesa fleksibël)	0.3				E lartë		
4.2.2	Masat e politikës së FU& K (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesat fleksibël) janë të përfshira në një strategji për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë	0.3				E lartë		
4.2.3	Masat e politikës së FU& K (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesat fleksibël) janë të përfshira në një strategji për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë	0.3				E lartë		
4.2.4	Masat e politikës së FU&K (subvencionimi i aksesit, reformat tarifore, pagesat fleksibël) janë të përfshira në një strategji për të adresuar çështjet e përbalueshmërisë	0.3				E lartë		
	Totali 4.2	12.	-	-	-			
	Mesatarja e pikëve 4.2	0.3				E lartë		

Nr.	Fusha e veprimit	Po	Në një masë të madhe	Në një masë të kufizuar	Jo	E lartë	E mesme	E ulët
		3.0	2.0	1.0	0	E lartë	E mesme	E ulët
4.3	Masat e politikave për shtresat që kanë statusin e mbrojtjes sociale							
4.3.1	Autoritetet publike kanë analizuar opsione të ndryshme për të adresuar çështje të përballueshmërisë përmes masave të politikave të mbrojtjes sociale (programe të përgjithshme të mbrojtjes sociale, masa parandaluese, masa kuruese, ndalime të shkëputjes së shërbimeve)			1		E mesme		
4.3.2	Masat e politikave të mbrojtjes sociale janë përfshirë në një strategji për të adresuar çështjet e përballueshmërisë				0	E mesme		
4.3.3	Janë zbatuar masat e politikave të mbrojtjes sociale për të adresuar çështjet e përballueshmërisë				0	E mesme		
	Totali 4.3	-	-	0.1	-			
	Mesatarja e pikëve 4.3	0.3				E mesme		
	Mesatarja e pikëve për seksionin 4.1+4.2+4.3	1: 8				E lartë		
	Pikët mesatare kombëtare: 1.0+2.0+3.0+4.0	10,9				E lartë		

Aneksi 2. Ftesa dhe agjenda e seminarit të rezultateve 27.03.2024, Tiranë

Lënda: Ftesë për rezultatet e Seminarit të projektit të vetëvlerësimit të Aksesit të Barabartë në Ujë dhe Kanalizim në Shqipëri më 27 Mars 2024 (09:00-17:15), Tiranë, Hilton Garden Inn

I/E nderuar Z/Znj,

Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore të Shqipërisë (AMBU), e mbështetur nga Komisioni Ekonomik i Kombeve të Bashkuara për Evropën (UNECE) si bashkësekretariat i Protokollit UNECE-WHO/Evropë për Ujin dhe Shëndetin, ka kënaqësinë t'ju ftojë në Seminarin e rezultateve të projektit të vetëvlerësimit të Aksesit të Barabartë në Ujë dhe Kanalizime në Shqipëri, që do të mbahet në Hilton Garden Inn në Tiranë më 27 Mars 2024, ora 09:00-17:15.

Seminari do të zhvillohet në kuadër të Protokollit UNECE-WHO/Evropë për Ujin dhe Shëndetin. Ai do të paraqesë rezultatet paraprake të vetëvlerësimit për akses të barabartë në ujë dhe kanalizime. Në veçanti, ai do të shqyrtojë dhe analizojë kuadrin ekzistues të qeverisjes për të mundësuar akses të barabartë në ujë dhe kanalizime dhe do të diskutojë veprimet pasardhëse për të adresuar mangësitë e identifikuar. Gjithashtu, seminari do të hedhë dritë mbi pabarazitë gjeografike, barrierat specifike me të cilat përballen komunitetet e cënueshme dhe të marginalizuara dhe çështjet e përballeshmërisë që lidhen me aksesin në ujë dhe kanalizime të identifikuar në Shqipëri nëpërmjet procesit të vlerësimit.

Seminari i rezultateve do të ofrojë kështu një mundësi të rëndësishme për një gamë të gjerë palësh të interesuara nga qeveria, ofruesit e shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve dhe shoqëria civile për të komentuar, plotësuar dhe vërtetuar këto rezultate, si dhe për të identifikuar fushat prioritare për veprim në dy nivele teknik dhe politik. Në këtë drejtim, ju ftojmë të kontribuoni në diskutimet gjatë seminarit.

Seminari i rezultateve është një vazhdim zyrtar i [Seminarit Fillestar mbi Aksesin e Barabartë në Ujë dhe Kanalizime](#), mbajtur në Tiranë më 30 tetor 2023.

Kjo ftesë është një vazhdim i nominimit tuaj zyrtar. Për referencë të mëtejshme, gjeni bashkangjitur agjendën e përkohshme të seminarit.

Së fundmi, ju ftojmë të konfirmoni pjesëmarrjen tuaj deri më 19 mars 2024 tek znj. Ermela Toçi në adresën ermela.kraja@ambu.gov.al.

Jemi në pritje të pjesëmarrjes dhe kontributit tuaj.

Me respekt,

Znj. Sonja Koeppel
Bashkë-Sekretar i Protokollit për
Ujin dhe Shëndetin, UNECE

Znj. Gerta Lubonja
Drejtor i Përgjithshëm, Agjencia e
Menaxhimit të Burimeve Ujore

Vlerësimi i aksesit të barabartë
për furnizim me ujë, kanalizime dhe sanitet në Shqipëri
Seminari i rezultateve
27.03.2024, ora 09:00 – 16:00
Hilton Garden Inn, Tiranë, Shqipëri

9:00-9:30	Mirëseardhja dhe regjistrimi i pjesëmarrësve
9:30-9:55	<p>Fjala përshëndetëse</p> <p><u>Moderator:</u> Z. Arduen Karagjozi, <i>Drejtoria e Menaxhimit Strategjik, AMBU</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Znj. Gerta Lubonja , <i>Drejtoreshë e Përgjithshme, AMBU</i> - Znj. Irena Mitro, <i>Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale</i> - Znj. Fiona McCluney, <i>Koordinatorja e Përhershme e OKB-së në Shqipëri</i> - Znj. Geraldine McWeeny, <i>Përfaqësuese e OBSH-së në Shqipëri</i> - Znj. Diane Guerrier, <i>Përfaqësuese për Çështjet Mjedisore, UNECE</i>
<p>Sesioni 1 – Objektivat dhe Rezultatet e Pritshme</p> <p><u>Moderator:</u> Z. Arduen Karagjozi , <i>Drejtor, Drejtoria e Menaxhimit Strategjik, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore</i></p>	
9:55-10:05	<p>Prezantimi i pjesëmarrësve</p> <p><i>Të gjithë pjesëmarrësit</i></p>
10:05-10:20	<p>Qasje e barabartë në ujë dhe kanalizime sipas Protokollit UNECE-WHO/Evropë për ujin dhe shëndetin</p> <p>Z. Armin Bigham Ghazani, <i>Zyrtar i Asociuar për Çështjet Mjedisore, UNECE</i></p>
10:20-10:30	<p>Veprimet nxitëse për aksesin në ujë dhe kanalizime për të gjithë sipas Protokollit: përvoja nga vendet e tjera</p> <p>Znj. Diane Guerrier, <i>Përfaqësuese Zyrtare për Çështjet Mjedisore, UNECE</i></p>
10:30-10:45	<i>Pushimi i kafes</i>
<p>Sesioni 2 – Kartela e Vlerësimit për Qasje të Barabartë për WASH</p> <p><u>Moderator:</u> Znj. Ermela Kraja, <i>Përfaqësuese e Burimeve Ujore në Shqipëri</i></p>	
10:45-11:00	<p>Vlerësimi i aksesit të barabartë në Shqipëri: Objektivat dhe Metodologjia</p> <p>Z. Arduen Karagjozi , <i>Drejtor i Drejtorisë së Menaxhimit Strategjik, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore</i></p>

11:00-13:00	<p>Vlerësimi i aksesit të barabartë në Shqipëri: Gjetjet Kryesore</p> <p>Kornizat drejtuese të qeverisjes për akses të barabartë në ujë të pijshëm të sigurt dhe sanitet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znj. Ermela Kraja , <i>Përfaqësuese e Burimeve Ujore</i> <i>Pyetje dhe përgjigje</i> <p>Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znj. Irena Mitro , <i>Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale</i> - Znj. Ana Majko , <i>Konsulente</i> <p><i>Pyetje dhe përgjigje</i></p> <p>Mbajtja e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime të përballeshme për të gjithë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znj. Enkelejda Gjinali , <i>Konsulente kryesore</i> <p><i>Pyetje dhe përgjigje</i></p>
13:00-14:00	<i>Pushimi i drekes</i>
14:00-14:45	<p>Punë në grup</p> <p>Tema: Diskutime mbi çështjet që lidhen me boshllëqet dhe sfidat e indentifikuara:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kornizat drejtuese të qeverisjes për të akses të barabartë në ujë dhe kanalizime (<i>Drejtuar nga znj. Ermela Kraja)</i> 2. Reduktimi i pabarazive gjeografike (<i>Drejtuar nga Znj. Irena Mitro)</i> 3. Sigurimi i aksesit për grupet e cenueshme dhe të marginalizuara (<i>Drejtuar nga znj. Ana Majko)</i> 4. Mbajtja e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe kanalizime të përballeshme për të gjithë (<i>Drejtuar nga znj. Enkelejda Gjinali)</i>
14:45-15:00	<i>Pushimi i kafes</i>
15:00-15:45	<p>Prezantimi i gjetjeve gjatë punës në grup me temë: Diskutime mbi çështjet që lidhen me boshllëqet dhe sfidat e indentifikuara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sugjerime nga Grupi 1 • Sugjerime nga Grupi 2 • Sugjerime nga Grupi 3 • Sugjerime nga Grupi 4 <p><i>Përmbledhja e gjetjeve në lidhje me boshllëqet dhe sfidat e indentifikuara</i></p> <p>Znj. Ermela Kraja, <i>Përfaqësuese e Burimeve Ujore</i></p>
15:45-16:00	<p>Përfundimet e seminarit, planet e ardhshme dhe mbyllja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z. Arduen Karagjozi, <i>Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore</i> - Znj. Zhaneta Miska, <i>Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale</i> - Z. Armin Bigham Ghazani, <i>Zyrtar i Asociuar i Çështjeve Mjedisore, UNECE</i>

Aneksi 3. Palët e interesit që kontribuan në këtë projekt janë:

**FINDING WORKSHOP
EQUITABLE ACCESS TO WATER AND SANITATION SELF-ASSESSMENT IN ALBANIA
VENUE "HILTON GARDEN INN" TIRANA
Wednesday, 27 MARS 2024**

PARTICIPANTS LIST

No	Emer Mbiemer	Institucioni	Pozicioni	Telefon	E-mail	Firma
F	1 Klutere Hqj	AIZ	Advisor	0699781048	Kluterehqj@gmail.com	
F	2 Diana Mile	UNICEFAL	Konsulent	0682065966	mila.oktavia2@gmail.com	
M	3 Klodian Laska	Barhia Kray	Director	0682754798	klodilaska@barhia.com	
M	4 Kristin Mesi	WHO	Officer	0692097523	mesid@who.int	
M	5 Jean-Michel Gansloff	EU Delegation	Programme Officer	0694086622	jean-michel.gansloff@eeas.europa.eu	
F	6 Sholita Mulla	TIAP	Head of Office	0682027773	sholita.mulla@gmail.com	
F	7 Adriana Dema	ERRU	Specialiste ERRU	0673777440	adriana.dema@erru.gov.al	

No	Emer Mbiemer	Institucioni	Pozicioni	Telefon	E-mail	Firma
F	8 Luljeta Rada	WB	WSS Specialist			
F	9 DANIELA NANO	SHTRUKO	PIZYRA MEN PID	0682019032		
F	10 DITURIE KOCI	UMK	Do. Dp. Admini. Asist.	0683132052	situriekoci123@gmail.com	
F	11 Bevertha Vokaj	U. P. K	skupe Business Manager	0685918572	bevertha.1892@live.com	
F	12 EUERDA ASLLANI	UPT-FIN	Studente	0698773301	erda.asllani@gmail.com	
M	13 Anesa Murgj	AUVG	Project Coordinator	0682074556		
F	14 Bekturo Ciko	M.B.Z.H.R	Specialist	0694763339		
F	15 Xhuljana Sakollari	QAS	aktiviste	-	-	
M	16 Fatmir Zyberri	Q.A.S	aktivist	0698866249	-	
F	17 Mamphe Verzi	Q.D.G.R	Dr. Ekzekutiv	0696948040		
F	18 Tereza Mitro	MSHMS	Përfj. Sektor	0688920320		

FINDING WORKSHOP
EQUITABLE ACCESS TO WATER AND SANITATION SELF-ASSESSMENT IN ALBANIA
 VENUE "HILTON GARDEN INN" TIRANA
 Wednesday, 27 MARS 2024

PARTICIPANTS LIST

Emri Mbiemër	Institucioni	Pozicioni	Telefon	E-mail	Firma
T MEMAS	D.P.B.	PERGO. SEKTORI	0692267717	ardit.memaj@alpbsh.gov.al	
AS TATTOU	ITALIAN COOPERATION	ENVIRONMENTAL SECTOR		thomas.tattoni@zics.gov.it	
I Proba	D.P.S.K.	Regj. Sek. Sherb.M.	069503019	arnilproba@gmail.com	
And Doga	Bashkia KRISSE	Pastrisi D.S.M.I.P.	0692162600	doga.roland@yohoo.com	
Edo Hugi	AMBU Ishem-Evren-Kat	Drejtor	0696861491	helio.hugi@ambu.gov.al	
Velja Riffi	NETA	Head of Lab	0682004115	vanula.gjeci@aku.gov.al	
Sabaloqaj	STUKALB	Dir. Ekzekutive	0696058919	elisabeta.poci	

No	Emri Mbiemër	Institucioni	Pozicioni	Telefon	E-mail	Firma
F 8	Mijlinda Mchumbaj	MIAS	Specialist	692261954	mijlinda.mchumbaj@gmail.com	
M 9	Enfor Dmeri	UKF-SHA	Dr. Derg Treg	069207615	Enfor-Dmeri@outlook.com	
M 10	Frank Mirek	MERDCS	Specialist		Frank.Mirek@skanderraj.com	
M 11	Sokol Kruja	ENR4	Dr. Tekniko-Ekzaminim	0694013153	sokol.kruja@devnet.al	
F 12	Shqipnie Gjergji	UKT	Dr. Teknike	069370466	shqipnie.gjergji@yohoo.com	
F 13	Anxheta Kaloje	QPA	Specialiste Financa	0698236383	anxhetakaloje@outlook.com	
F 14	Soro Thanasaj	Qendro e Rritjes per Aed	Specialist e Burimeve Njerezore	0698545712	soro.thanasaj@gmail.com	
F 15	Marsida Balle	SHRISK D	Drejteshsh Mirmbajtjes	0688010460	marsidaballe@outlook.com	
F 16	Gerke Baniqaj	MIE	Regj. Sek.			
F 17	Seva Bordum	MIE	Spec.			
F 18	Esti Elezi	UPT/FIN	studente	0693398004	estielezi03@gmail.com	

No	Emri Mbledhës	Institucioni	Pozicioni	Telefon	E-mail	Firma	
F	19	Nertila Topulli	MSHMS	Drejtor	0682686474	nertila.topulli@shendetesi.gov.al	
F	20	Romina Selo	QIAS	Drejtor sh	0698418264	romina.selo@qias.gov.al	
F	21	Genlindabonja	AMBU	DP	0672070276		
M	22	Endi Biba	UPT-FIN	Student	0692250098	tendi.biba@gmail.com	
F	23	Gentur Dugochi	AMBU	Specialist	0682439589	genturdugochi@ambul.gov.al	
M	24	Mikael Leka	UPT-FIN	Student	0674712470	mikaelleka@yaho.com	
F	25	Enkelaj Gjinari	Expert	Expert	0682027313		
F	26	Ermek Kraja	W.R	Expert	0695276461		
F	27	Arus Mjako	Expert	Expert	0697742130		
M	28	Arden Kastrati	AMBU	Director	0692473380		
F	29	Diane Guemer	UNECE	Officer			

Aneksi 4. Pikat Fokale Kombëtare të Protokollit për Ujin dhe Shëndetin

Z. Arduen Karagjozi
Drejtor në Drejtorinë e Menaxhimit Strategjik, AMBU
Zyra e Kryeministrit – Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore
Bulevardi “Zhan D'Ark”, Prona nr. 33, Shtëpia e Ushtarakeve, Tiranë
Telefon: +355 692 473380
E-mail: arduen.karagjozi@ambu.gov.al

Znj. Zhaneta Miska
Inxhinier Sanitar
Sektori i Shëndetit Publik dhe Kujdesit Parësor
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
Bulevardi Barjam Curri Nr. 1, Tiranë
Telefon: +355 423 646 22
E-mail: zhaneta.miska@shendetesia.gov.al